

ZAKON SZPITALNY ŚW. JANA BOŻEGO

STATUTY GENERALNE

Kuria Generalna
Rzym 2019

Wydawca
Prowincja Polska Zakonu Szpitalnego
św. Jana Bożego pw. Zwiastowania Najświętszej Maryi Panny

Zdjęcie na okładce: Pomnik Jana Bożego w Palencji

LIST PRZEŁOŻONEGO GENERALNEGO

Wkraczając w nowe tysiąclecie, Zakon Szpitalny św. Jana Bożego, wciąż pozostaje wierny duchowości i charyzmatowi Szpitalnictwa, które otrzymaliśmy w darze jako dziedzictwo od naszego Założyciela.

W całej swojej historii, od momentu zatwierdzenia przez Kościół w 1572 r., nasz Zakon zawsze starał się przystosowywać i odnawiać zgodnie z wymaganiami i potrzebami czasów, Kościoła, społeczeństwa, a zwłaszcza chorych, ubogich i potrzebujących, których otaczamy opieką.

To sprawiło, że nasz Zakon wielokrotnie dokonywał korekty i odnowy swoich struktur oraz wewnętrznego ustawodawstwa, zwłaszcza po Soborze Watykańskim II, który w sposób szczególnie zapoczątkował proces odnowy życia konsekrowanego i całego Kościoła.

Ostatnie 40 lat historii naszego Instytutu to czas ciągłych zmian, odnowy oblicza Zakonu, powrotu do pierwotnej inspiracji naszego Założyciela, wysiłku by pozostać zawsze wierni i gotowi do szerzenia Szpitalnictwa w stylu św. Jana Bożego na całym świecie.

W tym duchu, postanowiliśmy skorygować i zaktualizować Statuty Generalne Zakonu, które będą dla nas wszystkich cennym narzędziem wzbogacającym nasz Instytut i styl naszego życia oraz pomogą nam w rozwoju naszego charyzmatu, duchowości i misji Zakonu. Szczególnie ważne było dodanie do Statutów nowego rozdziału dotyczącego współpracowników, rozdział ten jest odzwierciedleniem doktryny i stylu życia naszego Zakonu.

Statuty Generalne pozostają otwarte na wprowadzenie dalszych zmian, jeżeli w przyszłości zaistnieje taka konieczność, by dostosować się, zgodnie z wymogiem czasów, do różnych miejsc i kultur w jakich Zakon jest obecny.

Chciałbym wyrazić serdeczne podziękowania wszystkim członkom naszego Zakonu, którzy przyczynili się do opracowania nowej wersji

Statutów Generalnych. Chciałbym, aby cała Rodzina św. Jana Bożego, przyjęła te Statuty w prawdziwym duchu Szpitalnictwa, nie tylko jako tekst i normę prawną, lecz jako nowe narzędzie pomagające nam pełniej żyć w Kościele i lepiej wypełniać naszą posługę szpitalną, patrząc w przyszłość oczami Boga.

Niniejszym dekretem promulguję, ogłaszam i przekazuję na wasze ręce Statuty Generalne zatwierdzone na LXVII Nadzwyczajnej Kapitule Generalnej, która odbyła się w listopadzie 2009 r. w Guadalajara (Meksyk), i których wejście w życie zbiega się z datą tego dekretu.

Oficjalny tekst zrewidowanych Statutów Generalnych z 1997 r. został sporządzony w języku hiszpańskim, tłumaczenia na poszczególne języki nowego tekstu Statutów będą musiały być zatwierdzone przez Definitorium Generalne.

Niech nowe Statuty Generalne pomogą nam pogodnie i radośnie każdego dnia żyć charyzmatem Szpitalnictwa.

Br. DONATUS FORKAN, O.H.
Przeor Generalny

Rzym, 25 grudnia 2009
Uroczystość Narodzenia Pańskiego

Niniejsze wydanie Statutów Generalnych Zakonu Szpitalnego św. Jana Bożego obejmuje zmiany przyjęte przez LXIX Kapitułę Generalną odbywającą się w Rzymie od 14 stycznia do 5 lutego 2019 r.

SPIS TREŚCI

LIST PRZEŁOŻONEGO GENERALNEGO	3
WAŻNIEJSZE DOKUMENTY I SKRÓTY	9
DOKUMENTY MAGISTERIUM KOŚCIOŁA	9
DOKUMENTY WŁASNE ZAKONU	11
WSTĘP	13
NASZ ZAKON SZPITALNY	13
Jesteśmy Zakonem Braci	13
ROZDZIAŁ PIERWSZY	16
NASZA KONSEKRACJA W ZAKONIE	16
Profesja zakonna	16
Śluby zakonne	19
- Czystość dla Królestwa niebieskiego	19
- Ubóstwo ewangeliczne	20
- Posłuszeństwo w wolności dzieci Bożych	22
- Szpitalnictwo na wzór naszego Założyciela	23
ROZDZIAŁ DRUGI	25
WSPÓŁPRACOWNICY W NASZYM ZAKONIE	25
ROZDZIAŁ TRZECI	30
NASZA WSPÓLNOTA SZPITALNA	30
I. Wspólnota wiary i modlitwy	30
II. Wspólnota miłości braterskiej	32

III. Wspólnota posługi apostołskiej.....	35
- Sens naszego apostolatu	35
- Odbiorcy naszej misji.....	36
- Styl i formy apostolatu	36
- Duszpasterstwo zdrowia i duszpasterstwo społeczne	40
- Współbracia kapłani	42
ROZDZIAŁ CZWARTY	45
FORMACJA DO NASZEGO ŻYCIA SZPITALNEGO	45
Istotne elementy formacji	45
Prenowicjat.....	48
- Duszpasterstwo powołaniowe	48
- Postulat.....	49
- Nowicjat.....	51
- Scholastykat.....	54
Formacja stała	56
ROZDZIAŁ PIĄTY.....	58
ZARZĄD NASZEGO ZAKONU.....	58
Normy ogólne	58
Struktura organiczna naszego Zakonu: erygowanie i znoszenie	60
- Przynależność braci do prowincji	60
- Wspólnoty lokalne i dzieła apostołskie	61
- Prowincje i wiceprowincje.....	62

- Delegatury generalne	63
- Delegatury prowincjalne	64
Organy władzy	65
- Regulamin kapituł.....	65
- Wakat urzędów	70
- Kapituła Generalna.....	73
- Organy kolegialne.....	74
- Organizmy międzyprovincialne	75
Zarząd Generalny.....	76
- Przełożony Generalny.....	76
- Radni generalni i urzędy kurii generalnej.....	77
- Kapituła prowincjalna.....	81
- Zarząd prowincjalny	85
Zarząd wspólnoty.....	88
- Definitorium generalne i prowincjalne. Rada i kapituła miejskowa.....	91
Zarządzanie dobrami doczesnymi	95
ROZDZIAŁ SZÓSTY	105
WIERNOŚĆ NASZEMU POWOŁANIU SZPITALNEMU	105
Opuszczenie Zakonu	105
Ponowne przyjęcie do Zakonu.....	107
Konstytucje i Statuty Generalne Zakonu	108

Dyspensa od Statutów Generalnych	109
ZAKOŃCZENIE	109
CYTATY Z KONSTITUCJI	111
CYTATY KANONÓW KPK	115
SKOROWIDZ RZECZOWY.....	119
GLOSARIUSZ.....	154
WYKAZ HASEŁ	156

WAŻNIEJSZE DOKUMENTY I SKRÓTY
DOKUMENTY MAGISTERIUM KOŚCIOŁA

- AG Sobór Watykański II, Dekret „Ad gentes”, 7.12. 1965.
- CIR CIVCSVA, Instrukcja „La collaborazione inter-istituti per la formazione”, 8.12.1998.
- CIVCSVA Kongregacja ds. Instytutów Życia Konsekrowanego i Stowarzyszeń Życia Apostolskiego
- DC Benedykt XVI, Encyklika „Deus Caritas est”, 25.12. 2005.
- ES Paweł VI, List apostolski „Ecclesiae sanctae”, 6.08. 1966.
- EsCM CIVCSVA, “Economia al servizio del carisma e della missione” [*Ekonomia w służbie charyzmatu i misji*], 6.1.2018.
- ET Paweł VI, Adhortacja apostolska „Evangelica Testificatio”, 2.06. 1971.
- GS Sobór Watykański II, Konstytucja „Gaudium et spes”, 7.12. 1965.
- InCat. Papieska Komisja ds. Kościelnych Dobr Kultury, Listy okólne: „Necessità e urgenza dell’inventariazione e catalogazione dei beni culturali della Chiesa”, 8.12.1999; „Inventariazione dei beni culturali degli Istituti di Vita Consacrata e delle Società di Vita

- Apostolica: alcuni orientamenti pratici”,
15.09.2006.
- kan. Kanon Kodeksu Prawa Kanonicznego, 25.01.
1983.
- LG Sobór Watykański II, Konstytucja „Lumen
Gentium”, 2.11. 1964.
- OPR Kongregacja ds. Kultu Bożego i Dyscypliny
Sakramentów, Dekret „Professionis ritus. Ordo
professionis religiosae”, 2.02.1970.
- OT Sobór Watykański II, Dekret „Optatam totius”,
28.10. 1965.
- PC Sobór Watykański II, Dekret „Perfectae
Caritatis”, 28.10. 1965.
- PI CIVCSVA, „Potissimum institutioni, Direttive
sulla formazione negli istituti religiosi”,
2.02.1990.
- PO Sobór Watykański II, Dekret „Presbyterorum
Ordinis”, 7.12. 1965.
- VC Jan Paweł II, Adhortacja apostolska „Vita
consecrata”, 25.03. 1996.

DOKUMENTY WŁASNE ZAKONU

- Castro Święty Jan Boży. Pierwsze wiadomości historyczne, tłum. pol. Kraków 2001.
- CF „Wspólnota formacyjna”, (Rzym, 1991).
- CG Kapituła generalna (z podaniem roku).
- CI Karta Tożsamości Zakonu Szpitalnego św. Jana Bożego, Warszawa 2000.
- Cir Urban VIII, Breve „Circumspecta”, 18.4.1628.
- CS Paweł V, Breve „Cum sicut”, 12.04.1608.
- DCG Deklaracje kapituł generalnych (z podaniem roku).
- DMO „Wymiar misyjny Zakonu Szpitalnego”, (Rzym, 1997).
- ED Sykstus V, Breve „Etsi pro debito”, 1.10.1586.
- EO Klemens VIII, Breve „Ex omnibus”, 13.2.1592.
- FCIS „Bracia i współpracownicy razem w służbie i promocji życia”, (Rzym 1992).
- FF „Przygotowanie i doskonalenie formatorów”, (Rzym 1991).
- FPO „Formacja stała w Zakonie”, (Rzym 1991).

Konst.	Konstytucje Zakonu (aktualnie obowiązujące - 1984).
LD	Św. Pius V, Bulla „Licet ex debito”, 1.01.1572.
PFF	„Projekt formacji braci św. Jana Bożego”, (Rzym 2000).
PV	„Projekt życia” (Rzym 1991).
PVO	„Duszpasterstwo powołaniowe w Zakonie”, (Rzym 1992).
RP	Paweł V, Breve „Romanus Pontifex”, 7.7. 1611 i 13.2.1617.
SFO	„Studium nad stanem formacji w Zakonie”, (Rzym 2006).
SG	Statuty Generalne (2009).
SO	„Realizacja charyzmatu szpitalnego na wzór św. Jana Bożego. Duchowa droga bonifratra”, (Rzym 2004).

WSTĘP

NASZ ZAKON SZPITALNY

Jesteśmy Zakonem Braci

VC 60

1. Instytut nasz został zatwierdzony przez Kościół jako Zakon Braci, dla służby chorym i potrzebującym. Powstał w drugiej połowie XVI wieku w Grenadzie, w Hiszpanii, jako kontynuacja dobrotocznej działalności św. Jana Bożego, który urodził się w Montemor-o-Novo (Portugalia), a zmarł w Grenadzie 8 marca 1550 roku.

Konst. 1585, wstęp
VC 60
Konst. 1a

Do św. Jana Bożego przyłączyli się pierwsi uczniowie, którzy pociągnięci jego przykładem, pomagali mu w jego dziełach miłosierdzia, szczególnie w szpitalu, który założył w Grenadzie. Wśród nich wyróżnił się Antoni Martín, którego sam Święty wyznaczył przed śmiercią na kontynuatora i kierownika swego dzieła. W następnych latach, do tej grupy przyłączyli się inni towarzysze, zostały założone również nowe szpitale, zwłaszcza w Andaluzji.

Konst. 1a
Testament. A.
Martín'a

Instytut zatwierdził św. Pius V w 1572 roku, nadając mu regułę św. Augustyna; w 1586 roku Sykstus V uznał go za zakon w ścisłym znaczeniu. Jest to instytut na prawie papieskim.

Konst. 1b
SG 2019

W 1592 roku Klemens VIII zredukował Instytut do jego pierwotnego stanu zwykłego zgromadzenia, poddając braci pod jurysdykcję biskupów i pozwalając im jedynie na składanie ślubu szpitalnictwa. Kilka lat później, Paweł V, w roku 1611 w Hiszpanii, a w roku 1617 we Włoszech, przywrócił Instytutowi na nowo charakter zakonu. To podwójne i niezależne przywrócenie praw sprawiło, że powstały dwie osobne kongregacje, które chociaż świadome, iż tworzą jedną rodzinę, rozwijały się równoległe przez dwa i pół wieku.

LD 1.1.1572
ED 1.10.1586
EO 13.2.1592
RP 7.7.1611
RP 13.2.1617
DMO, 3 e 4

W XIX wieku, głównie na skutek przewrotów politycznych i antykościelnego ustawodawstwa, Zakon na całym świecie doświadczył wielkiego cierpienia. Najmocniej dotknęło ono kongregację hiszpańską, która w 1850 roku praktycznie przestała istnieć. Odnowa Zakonu w Hiszpanii, dokonana przede wszystkim przez św. Benedykta Menni, doprowadziła do zjednoczenia Instytutu. Od tego czasu Zakon, świadomy dziedzictwa otrzymanego w Kościele, wpatrzony w Chrystusa miłosiernego z Ewangelii, kontynuuje w świecie swoje dzieło apostołskie, służąc cierpiącym. W połowie XX wieku, duch misyjny Zakonu doprowadził do jego rozprzestrzenienia się w skali globalnej.

Dekl. 12.9.1888
DMO, 7

Zachętą dla wszystkich braci w Zakonie stało się uznanie przez Kościół świętości naszych współbraci: św. Ryszarda Pampuri, św. Jana

Grandego, św. Benedykta Menni oraz błogosławionych Brauliusza Marii Corresa oraz ich 94 towarzyszy męczenników, Józefa Eulalio Valdèsa i Eustachego Kuglera, co zarazem potwierdza, że naśladowanie Chrystusa poprzez poświęcenie się Bogu w służbie chorym i najbardziej potrzebującym na wzór św. Jana Bożego, jest pewną drogą do osiągnięcia świętości, do której zostaliśmy powołani poprzez chrzest. Razem z naszymi współpracownikami, którzy czują się zainspirowani przykładem tych i wielu innych braci, staramy się dawać świadectwo dobroci i bliskości Boga wobec człowieka.

Nasza tożsamość braci konsekrowanych dla szpitalnictwa skłania nas do zacieśniania braterskich więzi, zachęcania i wspierania wszystkich tych, którzy pragną przyłączyć się do nas, aby dzielić naszą duchowość, charyzmat i misję jako współpracownicy, wolontariusze, ofiarodawcy i dobroczyńcy.

FCIS, 4
SO 33, 126
DCG 2006 IV 2C

Niniejsze Statuty Generalne, w nawiązaniu do art. 107a Konstytucji, normują to dziedzictwo Zakonu.

SG 1997, 1

ROZDZIAŁ PIERWSZY

NASZA KONSEKRACJA W ZAKONIE

Profesja zakonna

2. Nasza konsekracja Bogu w Zakonie dokonuje się przez profesję publicznych ślubów: czystości, ubóstwa, posłuszeństwa i szpitalnictwa.

kan. 654
kan. 1192§1,2
ET 7
Konst. 9a

Wszystko, co dotyczy praktykowania ślubów określa powszechne prawo Kościoła i nasze własne prawo. Żaden organ zarządzający ani brat nie może ograniczać, zawęźać lub poszerzać tych zobowiązań i praw według własnego uznania.

kan. 599-601
LG 43a
Konst. 10.24
SG 1997,2

3. Po ukończeniu nowicjatu brat składa pierwszą profesję czasową na jeden rok.

Konst. 9b,f; 68a

Profesję odnawia się co roku, przez minimum pięć, a najwyżej przez sześć kolejnych lat, najpóźniej w dniu rocznicy profesji. Ten obrzęd winien być poprzedzony odpowiednim przygotowaniem duchowym, według ustaleń prowincji.

kan. 655

Dla słusznej przyczyny, prowincjał może pozwolić na przyśpieszenie odnowienia ślubów, jednak nie więcej niż o piętnaście dni.

Po ukończeniu profesji czasowej brat, który dobrowolnie o to prosi i zostaje uznany za

kan. 657§1
Konst. 9b; 70a

zdatnego, składa profesję uroczystą, poprzez którą definitywnie poświęca się Bogu w Zakonie. SG 1997, 3

Każda prośba dotycząca ślubów musi być złożona pisemnie.

4. Do ważności pierwszej profesji czasowej wymaga się:

a) odbycia dwuletniego ważnego nowicjatu, zgodnie z art. 75 niniejszych Statutów; Konst. 67f

b) aby kandydat ukończył 19 lat;

c) aby dopuszczenia dokonał w sposób wolny prowincjał, za zgodą swojej rady i za aprobatą generała; Konst. 9e

d) aby profesja była złożona dobrowolnie i wyraźnie; kan. 656

e) aby była przyjęta przez generała lub jego delegata. SG 1997, 4

5. Do ważności odnowienia profesji czasowej wymaga się:

a) aby kandydat został dopuszczony przez prowincjała, za zgodą jego rady; jeżeli jednak z jakiegoś szczególnego powodu, odnowienie ma być dokonane na czas nie przekraczający trzech miesięcy, zgoda rady nie jest konieczna; Konst. 9e

b) aby była przyjęta przez prowincjała lub jego delegata. SG 1997, 5

6. Do ważności profesji uroczystej wymaga się:

- a) aby poprzedzała ją profesja czasowa, złożona ważnie i odnawiana przynajmniej przez pięć lat, z zachowaniem wyjątku przewidzianego w art. 9c Konstytucji; Konst. 9b
- b) aby kandydat ukończył 24 lata;
- c) aby dopuszczenia dokonał w sposób wolny prowincjał, za zgodą swojej rady i za aprobatą generała; Konst. 9e
- d) aby była złożona dobrowolnie i wyraźnie;
- e) aby była przyjęta przez generała lub jego delegata. kan.656§3,4,5;658 SG 1997, 6

7. Prowincjał dla słusznej przyczyny może pozwolić na złożenie profesji uroczystej w czasie ostatnich trzech miesięcy piątego roku profesji czasowej. kan. 657§3

W szczególnych przypadkach, generał może pozwolić, albo też wymagać corocznego odnawiania ślubów czasowych, aż do dziewięciu kolejnych lat. kan. 657§2 Konst. 9d SG 1997, 7

8. Prowincjał, przed zapytaniem swojej rady o zgodę na dopuszczenie braci do pierwszej profesji czasowej, do jej odnowienia i do profesji uroczystej, powinien zebrać w sposób, jaki uzna za stosowny, odpowiednie informacje o kandydatach, przede wszystkim pytając o opinie wychowawców i współbraci tej wspólnoty, do której należą kandydaci. SG 1997, 9

9. Przed złożeniem profesji uroczystej, kandydat, w uzgodnieniu z wychowawcą, zwolniony od zwykłych zajęć, winien poświęcić odpowiedni czas na bardziej intensywne przygotowanie. Ten okres kończy się uczestnictwem w rekolekcjach.

PFF 129

SG 1997, 10

10. Pierwszą profesję czasową, jej odnawianie i profesję uroczystą składa się w obecności przynajmniej dwóch świadków i zgodnie z przepisami Rytuału profesji zakonnej.

SG 1997, 12

11. Dokumenty pierwszej profesji czasowej, jej odnowienia i profesji uroczystej, podpisane przez profesę, dwóch świadków i przyjmującego profesję, należy zachować w archiwum prowincji razem z innymi dokumentami personalnymi profesę. Kopie tych dokumentów należy przesłać do Kurii Generalnej.

SG 1997, 13

12. Prowincjał jest zobowiązany zawiadomić o złożeniu profesji uroczystej proboszcza miejsca chrztu profesę.

kan. 535§2

SG 1997, 14

Śluby zakonne

- Czystość dla Królestwa niebieskiego

13. Ewangeliczna rada czystości, ślubowana publicznie, zobowiązuje nas do życia doskonałą wstrzemięźliwością w celibacie dla Królestwa niebieskiego /por. Mt 19, 12/ na wzór Jezusa Chrystusa i jest znakiem przyszłego świata oraz

kan. 599; 1191§1

Konst. 10b

źródłem wielkiej płodności w niepodzielnym sercu.

Przez sposób przeżywania tego ślubu dajemy świadectwo potęgi miłości Boga w słabości natury ludzkiej, wyrażamy naszą zdolność miłowania, objawiając ją w płodności apostołskiej.

VC 88

Z tego powodu ślub ten powinien być przeżywany w zdrowej równowadze, panowaniu nad sobą, oraz z determinacją i w dojrzałości psychicznej i uczuciowej.

PFF 130a
SG 1997, 15

- Ubóstwo ewangeliczne

14. Ewangeliczna rada ubóstwa skłania nas do naśladowania Chrystusa, który będąc bogaty, stał się dla nas ubogim /por. 2 Kor 8, 9/. Dlatego ten ślub zobowiązuje nas nie tylko do duchowego, ale także rzeczywistego ubóstwa, do zależności i ograniczenia w używaniu dóbr doczesnych w poczuciu osobistej odpowiedzialności, a także do aktywnego zaangażowania w promocję miłosierdzia.

kan. 600
Konst. 15a

VC 89

SG 1997, 16

15. Na mocy ślubu ubóstwa, profesi o ślubach czasowych, chociaż zachowują prawo własności swych dóbr oraz zdolność nabywania innych, nie mogą jednak nimi zarządzać, rozporządzać ich użytkowaniem i dochodami oraz dokonywać jakiegokolwiek aktu związanego z własnością

Konst. 15b

tych dóbr.

Dlatego, działając dobrowolnie i zgodnie z prawem cywilnym:

- a) nowicjusz - przed złożeniem pierwszej profesji czasowej, powinien przekazać zarządzanie swoimi dobrami oraz rozporządzić ich użytkowaniem i dochodami; kan. 668§1
- b) profes czasowy winien sporządzić testament.

Jeżeli, ze względu na brak dóbr, nie dokonano czynności ich przekazania, rozporządzenia i sporządzenia testamentu, a przed złożeniem profesji wieczystej weszło się w ich posiadanie, albo gdyby dobra te z czasem uległy zwiększeniu, tych trzech czynności należy dokonać lub też je powtórzyć.

Na zmianę powyższych trzech czynności i na dokonanie jakiegokolwiek innego aktu własności i zarządzania własnymi dobrami, profes czasowy musi uprzednio otrzymać pozwolenie przełożonego prowincjalnego. kan. 668§2

Wszystko, co każdy profes czasowy lub wieczysty otrzymuje z tytułu pracy związanej lub niezwiązanej z dziełem Zakonu, należy do prowincji. To, co profes czasowy pobiera z tytułu emerytury, zasiłku lub ubezpieczenia, a nie z tytułu wykonywanej pracy, pozostaje jego własnością. kan. 668§3
Konst. 15d

Przeto, profes po ślubach czasowych, przed złożeniem profesji uroczystej, powinien rzec się wszystkich dóbr, jakie aktualnie posiada, na korzyść dowolnie obranej osoby. Gdzie jest to możliwe, należy dokonać wszystkich niezbędnych czynności, aby zrzeczenie to było w formie ważnej także wobec prawa cywilnego.

kan. 668§4

Na mocy tego ślubu, profes uroczysty, jest zobowiązany przeznaczyć na rzecz prowincji, wszystko, co otrzymuje z tytułu emerytury, zasiłku, ubezpieczenia lub z innych źródeł.

SG 1997, 17

16. Za zgodą prowincjała, a w nagłych przypadkach miejscowego przełożonego, bracia czy to po ślubach czasowych czy uroczystych, mogą wykonywać akty własności przepisane prawem cywilnym lub kanonicznym.

SG 1997, 18

- Posłuszeństwo w wolności dzieci Bożych

17. Ewangeliczna rada posłuszeństwa, przyjęta w duchu wiary i miłości przez złożenie ślubu, skłania nas do pójścia za Chrystusem, który stał się posłusznym, aż do śmierci /por. Fil 2, 8/.

kan. 601
VC 91
Konst. 16a

Posłuszeństwo zobowiązuje nas przede wszystkim do czynnego i odpowiedzialnego współdziałania z przełożonymi w szukaniu i wypełnianiu woli Bożej; jednak podejmowanie decyzji należy do przełożonych.

kan. 618
PC 14c
Konst. 17b

Dyspozycje, wydawane przez przełożonych na mocy ślubu posłuszeństwa, muszą być zawsze przedstawione w formie pisemnej lub w obecności dwóch świadków i zgodnie z Konstytucjami.

Konst. 18a

Prawomocnymi przełożonymi w odniesieniu do ślubu posłuszeństwa są: papież, przełożony generalny, prowincjałowie, przełożeni miejscowi oraz ich wikariusze lub delegaci, działający na mocy swej władzy.

Konst. 18b
SG 1997, 19

- Szpitalnictwo na wzór naszego Założyciela

18. Poprzez ślub szpitalnictwa, przyjmujemy polecenie Chrystusa, aby służyć chorym i potrzebującym /por. Mt 10, 8; Łk 10, 9/, w posłuszeństwie naszym przełożonym, aż do poświęcenia własnego życia. Powołani do uobecniania Kościoła pośród chorych i ubogich w duchu naszego Założyciela, jesteśmy otwarci na każdy rodzaj cierpienia.

Konst. 21a
SO, III

SG 1997, 20

19. Kościół, na mocy posłania Pana, poczuwa się do obowiązku bycia obecnym wśród chorych i potrzebujących. Nowe oblicza ubóstwa i wykluczenia, a także ciągły rozwój medycyny i nauk społecznych wymagają bowiem, wciąż nowych form opieki, w które chcemy wносить nasze dzieło ewangelizacji w duchu szpitalnictwa.

Dlatego my, którzy jako pierwsi poczuwamy się

Konst. 47

do obowiązku ukazywania obecności Kościoła SG 1997, 21
wśród ubogich i chorych, jesteśmy otwarci i
wspieramy także nowe formy opieki
pozaszpitalnej.

ROZDZIAŁ DRUGI

WSPÓŁPRACOWNICY W NASZYM ZAKONIE

20. Szpitalnictwo na wzór św. Jan Bożego wykracza poza krąg braci, którzy złożyli profesję w Zakonie. Propagujemy wizję Zakonu jako „rodziny szpitalnej św. Jana Bożego” i przyjmujemy jako dar Ducha naszych czasów możliwość dzielenia naszego charyzmatu, duchowości i misji ze współpracownikami, uznając ich przymioty i talenty. SO 33

21. Zakon już od swego początku mógł liczyć na wsparcie współpracowników, którzy uczestniczą w projektach i dziełach apostolskich, realizując jego misję i cele.

W rozumieniu niniejszych Statutów Generalnych współpracownikami Zakonu są:

VC 98
Konst. 23a; 46b
FCIS 1,6
CI 1.1; 7.3.2.2

- a) pracownicy - osoby, które zgodnie ze swymi kompetencjami pełnią posługę wobec bliźniego w dziełach Zakonu, zatrudnione na podstawie umowy o pracę;
- b) wolontariusze - osoby, które wspaniałomyślnie i bezinteresownie poświęcają się, przeznaczając część swojego czasu służbie w Zakonie lub w jego dziełach;
- c) dobroczyńcy - osoby wspierające Zakon finansowo, materialnie lub duchowo;

- d) inne osoby, na różny sposób związane z Zakonem, zgodnie z niniejszymi Statutami.

22. Współpracownicy mogą być związani z charyzmatem, duchowością i misją Zakonu w jednym lub kilku następujących wymiarach:

CI 1.2; 7.3.2.2
DCG 2006 IV 2C1

- poprzez dobrze wykonywaną własną pracę zawodową;
- poprzez włączenie się w misję Zakonu, kierując się swymi wartościami ludzkimi lub przekonaniem religijnymi;
- poprzez zaangażowanie motywowane wiarą katolicką.

23. Winniśmy wspomagać naszych współpracowników w integrowaniu ich umiejętności zawodowych z wartościami ludzkimi i chrześcijańskimi, niezbędnymi do opieki nad chorymi i potrzebującymi. Dlatego kurie prowincjalne i dzieła apostolskie, mając na uwadze wartości szpitalnictwa, określają kryteria i normy, odnośnie sposobu doboru, zatrudnienia i formacji w zakresie zasad i wartości Zakonu oraz wsparcia współpracowników, szczególnie tych, którzy zajmują odpowiedzialne stanowiska.

Konst. 46b; 51e
CI 7.3.2.2
DCG 2006 IV 2C4

24. Kuria generalna, prowincje i dzieła apostolskie winny przygotować programy i organizować kursy oraz dni formacyjne dla braci i współpracowników, a w miarę możliwości również dla pracowników firm zewnętrznych

CI 5.3.3.9; 6.1.1.
DCG 2006 IV 2D

odnośnie zasad, wartości i kultury Zakonu Szpitalnego św. Jana Bożego. Temu celowi najlepiej służą szkoły szpitalnictwa.

25. Niektórzy współpracownicy uczestniczą w sposób aktywny w kierowaniu i zarządzaniu misją apostolską dzieł, prowincji i Zakonu, zgodnie z prawem własnym. CI 1,1; 5.3.2.3; 5.3.2.4

Do definitorium generalnego i definitorium prowincjalnego należy ustalanie norm i sposobów takiego uczestnictwa.

26. Współpracownicy, którzy czują się powołani do bardziej aktywnego uczestnictwa w charyzmacie, duchowości i misji Zakonu, mogą razem z braćmi tworzyć w prowincjach organizacje lub ruchy. kan. 677§2
VC 54-56
CI 7.3.2.2
DCG 2006 IV 2C2,3

Powinny one posiadać własne statuty lub regulaminy i protokoły włączenia, które jednak będą musiały otrzymać zatwierdzenie definitorium generalnego, na wniosek prowincjała i jego rady.

Przełożony generalny i jego rada, będą koordynować różne inicjatywy organizacji lub ruchów powstałych w prowincjach.

27. Prowincje, które uznają to za stosowne, mogą przyjmować do swoich wspólnot osoby, zwane oblatami, które bez składania ślubów zakonnych, SG 1997, 22

pragną poświęcić swoje życie służąc Bogu, chorym i potrzebującym w naszym Zakonie. Prowincjał, za zgodą swojej rady, określi normy regulujące ich sposób życia.

28. Prowincje będą mogły tworzyć czasowo lub na stałe wspólnoty, w których współpracownicy razem z braćmi będą mogli dzielić niektóre aspekty życia zakonno-szpitalnego. Prowincjał, ze swoją radą, określi normy, jakimi te wspólnoty będą się kierowały.

DCG 2006 IV
1C6

29. Szpitalnictwo skłania nas do tego, abyśmy dopuszczali indywidualne osoby i grupy do uczestnictwa w dobrach duchowych naszego Zakonu. Z tych racji, przełożony generalny w imieniu całego Instytutu, może aktem agregacyjnym afiliować do Zakonu osoby fizyczne i prawne, zaproponowane przez definitorium prowincjalne.

Wymagane są następujące warunki:

- wyznawanie wiary chrześcijańskiej;
- wzorowe postępowanie w życiu osobistym, rodzinnym i zawodowym;
- i wyrażenie szacunku dla naszego Zakonu poprzez znaczącą współpracę w jego dziełach szpitalnych.

SG 1997, 23

30. Osobom i grupom nie ujętym w poprzednich artykułach, które ożywione przykładem św. Jana Bożego i jego miłosierną działalnością,

uczestniczą w wydatny sposób w misji Zakonu,
przełożony generalny, na wniosek definitorium
prowincjalnego, wyrazi wdzięczność Zakonu w
sposób, jaki uzna za najbardziej odpowiedni. SG 1997, 25

ROZDZIAŁ TRZECI

NASZA WSPÓLNOTA SZPITALNA

31. Wszystkie nasze wspólnoty, aby sprzyjać rozwojowi braterskiego ducha oraz mając na uwadze specyficzną sytuację każdej z nich, powinny sporządzić lub zrewidować projekt życia wspólnotowego, uwzględniając wskazania Magisterium Kościoła, Konstytucji i Statutów Generalnych Zakonu. PV 5.7-14

Projekt życia wspólnotowego, przygotowany czy też zrewidowany, należy przedstawić definitorium prowincjalnemu do zatwierdzenia. PV 4

W projekcie zostaną ujęte aspekty i akty życia codziennego, spełniane przez wspólnotę, z uwzględnieniem: Konst. 27-35
Konst. 36-40
Konst. 10-24
Konst. 41-52

- *życia wiary i modlitwy;* VC 64; 69-71
- *życia braterskiego;* Konst. 72-73
- *wspólnotowego wymiaru rad ewangelicznych;* Konst. 53,54
PVO passim
- *apostolskiej misji wspólnoty;* Konst. 14
kan. 640
- *formacji stałej;* SG 1997, 26
- *duszpasterstwa powołaniowego;*
- *aspektów administracyjnych.*

I. Wspólnota wiary i modlitwy

32. Inspirowani naszą duchowością uczestniczymy aktywnie i w sposób kreatywny Konst. 27-34
SO 108-110

we wspólnotowych czynnościach liturgicznych:

- Eucharystia jest dla nas najważniejszym spotkaniem dnia, sprawujemy ją zgodnie z przepisami liturgicznymi Kościoła; kan. 663§2
Konst. 30
- wspólnoty powinny codziennie wspólnie odmawiać jutrznię i nieszpory; Konst. 32
- gdzie, jest to możliwe i wspólnota uzna za stosowne, nasze wspólnotowe modlitwy liturgiczne, powinny być momentami otwartości przeżywanymi z innymi, szczególnie z chorymi, potrzebującymi i ze współpracownikami; dbając, aby ich język i forma odpowiadały naszej duchowości. kan. 663§3
ES II,20
Konst. 32
SG 1997, 27, 28a

33. W liturgicznych modlitwach wspólnotowych modlimy się za Zakon, prowincję, dzieła apostołskie, ośrodki formacyjne a także za naszych krewnych, chorych, potrzebujących i współpracowników. Dyrektorium prowincjalne ustali odpowiedni czas i sposób. SG 1997, 28b

34. Przełożeni powinni zachęcać braci do częstego przystępowania do sakramentu pojednania, zgodnie z prawem powszechnym. kan. 630§2,3; 664
Konst. 31b
SG 1997, 29

35. W dyrektorium prowincjalnym zostaną ustalone konkretne normy, dotyczące adoracji Najświętszego Sakramentu, pobożności maryjnej, zwłaszcza różańca, dni skupienia, rekolekcji, *lecito divina* oraz innych praktyk kan. 663§2,4,5
PI 20
VC 112
Konst. 28a; b; 29;
30c; 34

pobożnościowych. W projekcie życia wspólnotowego będzie wyznaczony czas na modlitwę osobistą i praktyki religijne, stosownie do tego, co jest ustalone w Konstytucjach.

Zgodnie z naszym kalendarzem, w sposób szczególnie uroczysty obchodzimy Uroczystość Najświętszej Maryi Panny, Patronki Zakonu a także święta św. Jana Bożego, św. Rafała Archanioła, św. Augustyna oraz innych świętych i błogosławionych związanych z historią i charyzmatem naszego Zakonu.

Konst. 34b; 35

SG 1997, 30

II. Wspólnota miłości braterskiej

36. Duch braterstwa wzmacnia się i wzrasta poprzez dialog oraz wzajemną wymianę myśli. Niezmiernie ważne są spotkania rodziny zakonnej, które powinny odbywać się przynajmniej raz w miesiącu, podczas których cała wspólnota zbiera się, aby ocenić w jaki sposób realizowany jest projekt życia wspólnotowego lub omówić niektóre jego konkretne aspekty.

Konst. 38b; c

SG 1997, 31

37. Aby wspólnota zakonna mogła żyć w atmosferze braterskiej, milczenia i odpoczynku, niezbędne jest, mając na uwadze charakter i misję Zakonu, zarezerwowanie części domu wyłącznie dla braci, z wyjątkiem usprawiedliwionych okoliczności.

kan. 667§1

Konst. 38f; 39

SG 1997, 32

38. Nasi bracia, dla słusznej przyczyny i za pozwoleniem przełożonych, mogą mieszkać poza wspólnotą, jak długo jest to konieczne. kan. 665§1

Prowincjał, za zgodą swojej rady, dla słusznej przyczyny, może udzielić pozwolenia na dłuższą nieobecność, która nie powinna jednak przekraczać jednego roku. SG 1997, 33

39. Wyrażamy współbraciom nasze braterstwo, radując się z nimi w dniach dla nich uroczystych i pamiętając o nich przed Bogiem.

W dniu imienin modli się: za generała, we wszystkich domach Zakonu; za prowincjała, w domach prowincji; a za przełożonego i za współbraci, w danej wspólnotcie. SG 1997, 34

40. Życie wspólnotowe na szczeblu prowincjalnym nabiera coraz ważniejszej roli, przede wszystkim dla mniejszych wspólnot. Prowincjał powinien wspierać inicjatywy, sprzyjające rozwojowi życia braterskiego pomiędzy wspólnotami. Por. DCG 2006 IV 1C

41. Zgodnie z art. 27 Statutów Generalnych, prowincje mogą przyjmować jako oblatów osoby pragnące dzielić z nami życie braterskie i posługę szpitalniczą. SG 1997, 22

42. Przełożony z największą troską i miłością zapewni posługę duchową naszym współbraciom Konst. 1926 r. XX Konst. 37b

chorym i starszym, zwłaszcza sakrament namaszczenia chorych, a także wszelką inną niezbędną opiekę. SG 1997, 35

43. O śmierci współbrata przełożony ma obowiązek niezwłocznie powiadomić prowincjała, aby ten mógł zawiadomić generała i przełożonych miejscowych swojej prowincji oraz rodzinę zmarłego. Generał przekaze wiadomość o śmierci innym prowincjałom, a ci z kolei przełożonym danej prowincji, aby odprawiono przepisane modlitwy. Konst. 1926 r. III
Konst. 37c

Za każdego zmarłego współbrata odprawi się jedną Mszę św. we wszystkich wspólnotach Zakonu, ponadto wspólnota, do której należał zmarły współbrat, będzie wspominać go w liturgii eucharystycznej przez cały miesiąc.

Wszyscy nasi współbracia, w miarę możliwości, powinni być pochowani w grobowcach należących do Zakonu. W szczególnych przypadkach prowincjał, wraz ze swoją radą, podejmą odpowiednie decyzje. kan. 1241§1
SG 1997, 36

44. Za zmarłych najbliższych krewnych naszego brata odprawi się jedną Mszę św., we wspólnocie, do której należy.

W miarę możliwości, w każdy poniedziałek nasze wspólnoty będą wspominać w liturgii eucharystycznej naszych zmarłych współbraci,

krewnych, współpracowników, afiliowanych do Zakonu oraz chorych i potrzebujących, którzy zmarli w dziełach apostołskich Zakonu.

Co roku, w listopadzie, we wszystkich naszych domach należy odprawić jedną Mszę św. w intencji zmarłych współbraci, krewnych, współpracowników, afiliowanych do Zakonu oraz chorych i potrzebujących.

Bracia kapłani, którzy nie uczestniczą w liturgii wspólnotowej, aplikują w innym czasie Mszę św. za każdego zmarłego współbrata, jak również Mszę św. w listopadzie.

SG 1997, 37

45. Każda Prowincja będzie posiadać księgę zmarłych, w której zapisuje się imię i nazwisko, wiek, lata profesji w Zakonie, sprawowane urzędy i inne ważniejsze dane z życia każdego brata, jak też przełożonych generalnych i wikariuszy generalnych, aby w rocznicę śmierci czcić ich pamięć.

Tekst wpisany do księgi zmarłych zostanie ułożony przez kurię prowincjalną, dla współbraci prowincji i przez kurię generalną, dla wszystkich przełożonych generalnych i wikariuszy generalnych.

SG 1997, 38

III. Wspólnota posługi apostołskiej

- Sens naszego apostolatu

46. Nasze uwrażliwienie na potrzeby społeczeństwa pobudza nas, abyśmy w naszej działalności apostołskiej, wraz ze współpracownikami, zapewniali podopiecznym opiekę integralną.

GS 3a; Konst. 45a
CI 1,1; 4;
SG 1997, 39

- Odbiorcy naszej misji

47. Na podobieństwo Chrystusa i w duchu naszego charyzmatu szukamy i przyjmujemy z życzliwością i miłością tych, którzy potrzebują naszej posługi, bez jakiegokolwiek dyskryminacji.

Konst. 1587, r. 15
Konst. 1926 222a
Konst. 20-22; 45b
SG 1997. 40

- Styl i formy apostołatu

48. Nasz apostołat, w świetle wymagań i postępu współczesnej medycyny, opieki społecznej, badań naukowych i bioetyki nie powinien ograniczać się tylko do pielęgnowania chorych, ale powinien rozciągać się także na takie obszary jak edukacja, profilaktyka, rehabilitacja oraz kształtowaniu postaw społecznych wobec chorych i potrzebujących, z zachowaniem otwartości na nowe potrzeby.

CI 3.5.1; 5.2.6

SG 1997, 41

49. Nasze dzieła apostołskie są i określają się jako katolickie ośrodki wznaniowe.

kan. 300

Ze względu na ich charakter jesteśmy szczególnie zobowiązani w Kościele i w społeczeństwie do przestrzegania i obrony zasad ewangelicznych,

Konst. 23a
DC 33
CI 4; 5.1.3; 6.1.2

nauki społecznej Kościoła oraz norm dotyczących praw człowieka.

Zachowując i broniąc tych zasad, nasze dzieła apostołskie są jednocześnie otwarte na współpracę ekumeniczną i międzyreligijną.

Wspieramy tworzenie komitetów etyki w naszych dziełach apostołskich, zgodnie ze wskazaniem Karty Tożsamości Zakonu. CI 5.2.4.4
SG 1997, 42

50. Wartości oraz podstawowe zasady, jakie nadają kierunek działania naszym dziełom apostołskim, muszą być zaakceptowane i przestrzegane przez wszystkich, którzy uczestniczą w naszej misji. CI 1.1

Szpitalnictwo jest wyjściową i centralną wartością Zakonu, z niej wywodzą się inne, o których mowa w Statutach Generalnych i Karcie Tożsamości Zakonu. CI 2; 3

Podstawowe zasady, które charakteryzują nasze dzieła apostołskie, to:

- potwierdzamy, że osoba, którą się opiekujemy, zawsze pozostaje w centrum naszej uwagi; Konst. 23a; 103b; CI 1.1
- popieramy i bronimy praw chorych i potrzebujących, mając na uwadze ich godność osobistą; Konst. 23a; CI 1.1; 3.2; 4.1; 4.2; 4.3; 4.5
- angażujemy się w obronę i promocję Konst. 10d; CI 1.1;

- ludzkiego życia od chwili poczęcia aż do naturalnej śmierci; 4.2; 5.2
- uznajemy prawo osób, którymi się opiekujemy, do odpowiedniej informacji o ich sytuacji zdrowotnej; CI 1.1; 5.1.2.2
 - rozwijamy opiekę integralną, opartą na współpracy zespołowej i na właściwej równowadze między rozwojem technicznym i humanizacją w postępowaniu terapeutycznym; CI 5.1; 5.3.2.6
 - zachowujemy i promujemy zasady etyczne Kościoła katolickiego; CI 4; 5.2
 - uważamy, że istotnym elementem opieki jest wymiar duchowy i religijny, jako propozycja przywracania zdrowia i zbawienia, w poszanowaniu dla innych wyznań i światopoglądów; CI 5.1.3.2
 - bronimy prawa do śmierci z godnością, szanując słuszne pragnienia umierających; CI 1.1; 4.1; 4.2; 4.6.2; 5.2.3
 - zwracamy szczególną uwagę na dobór, formację i współdziałanie personelu we wszystkich naszych dziełach apostołskich, uwzględniając nie tylko ich przygotowanie i kwalifikacje zawodowe, lecz także uwrażliwienie na wartości ludzkie i prawa osoby; CI 5.3.3; 6.1
 - zachowujemy tajemnicę zawodową, postępując tak, aby zachowali ją także i ci, którzy są w bliskim kontakcie z chorymi i potrzebującymi; CI 1.1; 5.1.2
 - doceniamy i wspieramy kompetencje

zawodowe naszych współpracowników, zachęcając ich do aktywnego udziału w misji apostołskiej Zakonu; włączając ich w proces podejmowania decyzji w naszych dziełach apostołskich, biorąc pod uwagę ich uzdolnienia i zakres odpowiedzialności;

CI 1.1;5.3.3.7;
7.3.2.2
DCG 1994, III. 10

- szanujemy wolność sumienia osób, którymi się opiekujemy oraz współpracowników, okazując jednak stanowczość w respektowaniu tożsamości naszych dzieł apostołskich;
- wyrzekamy się szukania zysku, zarazem starając się i wymagając, aby nie były naruszane słuszne prawa ekonomiczne i płacowe.

Konst. 51c; CI 1.1;
7.3.2.2

Can 634§2;
Konst. 13b
CI 1.1; 4.4.1; 4.4.2;
5.3.3.6; 5.3.4;
5.3.5.3; SG 1997,
43

51. Uniwersalny charakter Kościoła zachęca nas do czynienia wszystkiego, co możliwe, aby polepszyć warunki życia chorych i ubogich w każdym zakątku świata. Z tych racji, nie zaniedbując miejsc, w których Zakon działa już od wielu lat, jesteśmy otwarci na nowe wyzwania i w duchu misyjnym, z oddaniem i poświęceniem szerzymy charyzmat szpitalnictwa w harmonii z Kościołami lokalnymi i z poszanowaniem dla miejscowej kultury i tradycji.

Konst. 48
CI 4.5
SO 34

Wszyscy, którzy w sposób bezpośredni lub pośredni są zaangażowani w dzieła misyjne Zakonu, powinni zadbać o odpowiednią formację osobistą i wspólnotową w wymiarze ludzkim,

kan. 661

duchowym, zawodowym i społecznym oraz powinni być wspierani i animowani przez swoich przełożonych. SG 1997, 45

52. Na wzór naszego Założyciela, staramy się, aby osoby indywidualne oraz instytucje, narodowe i międzynarodowe, kościelne i świeckie wspierały nasze dzieła apostołskie, przede wszystkim poprzez wkład ekonomiczny. Konst. 49
Castro, r. XII

W organizowaniu i promocji takiego wsparcia weźmie się pod uwagę sposoby, jakie w każdym miejscu i czasie są oferowane przez współpracujące organizacje cywilne i zakonne oraz przez postęp techniczny. kan. 1265
SG 1997, 46

- Duszpasterstwo zdrowia i duszpasterstwo społeczne

53. Opiekując się chorymi i potrzebującymi dzielimy z nimi wartości ludzkie i duchowe, które są częścią naszego życia. CI 5.1.3.2

W ten sposób, poprzez świadectwo słowa i naszego stylu życia, uczestniczymy w duszpasterstwie zdrowia i duszpasterstwie społecznym, naśladowując przykład Jezusa Chrystusa, w poszanowaniu wolności każdego człowieka, jego wyznania i systemu wartości.

Opieka duszpasterska obejmuje podopiecznych naszych dzieł apostołskich, ich rodziny oraz

współpracowników.

Popieramy uczestnictwo w tym wymiarze naszych współpracowników, rodzin tych, którymi się opiekujemy, a także innych, bliskich im osób.

Należy umożliwiać także opiekę duszpasterską osobom innych wyznań, szanując ich przekonania religijne. SG 1997, 47; 48

54. We wszystkich dziełach apostolskich Zakonu zostanie zapewniona opieka duchowa i religijna, wspomagana niezbędnymi zasobami ludzkimi i materialnymi. Mogą być w nią włączeni bracia, kapłani, osoby zakonne oraz współpracownicy, posiadający odpowiednią formację w zakresie duszpasterstwa, którzy będą pracowali w zespołach, współdziałając z innymi funkcjami naszych dzieł apostolskich. CI 5.1.3.2
DCG 2006 IV 2E2
Konst. 51a,b,c,d;

W razie braku kapłanów zakonnych, prowincjał, po zasięgnięciu opinii przełożonego lokalnego i dyrektora ośrodka, zatroszczy się, aby do dyspozycji był zawsze kapelan, posiadający przymioty niezbędne do należytego wypełniania duszpasterstwa zdrowia i duszpasterstwa socjalnego, proponując jego nominację ordynariuszowi miejsca. Ta posługa powinna być uwzględniona w schemacie organizacyjnym ośrodka. kan. 567§1
SG 1997, 48

55. Jesteśmy otwarci i gotowi do współpracy z

organizacjami, instytucjami oraz osobami posiadającymi liczące się doświadczenie w opiece nad chorymi i potrzebującymi, a także w dziedzinie duszpasterstwa zdrowia i duszpasterstwa społecznego.

Konst. 45e

Na szczególną uwagę w tym względzie zasługuje relacja ze Stolicą Apostolską, na szczęblu całego Zakonu i z Kościołami lokalnymi, gdzie znajdują się nasze domy. Dlatego wszyscy bracia, a przede wszystkim zaangażowani w posługę duszpastersko – religijną, powinni współpracować z Kościołem partykularnym oraz z parafią, na terenie której znajdują się nasze dzieła apostołskie, by byli w tych środowiskach animatorami i świadkami naszego charyzmatu.

CG 2019
Konst. 51g; 52f

SG 1997, 49

- Współbracia kapłani

56. Zachowując tożsamość Instytutu Zakonnego Braci, już od jego zatwierdzenia, zgodnie z pozwoleniami papieskimi zezwolono naszemu Zakonowi, aby w każdym naszym domu była odpowiednia liczba współbraci kapłanów, dla wypełnienia jego zadań apostołskich.

VC 60
Konst. 1e
LD 1.1.1572
CS 12.4.1608
SG 1997, 50

57. Aby współbrat, mógł być przeznaczony do posługi kapłańskiej, powinien przeżywać własne powołanie na wzór Jezusa jako „*współczującego i miłosiernego kapłana*”, posiadać odpowiednie doświadczenie w życiu wspólnotowym i apostołacie szpitalnym oraz otrzymać zgodę

kan. 659§2; 3
SO 116

definitorium prowincjalnego i definitorium generalnego.

Na formację tych współpraci należy zwrócić szczególną wagę, aby mogli być prawdziwymi animatorami życia duchowego i pastoralnego w Zakonie SG 1997, 51; 79

58. Do otrzymania posług, czy to na stałe czy też jako przygotowanie do prezbiteratu, niezbędne jest pisemne pozwolenie przełożonego generalnego. kan. 230§1; 1035§1

Aby nasi współpraci mogli otrzymać święcenia, oprócz tego, co stanowi prawo powszechne, wymaga się, aby:

- byli profesami solennymi;
- otrzymali zgodę definitorium prowincjalnego; kan. 1024-1054
- posiadali dymisorie przełożonego generalnego.

W miarę możliwości egzamin kwalifikujący do słuchania spowiedzi lub jemu równoważny, powinien być złożony przed przyjęciem święceń kapłańskich. kan. 970
Cir 18.4.1628

O święceniach kapłańskich prowincjał ma obowiązek powiadomić proboszcza miejsca chrztu nowo wyświęconego współpraci. kan. 1054
SG 1997, 52

59. Nasi współpraci kapłani powinni poznać

dokładnie przywileje udzielone Zakonowi przez Stolicę Apostolską, aby w swej posłudze duszpasterskiej mogli z nich korzystać dla dobra chorych i potrzebujących.

Współbracia kapłani, pomimo tego, że ich SG 1997, 53
głównym zadaniem jest wypełnianie z największą gorliwością obowiązków duszpasterskich w naszych wspólnotach i w naszych dziełach apostoelskich, będą także chętnie współpracować z Kościołem lokalnym w posługiwaniu właściwemu naszemu charyzmatowi.

ROZDZIAŁ CZWARTY

FORMACJA DO NASZEGO ŻYCIA SZPITALNEGO

Istotne elementy formacji

60. Formację w Zakonie, zgodnie z Konstytucjami i wskazaniem Kościoła, należy realizować stosując zasady, kryteria i główne cele programu formacji zakonnej, dostosowując go do sytuacji każdej prowincji, wiceprowincji oraz delegatury generalnej i prowincjalnej.

PI
PFF
FF; CF; PVO; FPO
SG 1997, 57

Projekt formacji braci św. Jana Bożego powinien być okresowo nowelizowany i uaktualniany, według tego, co zalecają i wymagają zmiany społeczno-kościelne, a w szczególności Magisterium Kościoła i Zakonu.

61. Formacja zakonna obejmuje dwa zasadnicze okresy: formację początkową i formację stałą.

Konst. 63

Formacja początkowa obejmuje czas między rozeznaniem powołania kandydata a ostateczną decyzją pójścia za Chrystusem w Zakonie, poprzez złożenie profesji uroczystej. W tym okresie w sposób organiczny i sukcesywnie łączą poszczególne etapy procesu formacyjnego naszego Zakonu: prenowicjat, który obejmuje także duszpasterstwo powołań oraz postulat, nowicjat i scholastykat.

PI 58-65
Konst. 63

PFF 95

Formacja stała, jako wymóg wynikający z chrztu i konsekracji zakonnej, dotyczy w szczególności sposób okresu następującego po profesji uroczystej i trwa przez całe życie. Jest ona niezbędna do zachowania wierności i tożsamości w Zakonie, w wymiarze osobistym oraz wspólnotowym i powinna dokonywać się poprzez konkretne działania systematycznie inspirowane przez przełożonych.

kan. 661
PI 66-71
VC 69-71
Konst. 72-73
FPO passim

Aby rozpocząć następny etap formacji należy spełnić kryteria przyjęcia przewidziane w Konstytucjach, niniejszych Statutach Generalnych i w Projekcie formacji braci św. Jana Bożego.

Konst. 58-71
PFF cap. 3
CI cap. 7

Poza odpowiednim doбором wychowawców, niezmiernie ważna jest dbałość o ich formację, której głównym celem jest przygotowanie i dokształcanie ich w tematyce specyficznej dla formacji, aby mogli się podjąć i w odpowiedni sposób wypełnić zadania powierzone im przez Zakon.

VC 66
Konst. 64
DCG 2006 IV 1B4
PFF 58; 95
SFO, 5
SG 1997, 58

62. W miarę możliwości, należy utworzyć wspólnotę formacyjną według Projektu formacji braci św. Jana Bożego. To kryterium należy mieć na uwadze szczególnie w odniesieniu do nowicjatu i scholastykatu.

PI 26-27
PFF 84
CF passim
SG 1997, 59

63. W skład prowincjalnego zespołu formacyjnego wchodzi mistrzowie

poszczególnych etapów formacji oraz odpowiedzialni za duszpasterstwo powołaniowe młodzieży i formację stałą, których prace koordynuje radny prowincjalny odpowiedzialny za formację.

Głównym zadaniem zespołu jest koordynowanie i prowadzenie formacji w Prowincji na wszystkich poziomach i etapach, zgodnie z Projektem formacji braci św. Jana Bożego.

SG 1997, 78a

64. W czasie całej drogi formacyjnej i w ogóle przez całe życie brata, jego powołanie powinno być ciągle wspierane i umacniane poprzez proces rozpoznania. Z tych racji, podczas wszystkich etapów formacji należy zwrócić szczególną troskę na dobór i opiekę nad formowanymi, aby stali się dojrzałymi zakonnikami pod względem psychiczno - uczuciowym oraz byli wierni swojej konsekracji zakonnej i kompetentni w misji apostołskiej.

VC 66
PFF 13
DCG 2006 IV 1B1
SFO cap. 2
CI, 7

65. Prowincje mogą posiadać międzyprovincialne lub regionalne ośrodki formacyjne. Przy ich zakładaniu należy przestrzegać zasady z art. 77 niniejszych Statutów. Mistrz będzie mianowany przez generała, na propozycję zainteresowanych prowincjałów. Będzie podlegał jurysdykcji wyższego przełożonego prowincji, w której znajduje się ośrodek.

SG 1997, 81

Można również opracować programy formacyjne

na szczeblu międzyprovincialnym lub regionalnym.

66. Stosownie do wskazań Kościoła prowincjałowie, wychowawcy i odpowiedzialni za duszpasterstwo powołaniowe powinni współpracować w zakresie formacji z innymi Instytutami Życia Konsekrowanego. CIR

Prenowicjat

- Duszpasterstwo powołaniowe

67. Celem duszpasterstwa powołaniowego jest popularyzacja charyzmatu Zakonu w Kościele oraz ukierunkowanie i towarzyszenie duchowe osobom, które czują się powołane do naśladowania Chrystusa na wzór św. Jana Bożego. VC 64
PFF 96-104
SFO, 6-7

68. Aby duszpasterstwo powołaniowe mogło sprostać swemu zadaniu i było skuteczne, należy w każdej prowincji wyznaczyć odpowiedzialnego za nie brata, który współpracując z Kościołem lokalnym i idąc za wskazaniem Kościoła i Zakonu w zakresie formacji, będzie miał jako zadanie podstawowe opracowanie, aktualizację i wprowadzenie w życie projektu duszpasterstwa powołaniowego prowincji, a także uwrażliwianie wspólnot na aktywną współpracę w tej misji. Konst. 53e; 54
PVO 32
SG 1997, 55

69. Prowincje, które uznają to za stosowne mogą Konst. 66a

ustanowić jeden lub więcej prepostulatów, jako ośrodki rozeznawania powołania, w których kandydaci, bez ograniczenia czasu, będą mieli możliwość bliższego poznania Zakonu i znajdą pomoc we wstępnym rozpoznaniu swego powołania szpitalnego. Prowincjał mianuje brata odpowiedzialnego i wyznaczy stosowne miejsce, w którym będzie odbywał się prepostulat.

PFF 97

SG 1997, 60

- Postulat

70. Postulat daje kandydatowi sposobność osiągnięcia dojrzałości ludzkiej i duchowej, niezbędnej do owocnego odbycia nowicjatu. Czas trwania postulatu będzie zależał od procesu rozeznania powołania każdej osoby, nie powinien być jednak krótszy niż sześć miesięcy i jest zawsze konieczny jako bezpośrednie przygotowanie do nowicjatu.

PI 42-44
Konst. 66b
PFF 105-112

SG 1997, 61

71. Postulat odbywa się w ośrodkach odpowiednio do tego przygotowanych. Odpowiedzialnym za ośrodek będzie brat mianowany przez prowincjała, za zgodą jego rady.

kan. 641-645
Konst. 58
PFF 104

Przyjmowanie kandydatów, należy do brata odpowiedzialnego za dany ośrodek, w porozumieniu z prowincjałem, przy zachowaniu wymagań prawa powszechnego i naszego własnego prawa.

SG 1997, 62

Kandydaci mogą swobodnie opuścić postulat, a dla słusznej przyczyny może ich wydaląć brat odpowiedzialny, który musi o tym powiadomić prowincjała.

72. Do przyjęcia do postulatu tych, którzy należeli już do jakiegoś instytutu życia konsekrowanego lub stowarzyszenia życia apostołskiego, niezbędna jest uprzednia dyspensa generała. Ten, kto przebywał w jakimś instytucie lub stowarzyszeniu tylko na okres próby, może zostać przyjęty przez prowincjała.

Duchowni diecezjalni nie mogą być przyjęci do postulatu bez wcześniejszego porozumienia się z ich ordynariuszem. kan. 644
SG 1997, 63

73. Postulant w chwili wstąpienia złoży trzy oświadczenia: w pierwszym oświadczy, że nie ma żadnych przeszkód do życia zakonnego; w drugim, że nie zaciągnął długów, których nie byłby w stanie spłacić; w trzecim, że do Zakonu wstępuje dobrowolnie i świadomie, z pobudek religijnych i że zrzeka się jakichkolwiek praw wynikających ze swojej pracy. Oświadczenia, mają być sporządzone na piśmie, a tam, gdzie uznaje się to za pożyteczne lub konieczne, w formie ważnej także wobec prawa cywilnego. kan. 645§3;4

Przed rozpoczęciem postulatu, od kandydatów wymaga się zaświadczenia o stanie zdrowia SG 1997, 64

fizycznego i psychicznego.

Przed rozpoczęciem nowicjatu, postulanci odprawiają rekolekcje.

- Nowicjat

74. Nowicjat trwa dwa lata i rozpoczyna się z dniem, w którym kandydat został przyjęty przez kompetentnego przełożonego.

PI 45-50
Konst. 67e; f
PFF 113-120
SG 1997, 65

75. Aby przyjęcie do nowicjatu było ważne, oprócz przepisów prawa powszechnego, wymaga się:

kan. 643§1

a) zatwierdzenia przez prowincjała, za zgodą jego rady;

Konst. 67d

b) dokonania obrzędu przyjęcia przez prowincjała lub jego delegata.

kan. 641
SG 1997, 66

76. Prowincjał, zanim zwróci się do swojej rady o zgodę na przyjęcie postulantów do nowicjatu, powinien zebrać, w sposób, jaki uzna za najbardziej stosowny, odnośne informacje o kandydatach, zasięgając zwłaszcza opinii wychowawców, członków wspólnoty formacyjnej lub współbraci ze wspólnoty.

Po przyjęciu postulantów do nowicjatu, prowincjał niezwłocznie zawiadomi o tym

SG 1997, 67

sekretariat generalny Zakonu.

77. Na założenie, przeniesienie lub zniesienie nowicjatu potrzebny jest pisemny dekret generała, za zgodą jego rady. kan. 647§1
SG 1997, 68

78. Do ważności nowicjatu wymaga się, aby odbył się on w domu prawnie do tego przeznaczonym. kan. 647§2
Konst. 67f

Jednakże, w szczególnych przypadkach i w drodze wyjątku, generał, za zgodą swojej rady, może pozwolić, aby kandydat odbył ważne nowicjat w innym domu Zakonu, pod kierunkiem współbrata o ślubach uroczystych, jako mistrza nowicjatu.

Ponadto, jeśli przemawia za tym dobro formacji, generał może pozwolić, aby grupa nowicjuszy wraz ze swym mistrzem przeniosła się na określony czas do innego domu Zakonu, wyznaczonego przez prowincjała. kan. 647§3
SG 1997, 69

79. Każda prowincja powinna mieć tylko jeden nowicjat. Jednak, tam gdzie uzna się to za konieczne, zwłaszcza w prowincjach, które mają delegatury prowincjalne, można pozwolić na założenie więcej nowicjatów w tej samej prowincji. DCG 2006 IV1B2
SG 1997, 70

80. Cel nowicjatu wymaga, aby nowicjusze byli formowani pod kierunkiem i za kan. 650
PI 51-52

odpowiedzialnością mistrza. Przebiegiem nowicjatu kieruje on z pomocą wspólnoty formacyjnej i prowincjalnego zespołu formacyjnego, w zależności od wyższych przełożonych oraz z zachowaniem Konstytucji, Statutów Generalnych i Projektu formacji braci św. Jana Bożego.

Konst. 67

Okres nowicjatu powinien być w pełni przeznaczony na odpowiednią formację, z tego względu, nowicjusze nie mogą podejmować studiów lub zajęć niezwiązanych bezpośrednio z formacją.

kan. 652§5
PI 46-48
SG 1997, 71

81. Dla pogłębienia formacji, w niektórych okresach drugiego roku nowicjatu, nowicjusze będą mogli podejmować działalność apostolską właściwą Zakonowi, poza domem nowicjatu. Winno to jednak zawsze odbywać się pod kierunkiem i za odpowiedzialnością mistrza lub jego delegata, zaproponowanego przez mistrza i mianowanego przez prowincjała, aby nowicjusze mogli osiągnąć założone cele nowicjatu.

kan. 648§2

Miesiąc przed zakończeniem drugiego roku, nowicjusze powinni spędzić w domu nowicjatu, aby przygotować się do złożenia pierwszej profesji czasowej.

SG 1997, 72

82. Nowicjusze mogą dobrowolnie opuścić Zakon, a dla słusznej przyczyny, prowincjał, za zgodą swojej rady, może ich wydalić.

kan. 653§1

Jeśli, po upływie przepisanego okresu nowicjatu pozostanie jeszcze jakaś wątpliwość, co do zdatności nowicjusza, prowincjał będzie mógł przedłużyć czas próby, jednak nie dłużej jak sześć miesięcy. kan. 653§2

Prowincjał, dla słusznej przyczyny, może pozwolić na złożenie pierwszych ślubów w ciągu ostatnich piętnastu dni drugiego roku nowicjatu. kan. 653§2

W szczególnych przypadkach na prośbę prowincjała i za zgodą jego rady, generał, za zgodą swojej rady, może udzielić dyspensy od drugiego roku nowicjatu. SG 1997, 73

83. Habit zakonny w kolorze czarnym lub białym, który się otrzymuje przy pierwszej profesji, składa się z długiej tuniki przewiązanej pasem, zwisającym z lewego boku oraz ze szkaplerza z kapturem. kan. 669§1
OPR, 5
Konst. 68b

Jeśli bracia nie noszą habitu, powinni ubierać się stosownie do swego stanu osoby konsekrowanej i nosić zewnętrzny znak, zgodnie z miejscowym zwyczajem. SG 1997, 74

- Scholastykat

84. Scholastykat jest ostatnim etapem formacji początkowej, obejmującym okres od pierwszej profesji do profesji uroczystej. Jest bardzo kan. 659
PI 58-65
Konst. 69

ważnym czasem dla rozwoju i umocnienia profesora, jego włączenia się w wspólnotę i przygotowania się do naszego apostołatu.

Celem scholastykatu jest kontynuacja i pogłębianie wcześniejszej formacji, co ma sprzyjać duchowemu wzrastaniu i umacnianiu zakonnika we wszystkich wymiarach jego osobowości, aby mógł zdobyć przygotowanie zawodowe i pastoralne właściwe naszemu Instytutowi, stosownie do przepisu art. 69 Konstytucji i zgodnie z Projektem formacji braci św. Jana Bożego.

PFF 121-130
SFO cap. 2; 3

SG 1997, 75

85. Za formację scholastyków odpowiedzialny jest przede wszystkim mistrz.

Definitorium prowincjalne utworzy scholastykat, w miarę możliwości, w innym domu niż dom nowicjatu, zapewniającym odpowiednie warunki, aby scholastykat mógł osiągnąć swoje cele.

PC 18a

Chociaż nie jest konieczne, żeby po pierwszym roku profesji wszyscy bracia profesji o ślubach czasowych przebywali w domu scholastykatu, to jednak w tym, co dotyczy formacji, zależą oni od mistrza, który ma obowiązek okresowo wizytować ich, aby służyć im swoją radą i odpowiednio ich ukierunkować.

Wskazana jest współpraca mistrza z jednym współbratem, zaproponowanym przez mistrza i

mianowanym przez przełożonego prowincjalnego, który miałby za zadanie opiekować się scholastykami, pod kierunkiem mistrza zwłaszcza, gdy dzielą ich duże odległości.

Wszyscy scholastycy, w miarę możliwości, powinni spotykać się przynajmniej raz w roku pod przewodnictwem mistrza, aby podzielić się doświadczeniami i dokonać oceny osobistego zaangażowania we własną formację.

SG 1997, 76; 77

86. Ostateczna decyzja odnośnie przygotowania i podjęcia studiów związanych z misją apostołską każdego brata należy do prowincjała, po zasięgnięciu opinii swojej rady i po wysłuchaniu zainteresowanego, z uwzględnieniem informacji przedstawionych przez wychowawców.

SG 1997, 78

OT 18

87. Przełożeni i wychowawcy zawsze powinni się troszczyć o kierowanie braci posiadających odpowiednie zdolności, aby specjalizowali się w duszpasterstwie szpitalnym i społecznym, w bioetyce i innych niezbędnych dyscyplinach, dla zapewnienia Zakonowi właściwego ukierunkowania w dziedzinach specyficznych dla naszego charyzmatu.

AG 16e
PO 19d
SG 1997, 80

Formacja stała

88. Bracia przez całe życie kontynuują swoją formację, celem nieustannej odnowy we wszystkich dziedzinach życia, wzrastania

Konst. 72-73
PFF 135
SO 130

ludzkiego i duchowego, wierności konsekracji szpitalnej oraz dla właściwej odpowiedzi w specyficznej misji, jaką powierzył nam Kościół. CI 6.1.1; r. 7

89. Zgodnie z art. 61 niniejszych Statutów, prowincje powinny mieć projekt formacji stałej. VC 69
PFF 132

Wspólnoty powinny włączyć formację stałą w swoje projekty życia wspólnotowego. Konst. 73

Każdy brat w sposób aktywny i odpowiedzialny powinien przygotować własny projekt formacji stałej, zgodny z projektem wspólnotowym i prowincjalnym. FPO passim
PFF 137

ROZDZIAŁ PIĄTY

ZARZĄD NASZEGO ZAKONU

Normy ogólne

90. Na mocy prawa kanonicznego Zakon, prowincje i domy zakonne mają własną osobowość prawną. Na mocy naszego własnego prawa taką samą osobowość prawną mają wiceprowincje, delegatury generalne i prowincjalne, wspólnoty lokalne i dzieła apostołskie, reprezentowane przez właściwych przełożonych kanonicznych lub innych przedstawicieli przez nich prawomocnie delegowanych, stosownie do zakresu ich kompetencji.

kan. 116; 118;
634§1
Konst. 100

Jeżeli miejscowe prawo cywilne, w obszarze własnej kompetencji, nie uznaje wyżej wspomnianej osobowości kanonicznej, należy podjąć kroki, aby podmioty kanoniczne mogły uzyskać osobowość prawną w świetle prawa cywilnego. Przed jej ustanowieniem, w każdym przypadku, wymagane jest uzyskanie zgody definitorium generalnego.

CG 2019

We wszystkich przypadkach, zarówno przełożeni w charakterze właściwych przedstawicieli, jak też ich prawomocni delegaci, ekonomowie oraz nasi współpracownicy, sprawujący jakiegokolwiek funkcje administracyjne albo kierownicze w

Konst.100

działach apostołskich lub w innych instytucjach i urzędach Zakonu, podlegają tym samym, wspólnym dla wszystkich, normom prawa kanonicznego i cywilnego.

Ponadto, prowincje i podmioty z nimi zrównane, jeżeli uznają za stosowne, według uznania prowincjała, za zgodą jego rady oraz po uprzednim uzyskaniu zgody definitorium generalnego, mogą się ubiegać o cywilną osobowość prawną w takiej formie, jaką uznają za najbardziej odpowiednią w danym kraju.

CI 5.3.2.5

CG 2019

We wszystkich przypadkach muszą być zagwarantowane, poszanowane i promowane zasady i wartości Zakonu. Zalecane jest zarazem powiązanie ich z publiczną osobowością prawną kurii generalnej.

W miarę możliwości, prawnym przedstawicielem instytucji zakonnej lub dzieła w obliczu prawa cywilnego powinien być prowincjał lub jego delegat; jeżeli nie jest to możliwe, prowincjał, względnie generał w przypadku delegatury generalnej, po zasięgnięciu opinii swojej rady i zgodnie z przepisami prawnymi danego kraju, mianuje na takie stanowisko brata, który będzie zawsze działał według otrzymanych zaleceń. Przedstawicielem prawnym dzieła apostołskiego może być także współpracownik, działający zgodnie z wytycznymi prowincjała.

Dla promocji naszej misji użyteczne może być tworzenie fundacji, organizacji pozarządowych, stowarzyszeń lub innych podmiotów prawnych. Przed ich utworzeniem należy uzyskać zgodę generała oraz jego rady.

CI 5.3.2.5

CG 2019

W krajach, w których znajdują się dzieła apostołskie należące do różnych prowincji Zakonu, należy zadbać, aby wobec władz działać w sposób jednomyślny.

SG 1997, 82

91. Delegacji, tak do pojedynczego aktu, jak i do ogółu spraw, należy zawsze udzielać na piśmie.

SG 1997, 83

92. Współbracia i współpracownicy pełniący funkcje kierownicze w naszych dziełach apostołskich powinni skrupulatnie przestrzegać prawa cywilnego, w zgodzie z etyką i nauką społeczną Kościoła, aby zapewnić efektywne zarządzanie naszymi dziełami w duchu charyzmatycznym

CI wstęp 5.3

Tam, gdzie istnieje taka potrzeba, bracia i współpracownicy, będą również promotorami sprawiedliwego ustawodawstwa w sektorze zdrowotnym i społecznym.

SG 1997, 85

Struktura organiczna naszego Zakonu: erygowanie i znoszenie

- Przynależność braci do prowincji

93. Współbracia należą do tej prowincji, w której zostali przyjęci do nowicjatu, chyba, że definitywnie przeszli do innej prowincji.

Każdy brat, dla słusznej przyczyny i po otrzymaniu na piśmie pozytywnej opinii dwóch zainteresowanych prowincjałów, może tymczasowo przejść do innej prowincji Zakonu i dopóki w niej pozostaje przysługuje mu w niej prawo głosu czynnego i biernego. Prowincjał prowincji, z której zakonnik odchodzi, powinien o jego przejściu zawiadomić generała.

Na definitywne przejście z jednej do innej prowincji wymagana jest odpowiednio ważna przyczyna i pozwolenie generała. Pozwolenie na przejście, generał wyda dopiero po otrzymaniu na piśmie opinii obu zainteresowanych prowincjałów. SG 1997, 84

- Wspólnoty lokalne i dzieła apostołskie

94. Przy zakładaniu nowych wspólnot lub dzieł apostołskich trzeba mieć na uwadze przede wszystkim wymagania naszego charyzmatu, a ponadto najpilniejsze potrzeby poszczególnych regionów oraz użyteczność naszej obecności w Kościele lokalnym, jak też opinię współbraci prowincji. W realizowaniu naszego charyzmatu staramy się także współpracować z innymi podmiotami, które działają w tym samym duchu.

kan. 610
Konst. 77b; 78b

CI 1.1; 5.3.6.5;
5.3.6.6
DCG 2006 IV 3.1

O kanoniczne erygowanie nowej wspólnoty można wnieść prośbę dopiero wtedy, gdy wszystko jest już gotowe, aby bracia mogli żyć w pełnej zgodzie z wymogami naszych Konstytucji i Statutów Generalnych.

Przy zakładaniu nowych dzieł apostolskich lub nawiązywaniu długotrwałej współpracy dotyczącej konkretnego projektu, należy zwrócić się o zatwierdzenie definitorium generalnego.

SG 1997, 87

- Prowincje i wiceprowincje

95. Do założenia nowej prowincji lub wiceprowincji potrzebne są przynajmniej trzy wspólnoty lokalne, kanonicznie erygowane oraz odpowiednia liczba braci zdatnych do pełnienia funkcji w zarządzie.

Konst. 18a; 77c; d

Po założeniu nowej prowincji lub wiceprowincji generał, za zgodą swojej rady i po wysłuchaniu opinii współbraci profesów, którzy do niej należą, mianuje prowincjała lub wiceprowincjała, radnych, przełożonych lokalnych oraz mistrzów nowicjuszy i scholastyków.

W czasie przewidzianym na zwołanie kapituł prowincjalnych, także w nowej prowincji lub wiceprowincji zostanie odprawiona kapituła i przeprowadzone wybory stosownie do artykułów 133 i 138 niniejszych Statutów.

Jeżeli powyższe warunki nie mogą być dotrzymane, lub jeżeli nie jest już możliwe obsadzenie stanowisk albo przeniesienie braci, definitorium generalne podejmie odpowiednią decyzję na podstawie art. 78a Konstytucji.

Konst. 78a
SG 1997, 88

- Delegatury generalne

96. Jeżeli przemawiają za tym szczególne okoliczności, z jednej lub kilku wspólnot lokalnych można utworzyć delegaturę generalną, zależną bezpośrednio od definitorium generalnego.

Konst. 77e; 78a

Zarządzanie delegaturą powierza się delegatowi generalnemu, który poza posiadaniem odpowiednich przymiotów, powinien także ukończyć sześć lat profesji.

Delegat generalny będzie miał obowiązki i zwyczajne uprawnienia, określone w statucie delegatury. Statut ten musi być zaaprobowany przez generała, za zgodą jego rady. Ponadto, w razie konieczności generał, za zgodą swojej rady, może udzielić delegatowi władzy nadzwyczajnej. Delegata wspomaga od dwóch do czterech braci o ślubach uroczystych w charakterze radnych.

Delegata, radnych, przełożonych miejscowych, mistrza nowicjuszy i mistrza scholastyków wyznaczy generał, za zgodą swojej rady, po zasięgnięciu, w sposób, jaki uzna za stosowny,

kan. 625§3

opinii współbraci z delegatury.

W czasie przewidzianym na zwołanie kapituł prowincjalnych, przed przystąpieniem do nominacji, delegatura generalna, w miarę możliwości, odprawi kapitułę niewyborczą. Jej uczestników ustala się według tej samej procedury, co w wypadku kapituł prowincjalnych, zgodnie z przepisami artykułów 134 i 135 niniejszych Statutów.

SG 1997, 89

- Delegatury prowincjalne

97. Dla słusznych przyczyn, z jednej lub kilku wspólnot prowincji można utworzyć delegaturę prowincjalną.

Konst. 77f; 98c

Zarządzanie delegaturą należy powierzyć delegatowi prowincjalnemu, mającemu przynajmniej trzy lata profesji, który będzie miał obowiązki i uprawnienia, jakich udzieli mu prowincjał według własnego uznania i za zgodą swojej rady. Będą one określone w statucie, zatwierdzonym przez prowincjała, za zgodą jego rady.

Delegat prowincjalny będzie miał od dwóch do czterech radnych, profesów o ślubach uroczystych, mianowanych przez prowincjała, za zgodą jego rady, po wysłuchaniu, w formie najbardziej odpowiedniej, opinii delegata prowincjalnego i współbraci z delegatury.

Delegaci prowincjalni i ich radni powinni, w miarę możliwości, rezydować w delegaturze.

SG 1997, 90

Organy władzy

- Regulamin kapituł

98. Po zwołaniu kapituły generalnej lub prowincjalnej, wszyscy współbracia prowincji po profesji uroczystej i czasowej, którzy mają głos czynny, wybierają w tajnym głosowaniu delegatów, zgodnie z artykułami 120, 134 lub 135 niniejszych Statutów.

Delegatów wybiera się bezwzględną większością głosów; jeśli nie uzyska się jej w pierwszym głosowaniu, to w drugim wystarczająca jest większość względna.

Bierny głos w wyborach mają profesje o ślubach uroczystych, którzy nie są członkami kapituły, z tytułu pełnionego przez nich urzędu.

Po wyborze delegatów, bracia, którzy w ostatnim głosowaniu otrzymali największą liczbę głosów w porządku malejącym, z mocy prawa są delegatami zastępczymi.

SG 1997, 101

99. Wszyscy współbracia, którzy sprawują jakiś urząd poza własną prowincją z polecenia lub za aprobatą zarządu generalnego Zakonu, mają głos bierny i czynny w wyborze delegatów na kapitułę

provincialną, i gdy zostaną wybrani mają prawo i obowiązek w niej uczestniczyć. Jednakże, bez wyraźnego pozwolenia generała, otrzymanego przed rozpoczęciem kapituły, nie mogą przyjąć żadnego wyboru lub nominacji na urzędy w prowincji.

Bracia ci, zachowują we własnej prowincji także czynne i bierne prawo głosu w wyborze delegatów na kapitułę generalną. SG 1997, 102

100. Definitorium prowincjalne może upoważnić delegaturę prowincjalną do wyboru delegatów na kapitułę prowincjalną niezależnie od prowincji, z zachowaniem artykułów 98 i 99 niniejszych Statutów. SG 1997, 103

101. Wszyscy delegaci wybrani na kapitułę generalną lub na kapituły prowincjalne, przed otwarciem danej kapituły, muszą otrzymać zatwierdzenie generała. SG 1997, 104

102. Definitorium generalne, na wniosek prowincji, mianuje współpracowników, którzy będą uczestniczyć w kapitule generalnej z głosem doradczym. Jeżeli to możliwe, współpracownicy ci, powinni współpracować z Zakonem przez przynajmniej sześć lat. FCIS
DCG 2006 V
SG 2009, r. 2

Definitorium prowincjalne mianuje współpracowników, którzy będą uczestniczyć w kapitule prowincjalnej z głosem doradczym.

Jeżeli to możliwe, współpracownicy ci, powinni współpracować z prowincją przez przynajmniej sześć lat.

103. Jeżeli, do sprawowania jakiegoś urzędu lub stanowiska wymagana jest określona ilość lat profesji, czas ten liczy się od profesji uroczystej. kan. 623
SG 1997, 86

104. W wyborach, które odbywają się podczas kapituł, za wybranego uważa się tego, który otrzymał bezwzględną większość głosów, biorąc pod uwagę wszystkich obecnych wyborców. kan. 119§1
Konst. 80b

Po dwóch pierwszych bezskutecznych głosowaniach obejmujących postulacje, zamyka się ten etap, wykluczając wszystkich wymagających postulacji i przechodzi się do drugiego etapu, zachowując procedury przewidziane w art. 80b Konstytucji. DCG 2000

Jeżeli w czasie wyborów zajdzie potrzeba rozstrzygnięcia równej liczby głosów, pierwszeństwo ma starszy profesją, a jeżeli i w tym są równi, starszy wiekiem. kan. 119§1

W innych sprawach, jeżeli Kapituła wcześniej nie postanowi inaczej, uważa się za uchwalone te kwestie, za którymi opowiedziała się bezwzględna większość obecnych. Jeśli po dwóch następujących po sobie bezskutecznych głosowaniach liczba głosów jest nadal równa, przewodniczący może rozstrzygnąć tę równość kan. 119§2
SG 1997, 105

swoim drugim głosem.

105. Jeżeli wyborcy za najbardziej odpowiedniego uznają takiego kandydata, który ma jakąś przeszkodę, od której można i zwykle się dyspensować, mogą go postulować swoimi głosami.

kan. 180§1
SG 1997, 106

106. W przypadku postulacji:

- jeśli chodzi o przeszkody z prawa powszechnego, dyspensa jest zastrzeżona Stolicy Apostolskiej;
- dyspensa od przeszkód wymienionych w Konstytucjach, niezastrzeżonych Stolicy Apostolskiej, przysługuje generałowi, za zgodą jego rady, jednakże:
 - przewodniczący kapituły może jej udzielić temu, kto został postulowany po raz trzeci na ten sam urząd;
 - może jej również udzielić, gdy przeszkoda dotyczy braku jednego roku lub kilku miesięcy do pełnego czasu profesji, wymaganego do sprawowania jakiegoś urzędu;
- od przeszkód wynikających z przepisów Statutów generalnych może dyspensować przewodniczący kapituły;
- gdyby postulacja dotyczyła generała, dyspensy i jej zatwierdzenia musi udzielić sama kapituła, większością przynajmniej dwóch trzecich głosów.

Jeśli chodzi o wybory lub nominacje dokonywane poza kapitułami, generał ma wyżej wymienione uprawnienia pod warunkiem, że kandydat przedstawiony na jakiś urząd otrzymał przynajmniej dwie trzecie głosów ze strony tych, którym przysługuje prawo prezentacji lub dwie trzecie głosów rady generalnej, jeśli nominacji dokonuje bezpośrednio generał. SG 1997, 107

107. Do ważności wyborów niezbędne są następujące warunki: Konst. 87c

- a) nie może zostać generałem, kto nie ukończył dwunastu lat profesji; Konst. 88c; 95b
- b) nie może być radnym generalnym ani prowincjałem, kto nie ukończył sześciu lat profesji;
- c) nie może być radnym prowincjalnym, kto nie ukończył trzech lat profesji; Konst. 96c
- d) aby brat kapłan mógł być wybrany na przełożonego prowincjalnego lub mianowany na przełożonego miejscowego, niezbędna jest postulacja i dyspensa generała, za zgodą jego rady; DCG 2000 CG 2019
- e) w definitorium generalnym i prowincjalnym nie może być więcej niż dwóch braci kapłanów. SG 1997, 108

108. Przełożony generalny i prowincjalny oraz ich radni mogą być ponownie wybrani na kolejną kadencję, trwającą odpowiednio sześć i cztery kan. 624§1;2 Konst. 80c

lata, lecz nie mogą być wybrani bezpośrednio po raz trzeci.

Gdyby zaszła potrzeba zwołania kapituły generalnej pod koniec pierwszego trzylecia, zgodnie z artykułem 84b Konstytucji, wygasa także mandat radnych generalnych.

Żaden urząd i żadna funkcja nie mogą być sprawowane bez ograniczeń czasowych.

kan. 624§2
CG 2019

Przełożeni miejscowi mogą być ponownie mianowani, ale nie dłużej niż przez dwanaście lat w tej samej wspólnotcie. Magistrowie ośrodków formacyjnych mogą natomiast sprawować swoją funkcję bez ograniczeń czasowych.

SG 1997, 109
CG 2019

109. Brat wybrany na jakiś urząd, po czasie rozeznania i dialogu, powinien go przyjąć w duchu służby i dla dobra Zakonu i Kościoła.

SG 1997,110

- Wakat urzędów

110. Jeżeli współbrat zostanie wybrany przełożonym lub radnym generalnym i przyjmie urząd, ustaje ważność wszystkich sprawowanych przez niego dotychczas urzędów.

kan. 152; 177; 178

W wyjątkowych przypadkach przełożony generalny, za zgodą swojej rady, może mianować niektórych radnych generalnych na wcześniej sprawowany urząd lub powierzyć im inne urzędy.

111. W przypadku wakatu urzędu generała, z jakiegokolwiek przyczyny, w pierwszym trzyleciu jego urzędowania, zastępuje go jako wikariusz generalny pierwszy radny generalny do końca trzylecia, po czym, zgodnie z przepisami art. 84b Konstytucji, należy wybrać nowego generała. Konst. 89a

Gdy na urzędzie generała nastąpi wakat w drugim trzyleciu, wspomniany wikariusz będzie zarządzał Zakonem do końca sześćciolecia.

Gdy brakuje, co najmniej jednego roku do najbliższej kapituły generalnej, należy wybrać nowego radnego, zgodnie z następnym artykułem. SG 1997, 137

112. W razie wakatu urzędu radnego generalnego, generał lub wikariusz generalny, za zgodą swojej rady, mianuje innego, spośród trzech kandydatów przedstawionych przez definitorium danej prowincji, zwłaszcza tej, która nie ma przedstawiciela w radzie generalnej.

Nowy radny zajmie w radzie generalnej miejsce, które mu wyznaczy generał lub wikariusz generalny, za zgodą innych radnych. SG 1997, 138

113. W razie wakatu urzędu prowincjała, zastępuje go pierwszy radny, jako wikariusz prowincjalny. Konst. 97a

Jeśli wakat nastąpi w czwartym roku

urzędowania, wikariusz prowincjalny będzie zarządzał prowincją do końca czterolecia.

Jeśli natomiast wakat nastąpi przed końcem trzeciego roku generał, za zgodą swojej rady, jak najszybciej, mianuje nowego prowincjała, po wysłuchaniu opinii delegatów na ostatnią kapitułę prowincjalną. SG 1997, 139

114. W razie wakat urzędu radnego prowincjalnego, zadecyduje w tej sprawie generał, za zgodą swojej rady i po zasięgnięciu opinii definitorium prowincjalnego.

Nowy radny zajmie w radzie prowincjalnej miejsce, jakie mu wyznaczy prowincjał, za zgodą innych radnych. SG 1997, 140

115. W razie wakat urzędu przełożonego miejscowego, wspólnotą będzie zarządzał wiceprzełożony.

Gdyby we wspólnocie nie było wiceprzełożonego, prowincjał, po wysłuchaniu swojej rady, mianuje wikariusza. kan. 152

Gdyby wakat urzędu nastąpił w czwartym roku, wspólnotą będzie zarządzał wiceprzełożony jako wikariusz do najbliższej kapituły, chyba że definitorium prowincjalne podejmie inną decyzję.

Gdyby natomiast wakat nastąpił przed tym SG 1997, 141

terminem, prowincjał, za zgodą swojej rady i za aprobatą generała, mianuje nowego przełożonego.

116. Gdyby nastąpił wakat urzędu mistrza nowicjuszy lub scholastyków, prowincjał, za zgodą swojej rady i za aprobatą generała, mianuje nowego. SG 1997, 142

117. Nominacji delegata prowincjalnego, przełożonego miejscowego, mistrza nowicjuszy i scholastyków, poza czasem kapituły prowincjalnej, dokonuje prowincjał, za zgodą swojej rady i za aprobatą generała. SG 1997, 143

- Kapituła Generalna

118. Kapituła generalna powinna się odbyć pod koniec sześćdziesiątka lub trzydziestka od zakończenia poprzedniej kapituły, jednak dla słusznej przyczyny można ją rozpocząć na sześć miesięcy przed tą datą lub po jej upływie. Konst. 84
CG 2019

Generał lub wikariusz generalny zwoła kapitułę przynajmniej z sześciomiesięcznym wyprzedzeniem, aby wszyscy bracia w odpowiednim czasie dowiedzieli się o niej i mogła być przygotowana w należyty sposób. SG 1997, 91

119. Sesjom poprzedzającym wybór generała przewodniczy generał albo wikariusz generalny, aktualnie pełniący urząd; sesji, w której dokonuje się wyboru generała – przewodniczący, wybrany Konst. 80b; e
SG 1997, 92

przez członków kapituły spośród jej uczestników;
następnym sesjom - nowo wybrany generał.

Jest rzeczą wskazaną, aby w prowadzeniu sesji przewodniczący miał do pomocy moderatora.

120. W kapitule generalnej oprócz członków z urzędu wskazanych w art. 85 Konstytucji, uczestniczą: Konst. 85

- dwaj delegaci z każdej prowincji;
- jeden delegat z każdej wiceprowincji; Konst. 85f
- jeden dodatkowy delegat na każdych 60 braci profesów z prowincji lub wiceprowincji;
- jeden delegat z każdej delegatury generalnej; SG 1997, 93
- jeden zaproszony współpracownik z każdej prowincji, wiceprowincji i delegatury generalnej z głosem doradczym, podczas sesji ustalonych przez definitorium generalne.

- Organy kolegialne

121. Przełożony generalny w czasie swojej kadencji, za zgodą swojej rady, zwołuje:

- **Konferencję generalną**, o której mówią Konstytucje w art. 86, gdy zaistnieje odpowiednio ważna przyczyna dotycząca całego Zakonu. Konst. 86
SG 1997, 94

- **Zebra­nie wyższych prze­łożonych**, zwoływane przynajmniej raz, po odprawieniu wszystkich kapituł prowincjalnych Zakonu, którego celem jest kole­gialne planowanie i koordynowanie działań zarządów prowincji i Zakonu.

W konferencji generalnej i w zebraniu prze­łożonych wyższych, oprócz generała jako przewodniczącego, uczestniczą: radni generalni, prowincjałowie, wiceprowincjałowie, delegaci generalni oraz osoby, których prze­łożony generalny i jego rada uznają za słuszne zaprosić.

- **Konferencje regionalne**, można organizować w celu pogłębiania wzajemnych relacji i pełniejszego uczestnictwa prowincji w zarządzie Zakonu. Generał, za zgodą swojej rady, ustala ich termin oraz kto, oprócz prowincjałów, wiceprowincjałów, delegatów generalnych i prowincjalnych, będzie w nich uczestniczył. DCG 2006 IV 3.3

- **Organizmy międzyprovincialne**

122. W prowincjach, gdzie używa się tego samego języka lub znajdujących się na tym samym obszarze geograficznym, można powołać komisję międzyprovincialną, której regulamin zostanie zaaprobowany przez generała, za zgodą SG 1997, 125

jego rady.

Zarząd Generalny

123. Po wyborze nowego zarządu generalnego, ustępujący zarząd pomaga nowemu zarządowi, pozostając do jego dyspozycji przez okres, jaki wspólnie uznają za konieczny.

- Przełożony Generalny

124. Przełożony generalny, zgodnie z kan. 592 rozporządzeniami Stolicy Apostolskiej, będzie przysyłać okresowe sprawozdania o stanie i życiu naszego Zakonu, aby podtrzymać jedność naszego Instytutu z Kościołem.

Będzie dbał o przekazywanie poszczególnym prowincjom dokumentów i zarządzeń Stolicy Apostolskiej, dotyczących Zakonu i życia konsekrowanego w ogólności, starając się, aby je znano, stosowano i praktykowano.

Generał, za zgodą swojej rady i po wysłuchaniu zainteresowanych przełożonych oraz ich rad, zachowując prawo powszechne, może powołać jakiegokolwiek współbrata na stanowisko lub urząd służący ogólnemu dobru Instytutu.

Przełożony generalny, za zgodą swojej rady, może usunąć, przenieść lub przyjąć rezygnację z kan. 624§3
Konst. 87f
każdego stanowiska lub urzędu w Zakonie,

nadanego przez kapituły, czy definitorium generalne lub prowincjalne.

Do przełożonego generalnego należy mianowanie przewodniczącego kapituły prowincjalnej, jeśli osobiście w niej nie uczestniczy, a także mianowanie delegata, aby dokonał wizytacji jakiejś prowincji lub wspólnoty, albo do jakiegokolwiek innej szczególnej misji. W przypadku nominacji wizytatora dla całego Zakonu albo przewodniczącego kapituły prowincjalnej, generał najpierw musi otrzymać zgodę swojej rady.

Stała siedziba generała jest w Rzymie.

kan. 629
SG 1997, 111

- Radni generalni i urzędy kurii generalnej

125. Nowo wybrany przełożony generalny przedstawia uczestnikom kapituły generalnej do zatwierdzenia liczbę oraz nazwiska radnych generalnych, którzy są wybierani zgodnie z artykułami 83 §d i 88 Konstytucji.

Konst. 83
DCG 2000

Przełożony generalny, po wysłuchaniu swojej rady, może powierzyć w sposób szczególny każdemu z radnych grupę prowincji, wiceprowincji, delegatur generalnych lub regionów Zakonu.

SG 1997, 112

126. Celem zachowania żywego ducha w Zakonie, aby jego apostołat był wciąż aktualny i

skuteczny, istnieją w kurii generalnej różne funkcje i urzędy za to odpowiedzialne. Przełożony generalny, po wysłuchaniu swojej rady, może powierzyć kierownictwo tych urzędów zarówno radnym generalnym, jak i innym współpracownikom lub współpracownikom, posiadającym odpowiednie przymioty.

SG 1997, 113

127. Urzędy prokuratora generalnego, sekretarza generalnego, ekonoma generalnego i postulatora generalnego, generał, za zgodą swojej rady, może powierzyć radnym generalnym albo innym współpracownikom, którzy nie są radnymi. W tym przypadku, bracia winni posiadać niezbędne przymioty na odpowiedni urząd i muszą mieć ukończone sześć lat profesji.

Konst. 89c

SG 1997, 114

128. Prokurator generalny jest przedstawicielem Zakonu przy Stolicy Apostolskiej i jako taki załatwia sprawy Instytutu w Kurii Rzymskiej.

Jego stała siedziba znajduje się w Rzymie.

Będzie wiernie informował przełożonego generalnego o wszystkich załatwianych przez siebie sprawach i nie będzie prosił o indulty i łaski bez wiedzy generała lub zainteresowanego prowincjała.

W odpowiednim rejestrze będzie zapisywał jasno i dokładnie, wszystkie sprawy urzędowe załatwiane w Stolicy Apostolskiej, a także jej

zarządzenia odnoszące się do Zakonu, prowincji, wiceprowincji, delegatur generalnych i prowincjalnych oraz domów i współbraci. SG 1997, 115

129. Sekretarz generalny, jeśli nie jest radnym, bierze udział w posiedzeniach definitorium, lecz bez prawa głosu. Do jego właściwych obowiązków należy: sporządzanie protokołów z posiedzeń, opracowywanie oficjalnych dokumentów i koordynowanie pracy sekretariatu i archiwum generalnego Zakonu. SG 1997, 116

Sekretarz generalny będzie wykonywał swoje obowiązki w sposób odpowiedzialny i wierny i nie wyśle żadnych oficjalnych dokumentów do poszczególnych adresatów, dopóki przełożony generalny nie złoży na nich swojego podpisu.

130. Do ekonoma generalnego należy zarządzanie dobrami doczesnymi kurii generalnej w porozumieniu z definitorium generalnym, w duchu sprawiedliwości i miłości oraz z pomocą komisji finansowej. Do jego obowiązków należy: kan. 1280
SG 1997, 117

- opracowanie i zarządzanie preliminarzem budżetowym kurii generalnej;
- administrowanie i utrzymanie nieruchomości kurii generalnej;
- zbieranie danych dotyczących działalności opiekuńczej prowadzonej w prowincjach, wiceprowincjach i delegaturach generalnych i opracowanie statystyk

- Zakonu;
- zbieranie danych ekonomiczno-finansowych z prowincji, wiceprowincji i delegatur generalnych i informowanie definitorium generalnego;
 - zarządzanie Funduszem Misyjnym i donacjami na misje, przy współdziałaniu z Biurem ds. Misji i Współpracy Międzynarodowej;
 - koordynacja spraw związanych z dobrami kulturalnymi Zakonu.

Definitorium generalne ustali właściwe normy odnośnie zarządzania ośrodkami należącymi do kurii generalnej.

131. Postulator generalny prowadzi wszystkie sprawy dotyczące naszych świętych, błogosławionych i Sług Bożych. Ma też za zadanie promować i doprowadzić do wdrożenia procesów kanonizacyjnych zaproponowanych przez definitorium generalne, stosownie do ich natury, zgodnie z postanowieniami prawa kanonicznego i wytycznymi Kongregacji ds. Spraw Kanonizacyjnych.

SG 1997, 118

132. W Kurii generalnej mogą być powołane inne instytucje i komisje, z udziałem braci i współpracowników, celem wspomagania zarządu generalnego w jego zadaniach kierowniczych oraz w animacji Zakonu.

Ich cele, skład i zadania zostaną ustalone poprzez odnośne regulaminy, zaaprobowane przez przełożonego generalnego, za zgodą jego rady. SG 1997, 119

- Kapituła prowincjalna

133. Kapituła prowincjalna odbywa się pod koniec czterolecia, licząc od zamknięcia ostatniej kapituły. Przełożony generalny dla słusznej przyczyny, może o trzy miesiące przyspieszyć albo opóźnić jej rozpoczęcie. Konst. 92

Kapitułę prowincjalną zwołuje przełożony generalny przynajmniej z trzymiesięcznym wyprzedzeniem, aby prowincja miała wystarczająco dużo czasu na jej przygotowanie zgodnie z metodologią, jaką prowincja uzna za najbardziej właściwą.

Dla sprawniejszego przebiegu kapituły prowincjalnej, może odbyć się zebranie przedkapitulne, któremu będzie przewodniczyć przełożony generalny lub jego delegat. Wezmą w nim udział członkowie kapituły oraz inne osoby, zaproszone przez definitorium prowincjalne. SG 1997, 95

134. W kapitule prowincjalnej, oprócz jej członków z urzędu, wymienionych w art. 93 Konstytucji, będą uczestniczyć: Konst. 93

- przełożeni miejscowi wspólnot kanonicznie erygowanych; Konst. 93c

- mistrz nowicjatu i mistrz scholastykatu; w razie gdyby w prowincji było kilka nowicjatów i scholastykatów, zostaną oni wskazani przez definitorium prowincjalne;
- liczba delegatów równa połowie wszystkich poprzednio wymienionych członków, którzy zostają wybrani zgodnie z przepisami art. 98 niniejszych Statutów; gdy połowa nie wyraża się pełną liczbą, wybiera się jednego delegata więcej;
- definitorium prowincjalne ustali liczbę zaproszonych współpracowników, którzy będą uczestniczyć z głosem doradczym i zdecyduje w jakich sesjach będą brać udział.

SG 1997, 96

135. Jako alternatywę poprzedniego artykułu, kapituła prowincjalna, jeżeli uzna za stosowne, może ustalić większością głosów, że udział w następnej kapitule prowincjalnej nastąpi według następujących zasad:

- z urzędu będą uczestniczyć ci, o których mowa w art. 93 Konstytucji;
- liczbę pozostałych delegatów, których nie może być mniej niż uczestników z urzędu, określi sama kapituła; wspomniani delegaci zostaną wybrani przez współbraci z prowincji, zgodnie z art. 98 niniejszych Statutów;
- kapituła prowincjalna nadto ustali liczbę

Konst. 93e

SG 1997, 97

współpracowników zaproszonych na następną kapitułę, którzy będą uczestniczyć z głosem doradczym, w sesjach wskazanych przez definitorium prowincjalne.

136. Na kapitule prowincjalnej w tajnym głosowaniu wybiera się prowincjała i nie więcej jak czterech radnych prowincjalnych, których nazwiska może zaproponować nowy prowincjał.

Konst. 91c

W niektórych prowincjach, z powodu ich obszaru, liczby wspólnot i dzieł apostolskich lub gdy istnieją wystarczające powody, przewodniczący kapituły może wyrazić zgodę na wybór maksymalnie sześciu radnych prowincjalnych.

CG 2019

Przed kapitułą należy przeprowadzić pisemną konsultację wśród wszystkich braci prowincji, dotyczącą wyboru nowego prowincjała. Wyniki głosowania konsultacyjnego zostaną policzone w trakcie kapituły przez przewodniczącego w obecności dwóch skutatorów. Przed rozpoczęciem wyboru prowincjała, przewodniczący kapituły poda uczestnikom nazwiska trzech braci, którzy otrzymali największą liczbę głosów.

Podczas kapituły nowo wybrany prowincjał, za zgodą swojej rady i za aprobatą przewodniczącego kapituły, mianuje delegata prowincjalnego, tam gdzie są delegatury.

Nominacja przełożonych miejscowych odbywa się w następujący sposób:

- nowo wybrany prowincjał, po zasięgnięciu opinii swojej rady, przygotowuje listę współbraci, których uważa za odpowiednich na ten urząd; lista ta zostanie zatwierdzona przez definitorium; DCG 2000
- nowo wybrany prowincjał, po zasięgnięciu opinii swojej rady i za aprobatą przewodniczącego kapituły, wyznacza przełożonym miejscowym poszczególne wspólnoty, w miarę możliwości przed zakończeniem kapituły;
- prowincjał, po zasięgnięciu opinii swojej rady i za aprobatą generała, może odłożyć wyznaczanie wspólnot, pod warunkiem jednak, że odbędzie się ono najpóźniej w ciągu miesiąca od zakończenia kapituły.

Mistrzów nowicjuszy i scholastyków mianuje nowo wybrany prowincjał, za zgodą swojej rady i za aprobatą przewodniczącego kapituły. SG 1997, 98

Mistrzów nowicjatorów i scholastykatów międzyprovincialnych mianują wspólnie wszyscy zainteresowani prowincjałowie, za zgodą swoich rad. Nominacje te, muszą być następnie zatwierdzone przez generała.

137. Decyzje i wybory dokonane na kapitule prowincjalnej nabierają mocy prawnej po ich zatwierdzeniu lub potwierdzeniu przez SG 1997, 99

przełożonego generalnego lub przez jego delegata.

138. Prowincjał, za zgodą swojej rady, zwołuje konferencję prowincjalną, o której mowa w art. 94 Konstytucji, oraz ustala jej datę i miejsce. Konst. 94

Uczestniczą w niej: definitorium prowincjalne, delegaci prowincjalni, przełożeni miejscowi oraz dyrektorzy generalni dzieł apostołskich. Definitorium prowincjalne za każdym razem zdecyduje, jak mają być reprezentowani inni współbracia, współpracownicy i różne organy prowincji.

Przed zwołaniem konferencji, prowincjał zawiadomi przełożonego generalnego, aby, jeżeli uzna za stosowne, mógł wysłać na konferencję przedstawiciela kurii generalnej. SG 1997, 100

- Zarząd prowincjalny

139. Po wyborze nowego zarządu prowincjalnego, ustępujący zarząd pomaga nowemu zarządowi, pozostając do jego dyspozycji przez okres, jaki wspólnie uznają za konieczny.

140. Zarząd prowincji składa się z prowincjała i nie więcej niż czterech radnych; zarząd wiceprowincji, z wiceprowincjała i nie więcej niż czterech radnych. SG 1997, 120

141. Prowincjał będzie podawał do wiadomości współbraci i współpracowników, pełniących funkcje kierownicze w prowincji, informacje i dyspozycje otrzymane od generała, zarówno w sprawach kościelnych jak i cywilnych, dotyczących życia zakonnego oraz opieki medycznej i społecznej w danym kraju, zgodnie z art. 124b niniejszych Statutów.

Stalą siedzibą prowincjała jest dom wyznaczony na siedzibę kurii prowincjalnej. Dla słusznej przyczyny, można ją jednak zmienić, za zgodą rady prowincjalnej i za aprobatą generała.

Prowincjał, za zgodą swojej rady, mianuje ekonoma prowincjalnego, który powinien mieć ukończony przynajmniej jeden rok profesji. Konst. 97c

Podobnie, prowincjał za zgodą swojej rady, mianuje sekretarza prowincjalnego. CG 2019

Do kompetencji prowincjała należy przenoszenie braci z jednej wspólnoty do innej, po rozmowie z zainteresowanymi braćmi. O przeniesieniu należy zawiadomić zainteresowanego na piśmie i odnotować ten fakt w specjalnym rejestrze.

Ponadto, jego zadaniem jest wydawanie zezwoleń na publikacje pism o tematyce religijnej i moralnej, zanim wystąpi się o imprimatur do ordynariusza. kan. 832

W sprawach szczególnej wagi prowincjał zwróci się do generała o rady i wskazówki. SG 1997, 121

142. Prowincjał powinien często odwiedzać wspólnoty i dzieła apostołskie prowincji.

W czasie wizytacji kanonicznej powinien przyjąć wszystkich braci ze wspólnoty, przeprowadzając z każdym otwartą rozmowę, a także pytając ich o zdanie odnośnie tego, co uzna za stosowne i wysłuchując ich z serdecznym zrozumieniem. Konst. 95d

Ponadto, powinien upewnić się, czy opieka nad chorymi i potrzebującymi jest pod każdym względem należycie sprawowana i zgodnie z Konstytucjami. kan. 628§1; 3

Po wizytacji kanonicznej powinien wysłać do generała dokładne sprawozdanie. SG 1997, 122

143. W celu skuteczniejszej animacji życia w prowincji, mogą zostać utworzone organy lub komisje, uznane za niezbędne do zarządzania i ożywiania wspólnot oraz dzieł apostołskich.

Ich cele, skład i zadania będą określone poprzez odnośne regulaminy, zaaprobowane przez prowincjała, za zgodą jego rady. SG 1997, 123

144. Wszystko to, co zostało ustalone w artykułach 129 i 130 niniejszych Statutów

odnośnie urzędu sekretarza i ekonomy generalnego, na szczeblu prowincjalnym, stosuje się analogicznie do sekretarza i ekonomy prowincjalnego. SG 1997, 124

145. Prowincje winny mieć regulamin określający struktury organizacyjne, zadania i zakres odpowiedzialności każdego współbrata i współpracownika, sprawujące funkcje kierownicze. Regulamin ten zostanie zatwierdzony przez prowincjała i jego radę i promulgowany po uzyskaniu zgody definitorium generalnego. Por. CI 5.3
DCG 2006 IV
2A4;6
CG 2019

Zarząd wspólnoty

146. Aby współbrat mógł zostać mianowany przeorem, powinien mieć przynajmniej jeden rok profesji wieczystej. Jego zasadniczą funkcją jest animowanie wspólnoty. kan. 623
Konst. 38d; 98a; b

Przełożony miejscowy powinien usilnie rozwijać dialog we wspólnocie i ma obowiązek informować współbraci o wydarzeniach dotyczących wspólnoty i dzieła apostołskiego. kan. 627
SG 1997, 126

147. Kapituła miejscowa zbiera się, gdy zachodzi potrzeba rozważenia spraw, które według Konstytucji i Statutów Generalnych należą do jej kompetencji; zwołuje ją przełożony, a prawo i obowiązek uczestniczenia w niej mają współbracia ze wspólnoty o ślubach czasowych i Konst. 99

uroczystych.

Bracia, zarówno jako osoby indywidualne, jak i wspólnota, są jako pierwsi odpowiedzialni za promowanie i utrzymanie żywego ducha św. Jana Bożego w naszych dziełach apostołskich, poprzez własną pracę, styl życia oraz współpracę z dyrekcją.

SG 1997, 127

148. Przy wyborze radnych, o których jest mowa w art. 98f Konstytucji, przełożony przedstawia do aprobaty kapitule miejscowej kandydatury dwóch współpracowników o ślubach uroczystych. Kapituła następnie wybiera, spośród dwóch zatwierdzonych radnych wiceprzełożonego, co musi zostać potwierdzone przez prowincjała, za zgodą jego rady. Tego wyboru należy dokonać na początku każdego czterolecia i wtedy, gdy zachodzi taka potrzeba z powodu wakatu urzędu.

kan. 627
Konst. 98f

Jeżeli jest mniej niż sześciu braci, kapituła miejscowa wybiera wiceprzełożonego, który wymaga potwierdzenia przez prowincjała, za zgodą jego rady.

Przełożony miejscowy powinien ściśle współpracować z radnymi miejscowymi, a ci ze swojej strony, powinni szczerze wyrażać swoją opinię, nie tylko, kiedy zasięga ich rady, lecz spontanicznie zawsze, gdy uważają to za stosowne i potrzebne dla dobra całej wspólnoty lub jakiegoś konkretnego współpracownika.

SG 1997, 128

149. W przypadku nieobecności przełożonego lub przeszkody w pełnieniu jego funkcji, do obowiązków wiceprzełożonego należy załatwianie spraw bieżących, których nie można odłożyć w czasie. Ponadto, przełożony może udzielić wiceprzełożonemu innych uprawnień, jakie uzna za stosowne.

SG 1997, 129

150. We wszystkich domach, wspólnotach i dzielach apostołskich należy prowadzić księgę należących do nich współbraci, w której zapisuje się imię i nazwisko, miejsce i datę urodzenia, dzień profesji czasowej i uroczystej, datę przybycia do wspólnoty oraz datę i powód jej opuszczenia. Należy także zanotować adres najbliższej rodziny współbrata.

W domach, tak we wspólnotach jak i w dzielach apostołskich, należy prowadzić księgę, w której dokładnie odnotowuje się dane dotyczące fundacji i kanonicznego założenia, testamenty, zapisy, uzupełnienia testamentów i inne akta notarialne.

Należy także prowadzić księgę, w której według ustalonego porządku zapisuje się datę odprawienia przepisanych Mszy św.

Prowadzi się także księgi, w których zapisuje się wszystkie protokoły z kapituł miejscowych i spotkań rodziny zakonnej; oraz odrębną, w której wpisuje się kronikę ważniejszych wydarzeń z

życia domu, zarówno wspólnoty jak dzieła apostołskiego.

Należy starannie przechowywać dekrety kapituł generalnych i prowincjalnych, listy okólne i rozporządzenia generała i prowincjała oraz wszystkie inne dokumenty dotyczące domu, tak wspólnoty jak i dzieła apostołskiego.

Wszystkie te księgi i dokumenty należy starannie przechowywać w odpowiednim archiwum, a przełożony powinien je przedstawić wizytatorowi generalnemu lub prowincjalnemu. SG 1997, 130

- Definitorium generalne i prowincjalne. Rada i kapituła miejscowa

151. Definitorium generalnemu przewodniczy generał; definitorium prowincjalnemu prowincjał; a radzie i kapitule miejscowej przeor.

Generał, wizytator lub delegat generalny mogą również przewodniczyć definitorium prowincjalnemu, radom i kapitułom miejscowym.

Prowincjał lub jego delegat mogą przewodniczyć radom i kapitułom miejscowym we własnej prowincji.

Definitorium generalne, definitorium prowincjalne, radę i kapitułę miejscową należy zwołać za każdym razem, gdy będzie potrzebna kan. 127§1

zgoda lub opinia radnych albo delegatów, a także za każdym razem, gdy właściwi przewodniczący uznają to za stosowne.

Wszyscy radni i delegaci, jeśli nie mają uzasadnionej przeszkody, są zobowiązani do uczestnictwa w odpowiednim definitorium, radzie czy kapitule. SG 1997, 131

152. Przełożony działa nieważnie, gdy działa bez zgody lub wbrew zgodzie odpowiedniej rady lub kapituły miejscowej, wymaganej przez prawo powszechnie albo przez nasze własne prawo, zachowuje jednakże swobodę niepodejmowania działań. kan. 119
kan. 127§2.1°

Jeżeli do ważnego działania wymagana jest tylko opinia lub zdanie, wystarczy, że przełożony zapyta o nie wszystkich obecnych. kan. 127§2.2°

Jeżeli przełożony nie mógł lub nie chciał wykonać albo musiał zmienić to, do czego został upoważniony w głosowaniu, poinformuje o tym jak najszybciej radnych, zachowując prawo do prywatności i ochronę dobrego imienia osób, ewentualnie włączonych w tę sprawę. kan. 220
SG 1997, 132

153. Do ważności aktów definitorium generalnego lub prowincjalnego wymagana jest obecność przynajmniej bezwzględnej większości, z wyjątkiem innych postanowień prawa powszechnego. kan. 119
kan. 699§1

Jeżeli z powodu nieobecności lub innych usprawiedliwionych i uzasadnionych przeszkód niektórych członków definitorium generalne lub prowincjalne nie może zebrać się w składzie wymaganym do ważności swych aktów, można uzupełnić ich skład przez powołanie innych współpraci, z zachowaniem następujących przepisów:

- współpracia wezwani, jako zastępcy do definitorium generalnego powinni mieć przynajmniej sześć lat profesji, a do definitorium prowincjalnego trzy lata profesji i powinni być wybrani z listy uprzednio zatwierdzonej na sesji plenarnej przez odpowiednie definitorium;
- współpracia wezwani, jako zastępcy będą powołani przez przewodniczącego sesji i nie może być ich więcej niż dwóch na tej samej sesji.

SG 1997, 133

154. W sprawach, w których prawo powszechne albo nasze własne prawo wymaga zgody, głosowanie powinno być tajne a uchwały zapadają bezwzględną większością głosów obecnych. Jeżeli po dwóch głosowaniach liczba głosów byłaby równa, przewodniczący może ją rozstrzygnąć swoim głosem.

kan. 119§2
SG 1997, 134

155. Zanim podda się pod decyzję definitoriów lub kapituły miejscowej ważniejsze sprawy, które

wymagają głębszego namysłu, właściwi przewodniczący przedstawiają je radnym lub członkom kapituły z dostatecznym wyprzedzeniem, udzielając im niezbędnych informacji i wyjaśnień tak, aby wszyscy mogli je poznać i zdecydować z należytą rozwagą.

Wszyscy radni i delegaci mają prawo i obowiązek swobodnie wyrażać swoje zdanie dotyczące propozycji przedstawionych przez przewodniczącego lub przez innych, dążąc zawsze do szczerej współpracy dla dobra wspólnego.

kan. 127§3

Akta definitoriów, rad generalnych i prowincjalnych, kapituł i rad miejscowych powinny być dokładnie spisane przez właściwych sekretarzy oraz podpisane przez wszystkich obecnych i przechowywane w stosownych archiwach.

SG 1997, 135

156. Z tych racji, kuria generalna, kuria prowincjalna oraz każda wspólnota i dzieło apostołskie Zakonu, powinny posiadać odpowiednie archiwum.

Por. kan. 482-491

Rzeczy o szczególnej wartości historycznej i artystycznej powinny być właściwie skatalogowane i chronione.

InCat 1999, 2006

W wymienionych archiwach należy starannie i w należyłym porządku przechowywać wszystkie

pisma i dokumenty, właściwie skatalogowane i zarchiwizowane, zgodnie z art. 150 niniejszych Statutów.

Nikom nie wolno zabierać z archiwum żadnego pisma lub dokumentu, jak tylko na krótki czas i za pozwoleniem właściwego przełożonego. kan. 488

Kategorycznie zabrania się wszystkim przełożonym, braciom i współpracownikom darowania, sprzedawania, niszczenia lub przenoszenia z archiwum w inne miejsca ważnych dokumentów lub rzeczy o wartości historycznej i artystycznej bez pisemnego pozwolenia generała, który powinien zasięgnąć opinii swojej rady, ponadto zainteresowanego prowincjała, który również powinien zasięgnąć opinii swojej rady. Konst. 1926, 211e SG 1997, 136

Zarządzanie dobrami doczesnymi

157. Zarządzanie dobrami materialnymi Zakonu, prowincji, wspólnot i naszych dzieł apostołskich należy prowadzić z jak największą starannością, zgodnie z przepisami powszechnego prawa Kościoła, naszego własnego prawa oraz prawa cywilnego, z świadomością, że dobra te są darem Boga, niezbędnym do naszego życia i naszej misji, a zarządzanie nimi powinno zawsze je chronić i strzec, wyrażając ubóstwo właściwe Zakonowi. kan. 635§2 Konst. 100 c; d SG 2009, 90 SG 1997, 146

Wspólnota dóbr pomiędzy wspólnotami i/lub

dzielami apostolskimi oraz prowincjami Zakonu, a także kurią generalną, wyraża się również poprzez pokrywanie kosztów kurii generalnej i kurii prowincjalnych za pomocą współdzielonej składki finansowej, która została ustalona przez generała i jego radę dla kurii generalnej oraz przez prowincjała i jego radę dla kurii prowincjalnej.

kan. 635 § 2,
kan. 1263, § 2,
Konst. 14
CG 2019

158. Zakon na poziomie ogólnym, posiada plan charyzmatyczny i dyrektorium ekonomiczne. Oba te dokumenty są zatwierdzane przez kapitułę generalną. Ponadto posiada regulamin administracyjny, który jest promulgowany przez definitorium generalne. Te trzy dokumenty tworzą podstawę wszystkich norm zarządzania w prowincjach, delegaturach, wspólnotach i dziełach.

ESCM 58;62
SG 164, 187
CG 2019

159. Majątek stały składa się ze wszystkich dóbr ruchomych i nieruchomości, które prawowicie przydzielone, mają na celu zagwarantowanie bezpieczeństwa finansowego kurii generalnej, prowincji i domów.

ESCM 38;72
CG 2019

Dobra do majątku kurii generalnej, będą przydzielane przez przełożonego generalnego za zgodą jego rady.

Majątek prowincji podobnie jak i prawnie erygowanego domu, będzie przydzielany przez

ESCM 72

przełożonego prowincjalnego za zgodą jego rady i za zgodą przełożonego generalnego.

Przydzielenie poszczególnych dóbr do majątku stałego podlegać będzie ocenie na każdej kapitule generalnej i prowincjalnej.

160. Aby ułatwić zachowanie tego, czego wymaga od nas ślubowane ubóstwo i szpitalnictwo oraz żyć nimi szczerze, administrację naszych dzieł apostołskich należy oddzielić od administracji dóbr wspólnoty.

SG 1997, 147

161. Ani generał, ani prowincjał nie mogą sprawować urzędu ekonoma; wobec tego, powinien być jeden ekonom generalny dla całego Zakonu oraz jeden ekonom prowincjalny w każdej prowincji, mianowani zgodnie z przepisami artykułów 127 i 141c niniejszych Statutów.

kan. 636§1
SG 1997, 148

162. Jest rzeczą właściwą, aby przełożony miejscowy nie był administratorem lub dyrektorem naszych dzieł apostołskich, zwłaszcza, gdy są one znaczne i złożone, zwyczajnie nie powinien także pełnić urzędu ekonoma wspólnoty.

kan. 636§1

Do prowincjała, za zgodą jego rady, należy mianowanie ekonoma wspólnoty, dyrektorów i administratorów naszych dzieł apostołskich i tylko w wyjątkowych przypadkach może

Konst. 1926 228b;d
SG 1997, 149

pozwolić, aby przełożony miejscowy sprawował te urzędy.

Prowincje, mające także inne placówki posiadające kanoniczną lub cywilną osobowość prawną, powinny dołożyć wszelkich starań, aby przełożony prowincjalny lub jego delegat miał głos decydujący w mianowaniu współpracowników na stanowiska kierownicze.

163. Jeśli chodzi o zarządzanie dobrami wspólnoty, należy zachować następujące przepisy: kan. 635§2

a) współbracia w projekcie życia wspólnotowego powinni określić czas i sposób kontrolowania administracji tych dóbr; taką kontrolę winno dokonywać się przynajmniej raz w roku, mając na uwadze przede wszystkim zobowiązania przyjęte poprzez ślub ubóstwa;

b) gdy w Konstytucjach lub Statutach Generalnych wymaga się opinii lub zgody kapituły miejscowej w sprawach administracyjnych, odnosi się to wyłącznie do dóbr wspólnoty. SG 1997, 150

164. Odnośnie zarządzania dobrami dzieła apostołskiego, należy wziąć pod uwagę następujące przepisy: CI 5

a) dzieło apostołskie musi mieć własne przepisy

administracyjne, odzwierciedlające ducha zarządzania charyzmatycznego i zatwierdzone przez definitorium prowincjalne, a po zweryfikowaniu, że są one zgodne ze prawem cywilnym, należy poinformować o nich kurie generalną;

SG 1997, 151

- b) nie wszyscy bracia we wspólnocie muszą brać udział w zarządzaniu dziełem apostołskim, lecz jedynie bezpośrednio w nim uczestniczący, zgodnie z wyżej wymienionymi przepisami.

165. Stosownie do dyspozycji prawa kanonicznego przy kurii generalnej i kuriach prowincjalnych a także, jeśli jest to konieczne, przy dziełach apostołskich powinna istnieć rada ds. ekonomicznych, albo przynajmniej dwóch doradców, którzy utworzą radę konsultacyjną ds. administracyjnych, projektodawczych, prawnych, podatkowych i innych dziedzin technicznych. Zostaną oni wyznaczeni przez właściwych przełożonych, za zgodą ich rady, aby pomagać przełożonym, dyrektorom i ekonomom w studiowaniu i rozwiązywaniu różnych problemów bieżących i mogących pojawić się w przyszłości.

kan. 1280

Definitorium prowincjalne, jeśli uzna to za rzecz wskazaną, może przyjąć jednolity system administracji i księgowości we wszystkich wspólnotach i ośrodkach prowincji, odpowiadający współczesnym wymogom.

W takim przypadku definitorium prowincjalne najpierw poinformuje generała i jego radę, a następnie ustanowi przepisy uzupełniające i wykonawcze dla tego systemu organizacyjnego. SG 1997, 152

166. Rachunkowość wspólnoty zakonnej i dzieła apostołskie będą badane osobno, zgodnie z kryteriami ustalonymi w artykułach 163 i 164 niniejszych Statutów. kan. 636§2

Dla kontroli ksiąg rachunkowych ekonoma generalnego i prowincjalnego, właściwe definitoria ustalą normy, które będą uważać za stosowne, ważnym jest, aby kontrolę przeprowadzić przynajmniej raz w roku.

W dziełach apostołskich konieczne jest okresowe przeprowadzanie audytu zewnętrznego na wszystkich szczeblach. Sprawozdanie z kontroli powinno zawierać ocenę rachunkowości pod względem poprawności i wskazywać ewentualne ryzyka, na jakie może być narażone dane dzieło. SG 1997, 153

167. Na dokonywanie wydatków nadzwyczajnych, zaciąganie kredytów lub zobowiązań, sprzedaż dóbr domu, zarówno wspólnoty jak dzieła apostołskie, na ich zamianę, oddanie w zastaw i obciążanie pod jakimkolwiek tytułem, wymagane jest pozwolenie prowincjała. kan. 638§3

Prowincjał może udzielić pisemnego pozwolenia, jedynie po zweryfikowaniu kanonicznych klauzul gwarancyjnych i stanu ekonomicznego ubiegającego się, po otrzymaniu zgody rady, pod warunkiem, że suma nie przekracza kwoty ustalonej przez generała.

Jeśli wartość przekracza taką sumę, potrzebne jest pozwolenie generała, udzielone na piśmie i za zgodą jego rady, przy zachowaniu tego, co postanowiono w następnym artykule.

SG 1997, 154

168. Jeśli chodzi o alienację dóbr, zaciąganie kredytów lub zobowiązań, których wartość przekracza sumę ustaloną przez kompetentną władzę kościelną, a także o dobra powierzone Kościołowi na mocy ślubu albo o przedmioty kosztowne, ze względu na ich wartość artystyczną lub historyczną, umowy są nieważne, bez uprzedniego pozwolenia Stolicy Apostolskiej, przy zachowaniu tego, co postanowiono w poprzednim artykule.

kan. 638§3

SG 1997, 155

169. Prowincjałowie, przełożeni miejscowi i ich delegaci będą czuwać, aby dóbr nieruchomości, do których dom, zarówno wspólnota jak dzieło apostołskie, ma jakiegokolwiek prawo, nie oddawać w zastaw, obciążać ich hipoteki lub zadłużać z jakiegokolwiek tytułu, jak też nie oddawać w dzierżawę lub najem na okres dłuższy niż ustawowe minimum obowiązujące w danym kraju, bez pisemnego pozwolenia generała.

General udzielając takiego pozwolenia, powinien wziąć pod uwagę widoczne korzyści i potrzeby domu, wspólnoty lub dzieła apostołskiego, zachowując we wszystkim prawo powszechne i prawo własne Zakonu.

SG 1997, 156

170. We wniosku składanym do Stolicy Apostolskiej lub wyższych przełożonych o pozwolenie na zaciągnięcie kredytów lub zobowiązań należy wykazać zadłużenie i zobowiązania, jakie aktualnie ciążyą na Zakonie, prowincji, domu, wspólnocie lub dziele apostołskim. Bez udokumentowania tych danych pozwolenie jest nieważne.

kan. 1292§4
SG 1997, 157

171. Przełożeni wyżsi nie powinni zezwalać za zaciągnięcie kredytów lub pożyczek, bez wcześniejszego upewnienia się, że będzie można spłacać odsetki i zwrócić kapitał, drogą prawnej amortyzacji, w niezbyt długim czasie.

kan. 639§5
SG 1997, 158

172. Brat, który zawiera umowy lub w jakikolwiek inny sposób zaciąga długi lub zobowiązania bez legalnego pozwolenia przełożonych, odpowiada za nie osobiście, odpowiedzialność za nie w żadnym wypadku nie przechodzi na Zakon, prowincję, dom, wspólnotę lub dzieło apostołskie.

kan. 639§3

Osoby prawne nie są zobowiązane odpowiadać za czynności dokonane indywidualnie przez

kan. 639§4

odpowiednich administratorów, dyrektorów lub kierowników, za wyjątkiem sytuacji, kiedy czerpały z tego korzyści i w mierze im właściwej. Odpowiadają natomiast za czynności nieprawne ale ważne, za wyjątkiem postępowania lub apelacji z powodu spowodowanych szkód.

kan. 1281§3

Każda nasza osoba prawna jest odpowiedzialna za własne długi lub zobowiązania, tak przed prawem kanonicznym jak też cywilnym i nigdy nie może włączać w to innych osób prawnych.

kan. 639§1
SG 1997, 159

173. W prośbie do prowincjała lub generała o pozwolenie na nową budowę należy zamieścić projekt prac i wstępny kosztorys.

SG 1997, 160

Po zatwierdzeniu projektu nie można do niego wprowadzać istotnych zmian, bez nowego pozwolenia.

Wszystkie pozwolenia wydane przez definitorium generalne są ważne przez dwa lata do rozpoczęcia realizacji projektu, po czym należy zwrócić się z prośbą o nowe pozwolenie. Gdy chodzi o szczególnie ważne projekty, definitorium generalne ma prawo uzależnić pozwolenie od określonych warunków.

174. Majątek pochodzący ze zniesionego domu, wspólnoty lub dzieła apostolskiego przechodzi na prowincję, z zachowaniem woli fundatorów lub ofiarodawców oraz praw słusznie nabytych.

kan. 123; 616§1

O przeznaczeniu majątku zniesionej prowincji, z zachowaniem zasady sprawiedliwości i woli fundatorów lub ofiarodawców, decyduje kapituła generalna, jeśli ma się odbyć w najbliższym czasie, w innym razie, decyduje definitorium generalne.

kan. 123
SG 1997, 161

175. Definitoria generalne i prowincjalne mogą przyjmować lub upoważniać przełożonych miejscowych lub innych delegatów do akceptacji darowizn i pobożnych zapisów na okres nie dłuższy niż dwadzieścia pięć lat, z zachowaniem wszystkich przepisów prawa.

kan. 1303; 1304

Pozyskane środki pieniężne na wsparcie Zakonu i naszej misji pochodzące z pobożnych zapisów, fundacji, darowizn, odprawianych Mszy świętych lub innych podobnych źródeł i tytułów należy wykorzystać zgodnie z wolą donatorów, fundatorów, darczyńców i ofiarodawców.

SG 1997, 162

ROZDZIAŁ SZÓSTY

WIERNOŚĆ NASZEMU POWOŁANIU SZPITALNEMU

176. Z naszej dobrowolnej konsekracji Bogu, przede wszystkim poprzez profesję uroczystą, wynika zobowiązanie i mocna wola wytrwania w otrzymanym powołaniu /por. Mt 10,22; 24,13/, pomimo możliwych trudności pochodzących, czy to z naszej słabości /por. 2 Kor 4,7/, czy też warunków zewnętrznych.

kan. 598§2
Konst. 105 a; b;
108

SG 1997, 163

Opuszczenie Zakonu

177. Jeżeli, któryś z braci ze słusznych przyczyn, chciałby przejść z naszego Zakonu do innego instytutu, albo odwrotnie, musi otrzymać zgodę obu przełożonych generalnych, za zgodą ich rad; jeśli chciałby przejść do instytutu świeckiego lub do wspólnoty życia apostołskiego, lub z tych przejść do Zakonu, wymagane jest także pozwolenie Stolicy Apostolskiej.

kan. 684; 685

SG 1997, 164

Zanim członek pochodzący z innego instytutu lub wspólnoty życia apostołskiego złoży śluby w naszym Zakonie, musi przejść okres próby nie krótszy niż cztery lata, z zachowaniem innych przepisów prawa powszechnego.

178. Jeśli któryś z braci o ślubach uroczystych z ważnej przyczyny, musiałby czasowo zamieszkać

kan. 686§1

poza Zakonem, przełożony generalny, za zgodą swojej rady, może udzielić mu indultu eksklustracji na okres nieprzekraczający trzech lat.

Z zachowaniem słuszności i miłości, wobec współbraci przeżywających duże trudności we wspólnocie i z przełożonymi, na żądanie generała i za zgodą jego rady, może zostać zastosowana eksklustracja, nałożona przez Stolicę Apostolską.

kan. 686§3

Chociaż brat w czasie eksklustracji jest pozbawiony czynnego i biernego prawa głosu, jest jednak zależny i pozostaje zawsze pod opieką swoich przełożonych, dlatego powinien utrzymywać z nimi regularny kontakt.

kan. 687
SG 1997, 165

179. Profes o ślubach czasowych, jeżeli ma powody, aby nie kontynuować życia zakonnego, po upływie terminu ślubów może swobodnie opuścić Zakon.

kan. 688§1

Również prowincjał, za zgodą swojej rady, dla słusznej przyczyny, może nie dopuścić brata do odnowienia ślubów czasowych lub do złożenia profesji uroczystej.

kan. 689§1

Generał, za zgodą swojej rady, może pozwolić braciom o ślubach czasowych, którzy o to proszą z ważnej przyczyny, aby mogli wrócić do życia świeckiego.

kan. 688§2
SG 1997, 166

W tym wypadku, są oni tym samym zwolnieni ze ślubów.

180. Brat o ślubach uroczystych nie powinien prosić o indult sekularyzacji, jak tylko z wyjątkowo ważnych przyczyn, szczerze rozważonych wobec Boga. Swoją prośbę winien skierować do generała, który prześle ją do Stolicy Apostolskiej, wraz z opinią własną i swojej rady.

kan. 691
Konst. 105c
SG 1997, 167

181. Bracia o ślubach czasowych i uroczystych mogą być wydaleny z Zakonu, z zachowaniem przepisów powszechnego prawa Kościoła.

kan. 694-704
Konst. 105c
SG 1997, 168

182. Chociaż brat, który opuszcza Zakon nie ma prawa domagać się niczego za pracę wykonywaną podczas pobytu w Instytucie, to jednak przełożeni w duchu sprawiedliwości i miłości ewangelicznej, postarają się mu pomóc, aby mógł pokonać pierwsze trudności i włączyć się na nowo w życie społeczne.

kan. 702
Konst. 105d
SG 1997, 169

183. Kiedy brat o ślubach uroczystych opuszcza Zakon lub zostanie z niego wydalony, musi być o tym zawiadomiony na piśmie proboszcz jego miejsca chrztu.

kan. 535§2
SG 1997, 170

Ponowne przyjęcie do Zakonu

184. Brat, który zgodnie z prawem opuścił Zakon po ukończeniu nowicjatu lub po profesji, może być ponownie przyjęty przez przełożonego

kan. 690§1

generalnego, za zgodą jego rady, bez obowiązku powtarzania nowicjatu, zgodnie z przepisami powszechnego prawa Kościoła.

Brata, który wraca do Zakonu, przyjmujemy z ewangeliczną miłością i staramy się o to, aby mógł doznać radości z pobytu w domu Pana, rozpoczynając na nowo życie we wspólnocie ze swoimi współbraćmi /por. Ps 132,1/. SG 1997, 171

Konstytucje i Statuty Generalne Zakonu

185. Tekstem oficjalnym Konstytucji jest tekst w języku włoskim zatwierdzony przez Stolicę Apostolską, natomiast tekstem oficjalnym Statutów Generalnych jest tekst w języku hiszpańskim zatwierdzony przez kapitułę generalną. Konst. 106; 107b

Wszystkie tłumaczenia i nowe wydania obu tekstów powinny być sprawdzone przez dwóch biegłych i zatwierdzone przez definitorium generalne przed ich publikacją. SG 1997, 172

186. Zatwierdzenie lub zmiana regulaminów, rytuałów i ksiąg zawierających normy, które w całym Zakonie regulują stosowanie postanowień lub konkretnych punktów Konstytucji lub Statutów Generalnych, z zachowaniem władzy kapituły generalnej, należą do kompetencji definitorium generalnego, zebranego na sesji plenarnej. kan. 587§4
SG 1997, 173

187. Prowincje, wiceprowincje i delegatury generalne dla pełniejszego dostosowania niniejszych Statutów Generalnych, muszą opracować i zatwierdzić na swoich kapitułach dyrektorium, które powinno otrzymać zatwierdzenie definitorium generalnego.

kan. 587§4
SG 1997, 176

Dyspensa od Statutów Generalnych

188. Przełożony generalny, za zgodą swojej rady, może zwolnić cały Zakon z tych norm Statutów Generalnych, które nie są wiernym powtórzeniem prawa powszechnego lub Konstytucji.

kan. 87§2; 90-93
Konst. 106

Przełożeni Zakonu, dla słusznej i uzasadnionej przyczyny, mogą dyspensować współbraci, pozostających pod ich jurysdykcją, od każdej normy Statutów Generalnych, na tych samych zasadach, co przełożony generalny, pod warunkiem, że nie zostało im to wyraźnie zabronione.

SG 1997, 174

ZAKOŃCZENIE

189. Jesteśmy świadomi, że wierność naszemu powołaniu szpitalnemu będzie możliwa w takiej mierze, w jakiej w naszym życiu przyswoimy sobie prawdziwego ducha niniejszych Statutów Generalnych, czerpiących inspirację z Konstytucji.

kan. 587§4
Konst. 107a; 108

Z tego powodu, wszystkie wspólnoty we własnym projekcie życia wyznaczą odpowiedni czas, który w klimacie wiary i modlitwy poświęcą na studiowanie i pogłębianie tekstów Reguły św. Augustyna, Konstytucji i Statutów Generalnych. SG 1997, 175

Niniejsze Statuty Generalne mogą być rewidowane i aktualizowane przez kapitułę generalną. Konst. 107b

CYTATY Z KONSTYTUCJI

Konstytucje	Statuty Generalne
1a	1a, 1b
1b	1c
1e	56
9a	2a
9b	3a, 3d,6a
9d	7b
9e	4 c, 5a, 6c
10-24	2b, 31c
10b	13 a
10d	50c
13b	50c
14	31c
15a	14
15b	15 a
15d	15e
16a	17a
17b	17b
18a	17c, 95a
18b	17d
20-22	47
21a	18
23a	21b, 49b, 50c
24	2b
27-34	32
27-35	31c
28a,b	35a
29	35a
30	32b
30c	35a
31b	34

32	32b
34	35a
34b	35b
35	35b
36-40	31c
37b	42
37c	43
38b	36
38c	36
38d	146a
38f	37
39	37
41-52	31c
45a	46
45e	55a
46b	21b, 23
47	19b
48	51a
49	52a
51a-d	54a
51c	50c
51e	23
51g	55b
52f	55b
53-54	31c
53e	68
54	68
58	71b
58-71	61d
63	61a,b
64	61d
66a	69
66b	70

67	80a
67d	75a
67e	74
67f	4a, 74, 78a
68a	3a
68b	83a
69	84a
70a	3d
72-73	31c, 61c, 88
73	89b
77b	94a
77c,d	95a
77e	96a
77f	97a
78a	95d,96a
78b	94a
80b	104a,119 a
80c	108a
80e	119a
83	125a
84	118a
85	120a
85f	120b
86	121b
87c	107a
87f	124d
88c	107a
89a	111a
91c	136a
92	133a
93	134a
93c	134b
93e	135b

94	138a
95b	107a
95d	142b
96c	107c
97a	113a
97c	141c
98a	146a
98b	146a
98c	97a
98f	148a
99	147a
100	90a, c
100c,d	157
103b	50c
105a	176
105b	176
105c	180, 181
105d	182
106	185a, 188a
107b	185a, 189a
108	176, 189a

CYTATY KANONÓW KPK

Kanon	Statuty Generalne
87§ 2	188a
90-93	188a
116	90a
118	90a
119	152, 153a
119 § 1	104a, 104c
119 § 2	104d, 154
123	174ab
127 § 1	151d
127 § 2, 1°	152
127 § 2, 2°	152b
127 § 3	155b
152	110a, 115b
177	110a
178	110a
180 § 1	105
220	152c
230 § 1	58a
300	49
482-491 (Cfr.)	156a
488	156d
535 § 2	181
567§ 1	54b
587 § 4	186, 187, 189a
592	124a
598§ 2	176
599	13a
599-601	2b
600	14
601	17a

610	94a
616 § 1	172a
618	17b
623	103, 146a
624 § 1;2	108a
624 § 3	124d
625 § 3	96d
627	146b, 148a
628 § 1; 3	142c
629	124f
630 § 2-3	34
634 § 1	90a
634§ 2	50c, 108c
635 § 2	12, 157ab, 163
636 § 1	161, 162
636 § 2	166
638 § 3	167a, 168
639 § 1	172c
639 § 3	172a
639 § 4	172b
639 § 5	171
640	31c
641	75b
641-645	71b
643 § 1	75
644	72b
645§ 3;4	73
647 § 1	77
647 § 2	78a
647 § 3	78c
648 § 2	81
650	80a
652 § 5	80b

653 § 1	82a
653 § 2	82b, 82c
654	2a
655	3b
656	5
656 § 3,4,5	6d
657 § 1	3d
657 § 2	7b
657 § 3	7a
658	6d
659	84a
659 § 2	57a
659 § 3	57a
661	51b, 61c
663 § 2	32b, 34, 35
663 § 3	32b,
663 § 4	35
663 § 5	35
664	34
665 § 1	38a
667 § 1	37
668 § 1	15b
668 § 2	15d
668 § 3	15e
668 § 4	15f
669 § 1	83a
677 § 2	26a
684	177a
685	177a
686 § 1	178a
686 § 3	178b
687	178c
688 § 1	179a

688 § 2	179c
689 § 1	179b
690 § 1	184a
691	180
694-704	181
699 § 1	153a
702	182
832	141e
970	58c
1024-1054	58b
1035 § 1	58a
1054	58d
1191§ 1	13a
1192 § 1,2	2a
1241 § 1	43c
1265	52b
1280	130,165
1281 § 3	172b
1292 § 4	170
1303	175
1304	175

SKOROWIDZ RZECZOWY

ADMINISTRATORZY (DYREKTORZY) naszych dzieł:

- i obowiązek przestrzegania prawa cywilnego, 92a;
- jest rzeczą właściwą, aby przełożony miejscowy nie był a. lub d. naszych dzieł apostołskich, 162a;
- mianowanie dyrektorów i administratorów naszych dzieł apostołskich, 162b;
- mianowanie współpracowników na stanowiska kierownicze w innych placówkach posiadających osobowość prawną, 162c.

AGREGACJA do Zakonu:

- oblatów, 27, 41;
- jako uczestnictwo w dobrach duchowych, 29;
- osób i grup do misji Zakonu, 29-30.

APOSTOLAT (MISJA):

- aby współbrat mógł zostać przeznaczony do posługi kapłańskiej, powinien posiadać odpowiednie doświadczenie w apostołacie szpitalnym, 57a;
- dzielimy naszą misję ze współpracownikami, 20-21;
- odbiorcy naszej misji, 47;
- styl i formy apostołatu/misji, 48-52;
- w duchu misyjnym, 51;
- dobra doczesne niezbędne do naszego życia i naszej misji, 157.

ARCHIWUM:

- powinno istnieć a. generalne, prowincjalne i miejscowe, 156a;
- staranne przechowywanie i należyty porządek w a., 156bc, 150ef;

- przedstawianie ksiąg i dokumentów wizytatorowi, 150f.

CHARYZMAT:

- w duchu naszego charyzmatu przyjmujemy tych, którzy potrzebują naszej posługi, 47;
- powinni być zawsze bracia wyspecjalizowani w dziedzinach specyficznych dla naszej misji i charyzmatu, 87;
- przy zakładaniu nowych fundacji trzeba mieć na uwadze wymagania naszego charyzmatu, 94a.

CHORZY (UBODZY, POTRZEBUJĄCY):

- misją Zakonu jest służba chorym i cierpiącym, 1a, 1f, 18, 19;
- poświęcamy nasze życie chorym i potrzebującym, 18;
- zapewniamy ch. opiekę integralną i bez dyskryminacji, 46, 47, 48;
- bracia oblaci i współpracownicy w pielęgnowaniu ch., 27, 20, 21;
- zapraszamy ch. do udziału we wspólnotowych modlitwach liturgicznych, 32;
- modlimy się za ch., 33;
- bronimy praw ch., 50c;
- podstawowe zasady charakteryzujące opiekę w naszych dziełach apostołskich, 50;
- modlitwy w intencji ch. zmarłych w naszych dziełach, 44b,c;
- obejmujemy ch. opieką duszpasterską zdrowia i społeczną, 53.

CNOTY (PRZYMIOTY, POSTAWY, GESTY) bonifratra:

- akceptacja, 50;
- przyjmowanie, 20, 47, 184b;
- miłość ewangeliczna, 184b;

- otwartość, 19b, 48, 51a, 55a, 142b;
- życzliwość, 47;
- miłość, 47, 180, 130;
- współpraca, współdziałanie, 17b, 55, 148c, 155b;
- zrozumienie, 142b;
- komunikowanie, 36, 124b, 141a, 146b;
- wspólnota, 32b, 184b;
- pobożność, 35a;
- dialog, 36, 109, 142b;
- staranność, 42, 156c, 157;
- rozeznanie, 61b, 64;
- gotowość, 55a;
- sprawiedliwość, 182;
- wiara, 17a, 189b;
- wierność, 155c, 189a;
- braterstwo, 1g, 31c, 36, 39a;
- radość, 184b;
- wolność, 17, 176;
- miłosierdzie, 1f, 30;
- uczestnictwo, 32, 53bd, 112;
- wytrwałość, 176;
- szacunek, 53be; 50;
- odpowiedzialność, 17b, 50, 80a, 81, 129b, 147b;
- wrażliwość, 46;
- służba, 1abf, 27, 21b, 47, 54a, 109;
- milczenie, 37;
- szczerłość, 160;
- troskliwość, 42, 178c;
- świadectwo, 1bf, 53b, 55b.

CZAS sprawowania urzędów, 108.

CZYSTOŚĆ:

- ślubowanie zobowiązuje nas, 13.

DEFINITORIUM:

- definitorium generalne:
 - przewodniczący, 151a;
 - zwołanie, 151d;
 - warunki ważności aktów d. g., 153, 154;
 - zasady postępowania, 155;
 - zatwierdzenie tłumaczeń i nowych tekstów Konstytucji i Statutów Generalnych, 185b.
- definitorium prowincjalne:
 - przewodniczący, 151ab;
 - zwołanie, 151d;
 - warunki ważności aktów d. p., 153, 154;
 - zasady postępowania, 155.

DELEGACI:

- na kapitułę generalną, 98, 99, 120;
- na kapitułę prowincjalną, 98, 99a, 134, 135;
- wybór d., 98, 99, 100, 120, 134, 135;
- zatwierdzenie wybranych d., 101;
- wybór delegatów delegatury prowincjalnej, niezależnie od prowincji, na kapitułę prowincjalną, 100;
- prawa i obowiązki d., 155b, 151e.

DELEGAT:

- delegacji należy zawsze udzielać na piśmie, 91;
- delegat generalny:
 - mianowanie, 96d, 124e;
 - obowiązki i uprawnienia, 96c, 137, 151b;
 - przymioty i wymagane warunki, 96b.
- delegat prowincjalny:

- mianowanie, 117, 136c;
- wymagane warunki, obowiązki, uprawnienia, radni i rezydencja d. p., 97bcd.

DELEGATURA:

- delegatura generalna:
 - utworzenie, 96a;
 - zarządzanie delegaturą, obowiązki i uprawnienia, 96bc;
 - mianowanie przełożonych, radnych, mistrzów i kapituła niewyborcza, 96de.
- delegatura prowincjalna:
 - utworzenie, 97a;
 - zarządzanie delegaturą, obowiązki i uprawnienia, rezydencja, 97bcd;
 - wybór delegatów na kapitułę prowincjalną, 100.

DUSZPASTERSTWO:

- duszpasterstwo zdrowia i duszpasterstwo społeczne:
- dzielić wartości ludzkie z chorymi i potrzebującymi, 53a;
- świadectwo słowa i naszego stylu życia naśladować Jezusa Chrystusa, 53b;
- objęci opieką duszpasterską, 53c;
- popieramy uczestnictwo rodzin i współpracowników, 53d;
- umożliwiać opiekę duszpasterską osobom innych wyznań, 53e;
- opieka duchowa i religijna we wszystkich dziełach apostoelskich, 54a;
- otwarci i gotowi do współpracy z organizacjami, instytucjami i osobami, 55a;

- szczególna współpraca z Papieską Radą ds. Duszpasterstwa Służby Zdrowia i Kościołami lokalnymi, 55b;
- w razie braku kapłanów zakonnych, niech będzie do dyspozycji kapelan, 54b;
- formacja współbraci, aby byli animatorami życia duchowego i pastoralnego w Zakonie, 57b.
- duszpasterstwo powołaniowe:
 - popularyzacja charyzmatu Zakonu i towarzyszenie duchowe osobom, które czują się powołane, 67;
 - odpowiedzialny na poziomie prowincji, 68;
 - współpraca z Kościołem lokalnym i zgodnie ze wskazaniami Kościoła i Zakonu w zakresie formacji, 68;
 - prepostulat, 69.

DYREKTORIUM:

- w dyrektorium prowincjalnym zostaną ustalone konkretne normy dotyczące wspólnotowego życia wiary, 35a;
- prowincje, wiceprowincje i delegatury generalne opracują i przyjmą dyrektorium dla dostosowania Statutów Generalnych, 187.

DYSPENSA:

- od określonego czasu ślubów czasowych, 7a;
- do przyjęcia do postulatu tych, którzy należeli do innego instytutu, 72a;
- od drugiego roku nowicjatu, 82d;
- od przeszkód z prawa powszechnego, 106a;
- od przeszkód z Konstytucji, 106b;
- od przeszkód ze Statutów Generalnych, 106c, 188;
- kiedy postulacja dotyczy generała, 106d;

- w razie wyborów lub nominacji dokonywanych poza kapitułami, 106e;
- aby brat kapłan mógł być wybrany na przełożonego prowincjalnego lub mianowany na przełożonego miejscowego, 107d.

EKONOM:

- ekonom generalny :
 - mianowanie i wymagane warunki, 127, 161;
 - obowiązki e. g., 130;
 - rada ds. ekonomicznych, 165.
- ekonom prowincjalny:
 - mianowanie i wymagane warunki, 141c, 161;
 - obowiązki e. p., 144, 130;
 - rada ds. ekonomicznych, 165.
- ekonom wspólnoty:
 - mianowanie, 162b;
 - przełożony zazwyczaj nie powinien pełnić tego urzędu, 162a.

ERYGOWANIE KANONICZNE:

- wspólnot miejscowych i dzieł apostołskich, 94;
- prowincji i wiceprowincji, 95;
- delegatur generalnych, 96;
- delegatur prowincjalnych, 97.

EUCHARYSTIA (MSZA ŚW.):

- jest najważniejszym spotkaniem dnia, 32a;
- wspominanie naszych zmarłych w liturgii eucharystycznej w każdy poniedziałek, 44b;
- Msze św. w intencji naszych zmarłych w listopadzie, 44c.

FORMACJA:

- Projekt formacji braci św. Jana Bożego, 60, 61d, 62, 63, 84;
- zasadnicze okresy formacji, 61;
- ośrodki i programy formacyjne międzyprovincialne i/lub regionalne, 65;
- odpowiednia formacja dla wszystkich, którzy są zaangażowani w dzieła misyjne, 51b;
- prowincjalny zespół formacyjny, 63, 80, 86;
- wspólnota formacyjna 62, 76, 80;
- wspieranie i umacnianie powołania, opieka nad formowanymi, 64.

GŁOSOWANIE:

- zasady głosowania, 104, 105;
- g. konsultacyjne w całej prowincji dotyczące wyboru nowego prowincjała, 136b;

HABIT:

- krój i kolor; otrzymuje się przy pierwszej profesji, 83a;
- jeśli nie nosi się habitu, 83b.

JALMUŻNA (pozyskiwanie funduszy):

- popieramy ją na wzór naszego Założyciela, 52a;
- brać pod uwagę sposoby zgodnie z miejscem i czasem, 52b;
- dla promocji naszej misji jest użyteczne tworzenie fundacji, organizacji pozarządowych, stowarzyszeń, 90g.

JAN BOŻY święty:

- Zakon Braci, który kontynuuje jego dobroczynną działalność, 1abf;
- zgodnie z naszym kalendarzem, w sposób szczególnie uroczysty obchodzimy jego święto, 35b.

KAPITUŁA:

- generalna:

- czas odprawiania, 118a;
- zwołanie, 118b;
- przewodniczący, 119;
- uczestnicy, 120;
- k. g. wybiera przełożonego generalnego i radnych generalnych, 119a, 125a.
- prowincjalna:
 - czas odprawiania, 133a, 95c;
 - zwołanie, 133b;
 - uczestnicy, 134, 135;
 - wybory i nominacje, 136;
 - zatwierdzenie decyzji i wyborów, 137.
- miejscowa:
 - czas odprawiania i zwołania, 151d;
 - przewodniczący i uczestnicy, 151;
 - wcześniejsze podanie do wiadomości spraw rozpatrywanych, 155a;
 - kapituła miejscowa wybiera radnych miejscowych i wiceprzełożonego, 148a;
 - zapisywanie protokołów z kapituły miejscowej, 150d.

KAPŁANI:

- współbracia kapłani, 56-59;
- odpowiednia liczba współbraci kapłanów w każdym domu, 56;
- warunki, aby być przeznaczonym do posługi kapłańskiej, 57;
- wymagania do otrzymania posług, czy to na stałe, czy jako przygotowanie do prezbiteratu, 58ab;
- egzamin kwalifikujący do słuchania spowiedzi, 58c;

- powiadomienie o święceniach kapłańskich proboszcza miejsca chrztu wyświęconego współbrata, 58d;
- kapłani będą chętnie współpracować z Kościołem lokalnym w posługiwaniu właściwemu naszemu charyzmatowi, 59b;
- nominacja kapelana w razie braku kapłanów zakonnych, 54b;
- należy zwrócić szczególną uwagę na formację współbraci przeznaczonych do kapłaństwa, aby mogli być prawdziwymi animatorami życia duchowego i pastoralnego w Zakonie, 57b;
- dyspensa niezbędna, aby brat kapłan mógł być wybrany na przełożonego prowincjalnego lub mianowany na przełożonego miejscowego, 107d;
- liczba braci kapłanów w definitorium generalnym i prowincjalnym, 107e.

KARTA TOŻSAMOŚCI ZAKONU

- tworzenie komitetów etyki zgodnie ze wskazaniem Karty Tożsamości, 49d;
- wartości Zakonu, 50b.

KONFERENCJA:

- Konferencja generalna: 121a;
- Konferencja regionalna: 121e;
- Konferencja prowincjalna: 138.

KONSEKRACJA:

- nasza konsekracja w Zakonie dokonuje się przez profesję ślubów, 2a;
- definitywna konsekracja poprzez złożenie profesji uroczystej, 3d;

- z naszej dobrowolnej k. Bogu wynika mocna wola wytrwania, 176.

KONSTYTUCJE:

- podstawa projektu życia wspólnotowego, 31a;
- tekst oficjalny, 185a;
- zasady publikacji, 185b;
- interpretacja i stosowanie, 186;
- wierność powołaniu zgodnie z duchem Statutów czerpiących inspirację z K., 189a;
- studiowanie i pogłębianie K., 189b.

KOŚCIÓŁ:

- czuje obowiązek swojej obecności wśród chorych i potrzebujących, 18, 19a;
- wezwani do ukazywania obecności Kościoła, 19b;
- zobowiązani w Kościele i w społeczeństwie do przestrzegania i obrony zasad ewangelicznych, 49b;
- współpraca z Kościołem powszechnym i Kościołami lokalnymi, 55b, 59b;
- dostosowujemy się do zarządzeń i wskazań Kościoła, 31a, 32b, 49b, 49c, 58b, 60, 66, 92a, 181;
- duch służby dla dobra Zakonu i Kościoła, 109.

KSIĘGA ZMARŁYCH:

- każda prowincja będzie posiadać księgę zmarłych, 45a;
- tekst wpisany do księgi zmarłych, 45b.

MARYJA:

- pobożność maryjna, zwłaszcza odmawianie różańca, 35a;
- szczególnie uroczyście obchodzimy Uroczystość Najśw. Maryi Panny, Patronki Zakonu, 35b.

MISJE:

- jesteśmy otwarci na nowe wyzwania i w duchu misyjnym szerzymy charyzmat, 51a;
- potrzeba odpowiedniej formacji osobistej i wspólnotowej, 51b;
- dla promocji naszej misji użyteczne jest tworzenie fundacji, organizacji pozarządowych, stowarzyszeń, 90g.

MISTRZ:

- mistrz nowicjatu:
 - mianowanie, 65, 136e, 108d, 95b, 96d, 117;
 - obowiązki, 80a; 81.
 - wakaty urzędu, 116.
- mistrz scholastykatu:
 - mianowanie, 65, 136e, 108d, 95b, 96d, 117;
 - obowiązki, 85;
 - wakaty urzędu, 116.

MODLITWA:

- wspólnota wiary i modlitwy, 32-35;
- udział w m. wspólnotowej, 32;
- modlitwa osobista, 35;
- dyrektorium prowincjalne ustali czas i sposób modlenia się w intencji oraz praktyk pobożnościowych, 33, 35a;
- w dniu imienin współbraci modlimy się za nich do Boga, 39;
- klimat wiary i modlitwy podczas studiowania Reguły św. Augustyna, Konstytucji i Statutów Generalnych, 189b;

MODLITWA za zmarłych:

- przekazanie wiadomości o śmierci współbrata, aby odprawiono przepisane modlitwy, 43a;

- za każdego zmarłego współbrata odprawi się jedną Mszę św. we wszystkich wspólnotach Zakonu, 43b;
- za zmarłych najbliższych krewnych współbraci, 44a;
- wspomnianie naszych zmarłych w liturgii eucharystycznej w każdy poniedziałek, 44b;
- Msza św. w intencji naszych zmarłych co roku, w listopadzie, 44c.

NAWIEDZENIE NAJŚWIĘTSZEGO SAKRAMENTU:

- w dyrektorium prowincjalnym zostaną ustalone normy dotyczące adoracji Najświętszego Sakramentu, 35.

NIEOBECNOŚĆ (OPUSZCZENIE):

- n. we wspólnocie, dla słusznej przyczyny, ale nie powinna przekraczać jednego roku, 38;
- o. Zakonu, 178-183.

NOWICJAT:

- trwanie, 74;
- warunki wymagane do ważności, 75, 78;
- informacje przed przyjęciem do n., 76a;
- zawiadomienie o przyjęciu do n., 76b;
- założenie, przeniesienie lub zniesienie n., 77;
- poza domem nowicjatu, 78bc;
- międzyprovincialne lub regionalne n., 65;
- więcej nowicjatów w tej samej prowincji, 79;
- mistrz n., 80a;
- okres n. powinien być w pełni przeznaczony na właściwą formację, 80b;
- działalność apostołska w czasie drugiego roku n., 81;
- odejście z n., 82a;
- przedłużenie czasu n., 82b;
- dyspensa od drugiego roku n., 82d.

OBCHODY:

- sprawowanie Eucharystii, 32a;
- modlitwy liturgiczne wspólnie z chorymi i współpracownikami, 32c;
- odmawianie jutrzni i nieszporów, 32b;
- o. świąt Zakonu, 35b;
- o. imienin braci, 39.

OBLACI:

- osoby, które pragną poświęcić swoje życie służąc Bogu, chorym i potrzebującym, 27;
- pragną dzielić z nami życie braterskie, 41.

ODNOWIENIE profesji czasowej, 3b;

- przyśpieszenie, 3c;
- wymagania do ważności, 5;
- dłużej niż przez sześć lat, 7b;
- prośba musi być złożona pisemnie, 3e;
- informacje o kandydatach, 8;
- odpowiednie przygotowanie duchowe, 3b;
- świadkowie, 10, 11;
- dokumenty, 11.
- w sprawie powierzenia funkcji i odpowiedzialnych urzędów radnym generalnym czy innym współpracownikom lub współpracownikom, 126;
- w sprawie powierzenia w sposób szczególny radnym generalnym prowincji lub regionów Zakonu, 125b;
- aby przesłać do Stolicy Apostolskiej prośbę o sekularyzację, 180.
- opinia/zdanie definitorium prowincjalnego:
- w sprawie ostatecznej decyzji odnośnie przygotowania i podjęcia studiów każdego brata, 86;

- w sprawie nominacji przełożonych miejscowych podczas kapituły prowincjalnej, 136d;
- w sprawie mianowania nowego radnego prowincjalnego, 114a;
- w sprawie mianowania wikariusza miejscowego, 115b;
- w sprawie konieczności mianowania nowego przełożonego miejscowego, gdy wakant urzędu następuje w czwartym roku, 115c;
- opinia/zdanie przełożonego miejscowego i dyrektora dzieła apostolskiego:
- w sprawie mianowania kapelana w razie braku kapłanów zakonnych, 54b.

OPUSZCZENIE ZAKONU:

- eksklustracja, 178;
- przez profesa o ślubach czasowych, 179a;
- przez brata o ślubach uroczystych, 180;
- wydalenie z Zakonu, 181;
- pomoc dla brata, który opuszcza Zakon, 182.

ORGANY KOLEGIALNE:

- Konferencja generalna, 121b;
- Zebranie wyższych przełożonych, 121 cd;
- Konferencje regionalne, 121e;
- organizmy międzyprovincialne, 122.

OŚRODKI I KOMISJE MIĘDZYPROWINCJALNE:

- prowincje mogą posiadać międzyprovincialne ośrodki formacyjne, 65;
- prowincje, gdzie używa się tego samego języka lub znajdujące się na tym samym obszarze geograficznym, mogą powołać komisję międzyprovincialną, 122.

POCHÓWEK WSPÓLBRACI:

- w miarę możliwości powinni być chowani w grobowcach należących do Zakonu, 43c.

PONOWNE PRZYJĘCIE do Zakonu, 184.

PONOWNY WYBÓR na różne urzędy, 108.

POSŁUSZEŃSTWO:

- w wolności dzieci Bożych, 17;
- złożenie ślubu skłania nas do pójścia za Chrystusem, który stał się posłusznym, 17a;
- zobowiązuje do czynnego i odpowiedzialnego współdziałania z przełożonymi, 17b;
- dyspozycje wydawane przez przełożonych muszą być zawsze w formie pisemnej, 17c;
- prawomocni przełożeni w odniesieniu do ślubu, 17d.

POSTULACJA:

- kiedy istnieje przeszkoda, od której można i zwykło się dyspensować, 105;
- dyspensa od przeszkód w przypadku postulacji, 106.

POSTULAT:

- zadania i trwanie, 70;
- siedziba i odpowiedzialny za p., 71a;
- przyjmowanie kandydatów, 71b, 72a;
- przeszkody do przyjęcia, 72b;
- oświadczenia przed wstąpieniem, 73;
- opuszczenie p., 71c.

POSTULATOR GENERALNY:

- mianowanie i przymioty, 127;
- zadania powierzone p. g., 131.

POWOŁANIE:

- duszpasterstwo, ukierunkowanie, rozpoznanie i towarzyszenie p., 67-69;

- wytrwanie i wierność naszemu powołaniu, 176, 189a.

POZWOLENIE (ZATWIERDZENIE):

- na zabranie dokumentów z archiwum, 156de;
- warunki ważności pozwolenia w sprawach administracyjnych, 170;
- ostrożność położonych przy zezwoleniu na zaciąganie długów, 171;
- na nową budowę, 173;
- Stolicy Apostolskiej:
- na niektóre nadzwyczajne czynności administracyjne, 168;
- definitorium generalnego:
- aby móc być przeznaczonym do kapłaństwa, 57;
- na założenie, przeniesienie lub zniesienie nowicjatu, 77;
- aby kandydat odbył ważnie nowicjat w innym domu Zakonu, 78b;
- na udzielenie dyspensy od drugiego roku nowicjatu, 82d;
- na uzyskanie osobowości prawnej w świetle prawa cywilnego, 90b;
- aby określić przyczyny, które usprawiedliwiają zwołanie konferencji generalnej, 121a;
- aby ustalić listę współbraci powołanych jako zastępców do definitorium generalnego lub prowincjalnego, 153b;
- na darowanie, sprzedawanie, niszczenie lub przenoszenie dokumentów i rzeczy o szczególnej wartości z archiwum w inne miejsca, 156d;
- aby ustalić warunki kontroli ksiąg rachunkowych ekonomo generalnego, 166b;
- na dokonywanie wydatków nadzwyczajnych, zaciąganie kredytów lub zobowiązań, sprzedaż dóbr domu, jeśli wartość przekracza ustaloną kwotę, 167c;

- na przeznaczenie majątku zniesionej prowincji, 174b;
- na przyjmowanie darowizn i pobożnych zapisów, 175;
- na publikację Konstytucji i Statutów Generalnych, 185;
- zatwierdzenie lub zmiana ksiąg i regulaminów zawierających normy, które regulują stosowanie Konstytucji lub Statutów Generalnych, 186;
- wakaty urzędu, 112, 113, 114;
- definitorium prowincjalnego:
 - aby móc być przeznaczonym do kapłaństwa, 57;
 - do otrzymania posług na stałe lub jako przygotowanie do prezbiteratu, 58b;
 - aby zaproponować agregację duchową do Zakonu, 27, 29, 30;
 - w związku z projektem życia wspólnotowego, 31b;
 - na udzielenie dyspensy od drugiego roku nowicjatu, 82d;
 - na utworzenie domu scholastykatu, 85;
 - odnośnie zarządzania dobrami dzieła apostołskiego, 164;
 - na zwołanie i ustalenie formy reprezentowania na konferencji prowincjalnej, 138;
 - aby delegatura prowincjalna mogła wybrać odrębnych delegatów na kapitułę prowincjalną, 100;
 - w sprawie możliwości przyjęcia jednolitego systemu administracji i księgowości w prowincji, 165b;
 - aby ustalić normy dla kontroli ksiąg rachunkowych ekonomów prowincjalnych, 166b;
 - na dokonywanie wydatków nadzwyczajnych, zaciąganie kredytów lub zobowiązań, sprzedaż dóbr domu, jeśli wartość przekracza ustaloną kwotę, 167c;
 - na przyjmowanie darowizn i pobożnych zapisów, 175;
 - wakaty urzędu, 114, 115, 116;

- na dokonanie nominacji poza czasem kapituły prowincjalnej, 117.
- przełożonego generalnego:
- do otrzymania posług i święceń, 58;
- na złożenie profesji czasowej, 4c, i profesji uroczystej, 6c;
- na odnawianie ślubów ponad określony czas, 7b;
- do przyjęcia do postulatu tych, którzy należeli już do jakiegoś instytutu, 72;
- aby grupa nowicjuszy wraz ze swym mistrzem przeniosła się na ściśle określony czas do innego domu Zakonu, 78c;
- na definitywne przejście do innej prowincji, 93c;
- na nominację nowych przełożonych wspólnot, jeśli ma ona miejsce po zakończeniu kapituły, 136d;
- aby móc przyjąć wybór lub nominację w określonych sytuacjach, 99a;
- aby decyzje i wybory kapituły prowincjalnej nabrały mocy prawnej, 137;
- aby zmienić siedzibę kurii prowincjalnej, 141b;
- na nominację delegata prowincjalnego, przełożonego miejscowego oraz mistrza nowicjuszy i scholastyków, jeśli odbywa się poza kapitułą prowincjalną, 117;
- na dokonywanie niektórych nadzwyczajnych czynności administracyjnych, 167-171;
- przełożonego prowincjalnego:
- na przyśpieszenie profesji czasowej, 82c; przyśpieszenie odnowienia ślubów czasowych, 3c, lub profesji uroczystej, 7a;

- na dokonanie aktów własności i zarządzania własnymi dobrami, 15d, przepisanych jednakże prawem cywilnym, 16;
- aby przyjąć do postulatu osoby, które przebywały w innym instytucie tylko na okres próby, 72a;
- na publikacje pism o tematyce religijnej i moralnej, 141e;
- na dokonywanie nadzwyczajnych czynności administracyjnych, 167-171.
- kapituły miejscowej;
- na wybór radnych miejscowych, 148a;
- przełożonego miejscowego:
- na wykonywanie w nagłych przypadkach aktów własności przepisanych prawem cywilnym, 16;
- przewodniczącego kapituły:
- na różne wybory, 136c.

PREPOSTULAT:

- prowincje mogą ustanowić jeden lub więcej prepostulatów, jako ośrodki rozeznawania powołania, 69.

PROFESJA:

- nasza konsekracja Bogu dokonuje się przez profesję ślubów, 2a.
- profesja czasowa:
- składanie i trwanie, 3ab;
- wymagania do ważności pierwszej p. cz., 4; i odnowienia p. cz., 5;
- przyspieszenie, 3c;
- przygotowanie do pierwszej p. cz., 81b;
- przygotowanie duchowe, 3b;

- przy pierwszej profesji otrzymuje się habit, 83a;
- prośba dotycząca ślubów musi być złożona pisemnie, 3e;
- informacje o kandydatach do pierwszej p. cz., 8;
- świadkowie, 10, 11;
- dokumenty, 11;
- profesja uroczysta:
- złożenie, 3d;
- wymagania do ważności p. u., 6;
- przyśpieszenie, 7a;
- osoby, która przechodzi z innego instytutu do naszego Zakonu, 177b;
- prośba dotycząca ślubów musi być złożona pisemnie, 3e;
- informacje o kandydatach, 8;
- bardziej intensywne przygotowanie, które kończy się uczestnictwem w rekolekcjach, 9;
- świadkowie, 10, 11;
- dokumenty, 11;
- zawiadomienie proboszcza miejsca chrztu profesja, 12;
- czas profesji wymagany do sprawowania urzędu lub stanowiska liczy się od p. u., 103.

PROJEKT FORMACJI:

- formację należy realizować w oparciu o Projekt formacji braci św. Jana Bożego, 60;
- wspólnota formacyjna, 62;
- do kierowania przebiegiem nowicjatu, 80a;
- do zdobycia przygotowania zawodowego i pastoralnego, 84b.

PROJEKT ŻYCIA WSPÓLNOTOWEGO:

- sporządzić lub zrewidować p. ż. w., 31a;
- treść, 31c;

- zatwierdzenie definitorium prowincjalnego, 31b;
- jest oceniany i omawiany na spotkaniach rodziny zakonnej, 36.

PROKURATOR GENERALNY:

- mianowanie i przymioty, 127;
- przedstawiciel Zakonu przy Stolicy Apostolskiej, 128a;
- stała siedziba, 128b;
- powierzone obowiązki, 128cd.

PROWINCJA (WICEPROWINCJA):

- kanoniczne erygowanie, 95;
- osobowość prawna, 90;
- przynależność do prowincji, 93a;
- zarząd prowincji lub wiceprowincji, 140;
- przeznaczenie majątku zniesionej prowincji, 174b.

PRZEŁOŻENI:

- warunki ważności działań przełożonego i definitorium, 152-153;
- przełożeni w związku z urzędem ekonoma i dyrektora dzieła, 161, 162.
- przełożony generalny:
- dyspensa i jej zatwierdzenie, kiedy postulacja dotyczy generała, 106d;
- wymagane warunki, 107a;
- zwołuje kapitułę generalną, 118b;
- przewodniczy kapitule generalnej, z wyjątkiem sesji, w której dokonuje się wyboru generała, 119a;
- zwołuje kapitułę prowincjalną i jej przewodniczy, 133b, 124e;
- obowiązki i władza p. g., 124abcde;
- stała siedziba p. g., 124f;

- jako przewodniczący definitorium generalnego i prowincjalnego oraz kapituł i rad miejscowych, 151ab;
- wakatu urzędu, 111ab.
- przełożony prowincjalny (wiceprowincjalny):
- wybór, 136a;
- wymagane warunki, 107b;
- dyspensa, kiedy jest bratem kapłanem, 107d;
- zarządza prowincją przy pomocy radnych, 140;
- zwołuje konferencję prowincjalną, 138ac;
- obowiązki, 141acde, 142;
- stała siedziba, 141b;
- wizytacja kanoniczna, 142bcd;
- mianuje sekretarza i ekonoma prowincjalnego, 141c;
- jako przewodniczący definitorium prowincjalnego, kapituł i rad miejscowych, 151c;
- wakatu urzędu, 113;
- mianowanie p. p. lub p. w. po założeniu nowej prowincji lub wiceprowincji, 95b.
- przełożony miejscowy:
- nominacja, 136d, 115c, 95b, 117;
- wymagane warunki i obowiązki, 146ab;
- zwołuje i przewodniczy kapitule i radzie miejscowej, 147a, 151d, 151a;
- przedstawia kandydatury współbraci na radnych, 148a; i ściśle współpracuje ze swoją radą, 148c;
- zapewni posługę duchową współbraciom chorym i starszym, 42;
- obowiązek powiadomienia o śmierci współbrata, 43a;
- wakatu urzędu, 115.

PRZENIESIENIE:

- z jednej do innej prowincji, 93;
- z każdego stanowiska lub urzędu w Zakonie przez przełożonego generalnego, za zgodą jego rady, 124d;
- z jednej wspólnoty do innej przez przełożonego prowincjalnego, 141d.

PRZEWODNICZĄCY:

- kapituły generalnej, 119; kapituły prowincjalnej, 124e;
- definitorium generalnego, prowincjalnego, kapituły i rady miejscowej, 151;
- Konferencji generalnej i Zebrania wyższych przełożonych, 121b;
- winien wcześniej udzielić niezbędnych informacji radnym lub członkom kapituły, 155a;
- rola p. kapituły prowincjalnej, 136, 137;
- p. kapituły a władza dyspensowania od przeszkód, 106bc;
- głos decydujący przewodniczącego, 104d, 154;
- właściwy p. zwołuje definitorium oraz radę i kapitułę miejscową, 151d, 153d.

RADNI:

- prawa i obowiązki radnych, 155b, 151e.
- radni generalni:
- liczba i nazwiska r. g. przedstawiane uczestnikom kapituły generalnej, 125a;
- wymagane warunki, 107b;
- urzędy i inne funkcje, 125b, 126, 127;
- ustanie ważności i wakat urzędu, 108b, 110, 112;
- zastępcy, 153bc.
- radni prowincjalni:

- wybór i liczba, 136, 140, 95b;
- wymagane warunki, 107c;
- wakaty urzędu, 114.
- radni wiceprowincjalni:
- liczba, 140.
- radni delegatury:
- delegatury generalnej, 96cd;
- delegatury prowincjalnej, 97c.
- radni miejscowi:
- wybór, 148a;
- współpracują i wyrażają swoją opinię przełożonemu miejscowemu, 148c.

RADY EWANGELICZNE:

- czystość dla Królestwa niebieskiego, 13;
- ubóstwo na wzór Chrystusa, 14, 15;
- posłuszeństwo w wolności dzieci Bożych, 17.

REGULAMINY (RYTUAŁY, KSIĘGI ZAWIERAJĄCE NORMY):

- składanie profesji i odnawianie ślubów zgodnie z przepisami Rytuału Zakonu, 10;
- przepisy administracyjne, 164a;
- zatwierdzenie regulaminów, rytuałów i ksiąg zawierających normy, 186.

REGUŁA ŚW. AUGUSTYNA:

- w Zakonie obowiązuje reguła św. Augustyna, 1c;
- studiowanie i pogłębianie tekstów reguły, 189b.

REJESTRY (KSIĘGI):

- prokuratora generalnego, 128d;
- przenoszenia braci, 141d;
- współbraci należących do wspólnoty, 150a;

- dokumentów fundacji i kanonicznego założenia wspólnoty i dzieła apostołskie, 150b;
- odprawiania przepisanych Mszy św., 150c;
- protokołów z kapituł miejscowych, spotkań rodziny zakonnej i do wpisywania ważniejszych wydarzeń, 150d;
- staranne przechowywanie, 150ef.

REKOLEKCJE:

- w dyrektorium prowincjalnym zostaną ustalone konkretne normy, 35a;
- przed odnowieniem ślubów, według ustaleń prowincji, 3b.

REKOLEKCJE:

- przed złożeniem profesji uroczystej, 9;
- normy dotyczące r. zostaną ustalone w dyrektorium prowincjalnym, 35a;
- r. postulantów przed rozpoczęciem nowicjatu, 73c.

RÓŻANIEC:

- w dyrektorium prowincjalnym zostaną ustalone konkretne normy, 35a.

SAKRAMENTY:

- Eucharystia, 32b, 44bc;
- pojednanie, 34;
- posługa kapłańska, 57, 58;
- namaszczenie chorych, 42.

SCHOLASTYKAT:

- znaczenie s., 84;
- dom s., 85b;
- trwanie s., 84a;
- obowiązki mistrza s., 85acde;

- przebywanie scholastyków w domu s., 85c.

SEKRETARZ:

- sekretarz generalny:
 - mianowanie i wymagane warunki, 127;
 - jeśli nie jest radnym, nie ma prawa głosu, 129a;
 - obowiązki s. g., 129, 155c.
- sekretarz prowincjalny:
 - mianowanie i wymagane warunki, 141c;
 - obowiązki s. p., 144 129, 155c.
- sekretarz miejscowy:
 - obowiązki sekretarza kapituły i rady miejscowej, 155c.

SPOTKANIA rodziny zakonnej, 36.

SPRAWIEDLIWOŚĆ SPOŁECZNA:

- akceptować, przestrzegać, zapewniać i rozwijać związane z nią zasady, 50, 92.

STATUTY GENERALNE:

- tekst oficjalny, 185a;
- sporządzić projekt życia wspólnotowego uwzględniając wskazania S. G., 31;
- dyspensa od S. G., 188;
- tłumaczenia i nowe wydania, 185b;
- dyrektorium dla pełniejszego dostosowania S. G., 187.

STOWARZYSZENIA I FUNDACJE (instytucje):

- stowarzyszenia, organizacje pozarządowe, fundacje, dla promocji naszej misji, 90bg.

SZPITALNICTWO:

- w duchu naszego Założyciela, 18-19;
- poprzez ślub sz. przyjmujemy polecenie Chrystusa, aby służyć chorym, 18;

- nowe oblicza ubóstwa i wykluczenia i nowe formy opieki, 19a;
- poczuwamy się do obowiązku ukazywania obecności Kościoła wśród ubogich i chorych, 19b;
- zarządzanie związane ze sz., naszym życiem i misją, 157, 160.

ŚLUBY zakonne:

- nasza konsekracja Bogu w Zakonie dokonuje się przez profesję publicznych ś., 2a;
- zobowiązań i praw ś. nie wolno zmieniać, 2b;
- czystości dla Królestwa niebieskiego, 13;
- ubóstwa ewangelicznego, 14-16;
- posłuszeństwa w wolności dzieci Bożych, 17;
- szpitalnictwa na wzór naszego Założyciela, 18-19.

ŚWIĘCENIA:

- wymagania, aby otrzymać ś., 58abc.
- powiadomić proboszcza miejsca chrztu nowo wyświęconego współbrata, 58d.

TESTAMENT: profes czasowy winien sporządzić t., 15bcd.

UBÓSTWO:

- ubóstwo ewangeliczne, 14-16;
- rada ewangeliczna, która skłania nas do naśladowania Chrystusa, 14;
- profes o ślubach czasowych zachowują własność, ale nie zarządzają swymi dobrami, 15a;
- nowicjusz powinien przekazać zarządzanie swoimi dobrami, 15b;
- profes czasowy winien sporządzić testament, 15b;
- zrzeczenie się dóbr przed złożeniem profesji uroczystej, 15f;
- akty własności w nagłych przypadkach, 16;

- zarządzanie w świetle ubóstwa, 157, 160.

USUNIĘCIE z każdego stanowiska lub urzędu, 124d.

WICEPRZEŁOŻONY:

- wybór, 148ab;
- okazjonalnie zastępuje przełożonego miejscowego, 149;
- zarządza wspólnotą jako wikariusz, 115ac.

WIKARIUSZ:

- wikariusz generalny: w przypadku wakatu urzędu generała, zastępuje go, 111ab;
- wikariusz prowincjalny: w razie wakatu urzędu prowincjała, zastępuje go, 113ab;
- wikariusz miejscowy: w razie wakatu urzędu przełożonego miejscowego, wiceprzełożony zastępuje go jako wikariusz, 115abc.

WIZYTACJA:

- przełożonego prowincjalnego we wspólnotach i dziełach apostołskich, 142a;
- wizytacja kanoniczna przełożonego prowincjalnego, 142bcd;
- księgi i dokumenty, które należy przedstawić wizytatorowi, 150f.

WSPÓLNOTA:

- wspólnota i modlitwa osobista, 35;
- projekt życia wspólnotowego, 31;
- spotkania rodziny zakonnej, 36;
- część domu zarezerwowana dla wspólnoty, 37;
- nieobecność we wspólnocie, 38;
- osobowość prawna wspólnoty lokalnej, 90a;
- zakładanie i kanoniczne erygowanie wspólnot lokalnych, 94a;
- zarządzanie dobrami wspólnoty, 163, 166a;

- przeznaczenie majątku zniesionej wspólnoty, 174a.

WSPÓŁBRACIA:

- współbracia kapłani, 56-59;
- odpowiedzialni za duszpasterstwo powołaniowe, 68;
- nieobecność we wspólnocie, 38;
- chorzy i starsi, 42;
- zmarli, 43;
- prawny przedstawiciel, 90f;
- którzy zawierają umowy bez legalnego pozwolenia, 172a.

WSPÓŁPRACOWNICY:

- współpracownicy w naszym Zakonie, 20-30;
- propagujemy wizję Zakonu jako “rodziny szpitalnej św. Jana Bożego” i dzielimy charyzmat ze współpracownikami, 20;
- dzielić niektóre aspekty życia zakonnego, 28;
- mieć na uwadze wartości szpitalnictwa podczas doboru, zatrudniania i formacji, 23;
- programy formacji, kursy oraz dni formacyjne dla braci i współpracowników, 24;
- uczestnictwo w kierowaniu i zarządzaniu dziełami, 25;
- różny rodzaj współpracowników, 21;
- dzielą naszą duchowość, charyzmat i misję, 1g; 21; 22;
- prawni przedstawiciele dzieł apostoelskich, 90f;
- uczestnictwo w. w kapitule generalnej, 102a, 120;
- uczestnictwo w. w kapitule prowincjalnej, 102b, 134, 135.

WYBORY:

- warunki wymagane do ważności wyborów, 104, 107;
- ponowne wybranie, 108acd;

- przyjęcie urzędu, 109;
- kiedy do sprawowania urzędu wymagana jest pewna liczba lat profesji, czas ten liczy się od profesji uroczystej, 103;
- postulacja, 105,106;
- w. delegatów na kapituły, 98, 99, 101, 120, 134, 135;
- w nowej prowincji lub wiceprowincji, 95c;
- zatwierdzenie wyboru delegatów, 101;
- wybory na kapitule prowincjalnej nabierają mocy prawnej po zatwierdzeniu lub potwierdzeniu przez przełożonego generalnego lub jego delegata, 137;

ZAKON SZPITALNY:

- jesteście Zakonem Braci, 1a;
- zatwierdzenie, 1ac;
- rozwój historyczny i pierwsi uczniowie, 1b;
- redukcja i przywrócenie praw, 1d;
- jesteście Instytutem Zakonnym Braci, 1a, 56;
- osobowość prawna, 90.

ZARZĄD:

- generalny: okres przejściowy i pomoc nowemu zarządowi generalnemu, 123;
- prowincjalny: okres przejściowy i pomoc nowemu zarządowi prowincjalnemu, 139.

ZARZĄDZANIE dobrami:

- profes o ślubach czasowych nie może zarządzać swoimi dobrami, 15a.
- staranność w zarządzaniu, 157;
- oddzielna administracja dóbr, 160, 166a:
- z. dobrami wspólnoty, 163
- z. dobrami dzieła apostołskiego, 164

- z. odpowiadające współczesnym wymogom, 165
- normy obowiązujące w z. dobrami, 157.

ZARZĄDZANIE W DUCHU CHARYZMATYCZNYM:

- zapewnić efektywne zarządzanie naszymi dziełami w duchu charyzmatycznym, 92a;
- przepisy odzwierciedlające ducha zarządzania charyzmatycznego, 164a.

ZGODA:

- zwołanie, aby wydać zgodę, 151d;
- nieważność działania bez zgody lub wbrew zgodzie, 152a;
- warunki ważności zgody, 154.
- rady generalnej:
 - na założenie, przeniesienie lub zniesienie nowicjatu, 77;
 - aby kandydat mógł odbyć nowicjat poza domem do tego przeznaczonym, 78b;
 - na mianowanie przełożonych nowej prowincji lub wiceprowincji, 95b;
 - na obowiązki i przyznanie uprawnień delegatowi generalnemu, 96c;
 - na dyspensę od przeszkód wymienionych w Konstytucjach, niezastrzeżonych Stolicy Apostolskiej, 106b;
 - na powołanie jakiegokolwiek współbrata na stanowisko lub urząd służący ogólnemu dobru Instytutu, 124c;
 - aby usunąć, przenieść lub przyjąć rezygnację ze stanowiska lub urzędu, 124d;
 - na nominację wizytatora dla całego Zakonu i na nominację przewodniczącego kapituły prowincjalnej, 124e;

- na nominację prokuratora, sekretarza, ekonomy i postulatora generalnego, 127;
- na zaaprobowanie regulaminów instytucji i komisji w kurii generalnej, 132b, i komisji międzyprovincialnych, 122;
- na mianowanie nowego radnego generalnego, 112, nowego prowincjała, 113c, lub nowego radnego prowincjalnego, 114a;
- na wyznaczenie miejsca nowemu radnemu generalnemu, 112b;
- na mianowanie członków rady ds. ekonomicznych przy kurii generalnej, 165;
- na dokonywanie niektórych nadzwyczajnych czynności administracyjnych, jeśli ich wartość przekracza ustaloną kwotę, 167c;
- aby otrzymać pozwolenie przełożonego generalnego na przejście do innego instytutu, 177a;
- na udzielenie indultu eksklustracji, 178a;
- na zwrócenie się do Stolicy Apostolskiej o nałożenie eksklustracji, 178b;
- na pozwolenie bratu o ślubach czasowych na opuszczenie Zakonu, 179c;
- na ponowne przyjęcie do Zakonu bez obowiązku powtarzania nowicjatu, 184a;
- na udzielenie dyspensy od Statutów Generalnych, 188a. rady prowincjalnej:
- na określenie norm regulujących sposób życia oblatów, 27;
- na przyjęcie do nowicjatu, 75a, na złożenie profesji czasowej, 4c, na jej odnowienie, 5a, i na złożenie profesji uroczystej, 6c;

- na udzielenie pozwolenia na dłuższą nieobecność, nie przekraczającą jednego roku, 38b;
- na ubieganie się o cywilną osobowość prawną, 90d;
- na mianowanie delegata prowincjalnego, 136c, na określenie obowiązków i udzielenie mu uprawnień, 97b, i na mianowanie radnych delegatury prowincjalnej, 97c;
- na zwołanie konferencji prowincjalnej, 138a, na formę reprezentowania na niej współbraci, współpracowników i różnych organów prowincji, 138b;
- na zmianę siedziby kurii prowincjalnej, 141b;
- na mianowanie sekretarza i ekonoma prowincjalnego, 141c, przełożonych miejscowych, 136d, i mistrzów nowicjuszy i scholastyków, 136e;
- na tworzenie organów i komisji w kurii prowincjalnej, ich skład i regulaminy, 143;
- na wyznaczenie miejsca (w razie wakatu) nowemu radnemu prowincjalnemu, 114b;
- na mianowanie ekonoma wspólnoty, dyrektorów i administratorów dzieł apostolskich i na pozwolenie, w wyjątkowych przypadkach, aby przełożony miejscowy sprawował te urzędy, 162b;
- na wyznaczenie członków rady ds. ekonomicznych, 165;
- na dokonywanie nadzwyczajnych czynności administracyjnych, 167ab;
- na udzielenie dyspensy od Statutów Generalnych, 188b.
- kapituły miejscowej:
 - na udzielenie dyspensy od Statutów Generalnych, 188b.

ZRZECZENIE (REZYGNACJA):

- profes po ślubach czasowych, przed złożeniem profesji uroczystej, powinien zrzec się wszystkich posiadanych dóbr na rzecz dowolnie wybranej osoby, 15f;
- przyjęcie rezygnacji ze stanowiska lub urzędu, 124d.

GLOSARIUSZ

A

Apostolat

B

Bioetyka

C

Ceremoniał

Charyzmat

D

Definitorium generalne i
prowincjalne

Dekret

Delegat

Dobra majątkowe

Duszpasterstwo w misji
Zakonu

Duszpasterstwo zdrowia i
duszpasterstwo społeczne

Dyrektorium prowincjalne

Dyspensa

G

Głos

Głos czynny i głos bierny

Głos doradczy

Głos decydujący

Godziny kanoniczne

H

Humanizacja

I

Indult

Instytut

K

Karta agregacji do Zakonu

Karta Tożsamości Zakonu

Katolicki ośrodek wyznaniowy

Konsekracja zakonna

Konstytucje

Kuria generalna i prowincjalna

L

Lectio divina

M

Misja

O

Oblaci

Opieka duchowa i religijna

Ordynariusz miejsca

Osoba fizyczna

Osoba/osobowość prawna

P

Posługi stałe i czasowe

Postulacja

Prawo cywilne

Prawo kanoniczne

powszechne, własne i
partykularne

Profesja zakonna i włączenie
do Zakonu

Projekt życia wspólnotowego

Przedstawiciel prawny

Przejście lub przeniesienie do
innego instytutu

Przekazanie zarządzania dob-
rami

Przełożony generalny

Przełożony miejscowy

Przełożony prowincjalny

Przełożony ze swoją radą

R

Rada zarządu

Reskrypt

Rodzina szpitalna św. Jana Bo-
żego

Rozporządzenie używaniem i
użytkowaniem

Rytuał

S

Spotkanie wspólnoty zakonnej

Statuty

Statuty Generalne

Struktura Zakonu

Szkoły szpitalnictwa

Szpitalnictwo

Ś

Śluby

U

Uprawnienia delegowane

W

Wartości Zakonu

Wikariusz

Współpracownicy

Z

Zakon

Zarządzanie w duchu chary-
zmatu

Zasady Zakonu

Zgoda

Zgromadzenie

WYKAZ HASEŁ

APOSTOLAT, CHARYZMAT, SZPITALNICTWO, HUMANI- ZACJA, MISJA

Apostolat odnosi się do posługi ewangelizacyjnej, którą Zakon sprawuje w Kościele i w świecie poprzez szpitalnictwo na wzór św. Jana Bożego. Jest ściśle związany z misją, charyzmatem i szpitalnictwem. W naszym Zakonie wyróżniamy dwa główne obszary: **życie braci i misję Zakonu**. „Życie braci” odnosi się do duchowego i wspólnotowego życia braci zakonnych, natomiast „misja Zakonu” dotyczy ewangelicznej posługi szpitalniczej, którą Zakon sprawuje w świecie.

Główną cechą **misji Zakonu** jest **posługa szpitalnicza**, której fundamentem jest życie i dzieło naszego Założyciela św. Jana Bożego. W Karcie Tożsamości Zakonu czytamy na ten temat: „Jego postawa szpitalnicza zdumiewała, zaskakiwała, lecz działała jak latarnia, wskazując nowe drogi pomocy i człowieczeństwa wobec ubogich i chorych. Stworzył z niczego alternatywny model obywatela, chrześcijanina, szpitalnika posługującego najbardziej opuszczonym. To profetyczne szpitalnictwo stało się zacynem odnowy w niesieniu pomocy i w Kościele. Wzór św. Jana Bożego służył też jako krytyczne sumienie i wrażliwy przewodnik wśród nowych postaw i praktyk pomocy wobec biednych i zepchniętych na margines” (KT 3.1.8; SG 1, 18, 19, 50).

Innym pojęciem, którym się posługujemy, jest **charyzmat szpitalny**, jako dar Ducha Świętego, który pozwolił Janowi Bożemu poświęcić całe życie służeniu bliźnim. Obecnie ten sam charyzmat dzieli i przeżywa cała „rodzina św. Jana Bożego” (SG 47, 87, 94)

Kluczowym elementem naszej misji jest humanizacja. Jan Boży stosował jej zasady od początku swojej posługi i działalności, a Generał Br. Pierluigi Marchesi w dokumencie o humanizacji wzbogacił ją o nowe treści. Pojęciem **humanizacja**, Zakon określa taki styl opieki, terapii, rehabilitacji oraz zarządzania, w którym człowiek pozostaje zawsze w centrum uwagi (SG 48-52).

Zob. **D**uszpasterstwo zdrowia i duszpasterstwo społeczne, **P**osługi

BIOETYKA

Jest to interdyscyplinarna dziedzina wiedzy, służąca podejmowaniu decyzji zgodnych z zasadami etyki w kwestiach dotyczących różnych systemów etycznych w związku z postępem w medycynie i biologii, w wymiarze mikro- i makrospołecznym oraz mikro- i makroekonomicznym, jak również badaniu ich wpływów na społeczeństwa i systemu wartości, zarówno w danym momencie, jak w przeszłości.

W zawężonym znaczeniu jest to systematyczne badanie zachowań człowieka w obszarze nauk związanych z ludzkim życiem i opieką zdrowotną oraz analiza tych zachowań w świetle wartości i zasad moralnych. Podstawową metodę w tym zakresie stanowi dialog bioetyczny.

Zakon zachowuje i szerzy zasady etyki Kościoła katolickiego (SG 50). Respektując je pozostaje zarazem otwarty na refleksję teologiczną i moralną, na dialog ze środowiskiem nauki i kultury oraz na analizę konkretnych realiów, w których ludzie żyją (SG 48).

Zob. **A**postolat, **M**isja, **S**zpitalnictwo

CEREMONIAŁ Zob. **R**ytuał

CHARYZMAT Zob. **A**postolat, **M**isja, **S**zpitalnictwo

DEFINITORIUM GENERALNE I PROWINCJALNE

Definitorium, w przeszłości oznaczało kolegialny organ zarządu, w którym opat, prepozyt, przeor itp. jako *primus inter pares* był jego członkiem, z takim samym prawem głosu, jak inni definitory, zobowiązany do wykonywania decyzji podjętych kolegialnie większością głosów.

Aktualnie, pojęcie to nie występuje już w Kodeksie Prawa Kanonicznego, jak też w późniejszych dokumentach prawnych. Definitorium dokładnie oznacza: przełożony ze swoją radą, którzy sprawują funkcje decyzyjne lub doradcze zgodnie z prawem, wyrażając osobiste zdanie, w przypadkach określonych prawem lub na wniosek odnośnej władzy (SG 151).

Zob. **G**łos decydujący i doradczy, **P**rzełożony i rada, **R**ada zarządu, **Z**goda

DEKRET

Pod pojęciem dekretu gdy ma on formę szczególną, a nie ogólną rozumiemy akt administracyjny lub wykonawczy, którym właściwa władza wydaje pisemną decyzję albo dyspozycję, jaka ze względu na swój charakter nie wymaga wniosku zainteresowanego czy też zainteresowanych.

Wszystkie ważniejsze sprawy dotyczące struktury osób prawnych oraz szczególnie ważnych dotyczących praw i

obowiązków osób fizycznych wymagają pisemnej formy dekretu (SG 150).

Zob. **I**ndult, **O**soba / **O**sobowość prawna, **R**eskrypt

DELEGAT

Osoba, której udzielono uprawnienia lub upoważnienia do wykonania czynności o charakterze wykonawczym, prawnym lub administracyjnym, w wymiarze duchowym albo doczesnym. Delegacji udziela się osobie, a nie sprawowanemu przez nią urzędowi.

Z tego względu nie jest to funkcja samodzielna ani zwyczajna, ale czasowa, okazjonalna i uzależniona od delegującego. Może być nim przełożony lub inna kompetentna osoba.

Obowiązek przedstawienia i okazania upoważnienia spoczywa zawsze na delegacie, a jeśli w swoim działaniu wykracza on poza ramy umocowania, jego czynność prawna jest nieważna (SG 96, 124).

Zob. **P**rzestawiciel prawny

DOBRA MAJĄTKOWE

Dobra materialne, finansowe i osobiste, które każdy brat posiadał przed złożeniem profesji, a także dobra, które po złożeniu profesji odziedziczył lub nabył z tytułu pokrewieństwa lub powinowactwa, które stanowią jego majątek osobisty.

Nowicjusz przed złożeniem pierwszej profesji czasowej powinien przekazać zarządzanie swoimi dobrami oraz

rozporządzić ich używaniem i użytkowaniem. Profes czasowy winien sporządzić testament, a przed złożeniem profesji wieczystej, zrzec się wszystkich posiadanych przez dóbr na korzyść dowolnie wybranej osoby (SG 15).

Ten rodzaj dóbr stanowi część majątku Zakonu.

Dobra majątkowe i doczesne Zakonu to dobra materialne, finansowe i instytucjonalne, należące do jego poszczególnych podmiotów prawnych i które są zarządzane zgodnie z przepisami prawa powszechnego, prawa własnego i prawa cywilnego danego państwa (SG 157).

Zob. Przekazanie zarządzania dobrami, Rozporządzenie używaniem i użytkowaniem

DUSZPASTERSTWO W MISJI ZAKONU Zob.

Duszpasterstwo zdrowia i duszpasterstwo społeczne

DUSZPASTERSTWO ZDROWIA I DUSZPASTERSTWO SPOŁECZNE

Dziedzina duszpasterstwa, którą określamy jako misję ewangelizacyjną Kościoła, pełnioną poprzez głoszenie Dobrej Nowiny zbawienia, tak jak to czynił sam Jezus Chrystus, wśród ludzi cierpiących z powodu choroby lub marginalizacji, przy poszanowaniu przekonań i systemu wartości każdego człowieka (SG 53).

Duszpasterstwo w misji Zakonu

W Zakonie oznacza działalność duszpasterską prowadzoną w każdym dziele apostołskim i mającą na celu ewangelizację

dotkniętych bólem i cierpieniem poprzez wspieranie dzieł i placówek służby zdrowia oraz opieki społecznej i socjalnej, zapewniających ludziom opiekę integralną. Wszyscy uczestniczący w misji dzieła apostołskie są wezwani do aktywnego zaangażowania w duszpasterstwo i posłannictwo Zakonu na wzór św. Jana Bożego, zgodnie z wartościami i zasadami Zakonu Szpitalnego (por. SG 46, 49).

Opieka duchowa i religijna

Rodzaj posługi, jaką winny zapewniać wszystkie dzieła apostołskie Zakonu w ramach swojej działalności. Polega na organizowaniu i prowadzeniu duszpasterstwa zdrowia i duszpasterstwa społecznego w dziele apostołskim. Jej głównym zadaniem jest wychodzenie naprzeciw potrzebom duchowym i religijnym chorych, podopiecznych oraz ich rodzin i współpracowników, przy poszanowaniu wolności, wiary i systemu wartości każdego człowieka. Do prowadzenia tej opieki należy wyznaczyć konieczne zasoby ludzkie i materialne (SG 53).

Mogą być w nią włączeni kapłani, bracia, inne osoby zakonne i współpracownicy posiadający odpowiednią formację w zakresie duszpasterstwa. Powinni oni pracować w zespołach, współdziałając z pozostałymi służbami dzieła apostołskiego (SG 54).

Zob. Apostolat, Charyzmat, Misja, Szpitalnictwo

DYREKTORIUM PROWINCJALNE

Instrument zarządzania stosowany na poziomie prowincji, który wdraża zapisy Statutów Generalnych, z uwzględnieniem specyfiki i tradycji właściwej dla danej prowincji.

Dyrektorium jest opracowywane przez kapitułę prowincjalną zgodnie ze wskazaniami definitorium generalnego i obowiązuje do momentu, gdy kolejna kapituła prowincjalna podejmie decyzję o jego całkowitej lub częściowej zmianie. Powinny nim dysponować także inne podmioty odpowiadające strukturze prowincji. (SG 35, 187).

Zob. **K**onstytucje, **S**tatuty Generalne

DYSPENSA

Dyspensa jest uchyceniem obowiązującej normy, to znaczy zwolnieniem od jej przestrzegania, w szczególnym przypadku lub przypadkach.

Dyspensy mogą udzielać tylko posiadający władzę wykonawczą z racji pełnionego urzędu, jak też uprawnieni do tego na mocy prawa własnego, upoważnienia zwyczajowego lub *ad casum*.

Przełożeni winni udzielać dyspensy z uzasadnionej i słusznej przyczyny nawet, jeśli miałyby ona charakter subiektywny (SG 7, 106, 188).

Zob. **P**rawo kanoniczne powszechne, **P**rawo kanoniczne własne

GŁOS

Służy wyrażeniu opinii lub zgody w sprawach dotyczących zarządzania, którą członek rady lub definitorium ma obowiązek

wyrazić wobec przełożonego, odpowiednio w formie głosu decydującego lub doradczego.

Zob. Zgoda

GŁOS CZYNNY I GŁOS BIERNY

Prawo i obowiązek nabywany habitualnie wraz ze złożeniem profesji: częściowo po pierwszej i w pełni po wieczystej. Oba głosy są identyczne, ale rozdzielne i nabywane stopniowo.

Głos czynny oznacza zdolność do aktywnego udziału w wyborze osób na stanowiska i urzędy, a przede wszystkim do ustalania i podziału wspólnotowych zadań i projektów realizowanych dla wspólnego dobra, a zatem jest to prawo, obowiązek i zdolność wyboru w sytuacjach określonych prawem powszechnym i własnym.

Głos bierny daje uprawnienie do wykonywania czynności we wszystkich dziedzinach objętych głosem czynnym, znaczy to, że osoba posiadająca głos bierny może być wybrana w głosowaniu na jakikolwiek urząd lub stanowisko, przez tych którym przysługuje głos czynny.

Oba głosy stanowią prawo i obowiązek i jako takie nie podlegają rezygnacji, można ich jednak całkowicie lub w części pozbawić (SG 98).

GŁOS DECYDUJĄCY Zob. Głos, Zgoda (SG 151)

GŁOS DORADCZY Zob. Głos, Zgoda (SG 152)

GODZINY KANONICZNE

Godzinami kanonicznymi są: Godzina czytań, Jutrznia, Modlitwa w ciągu dnia, Nieszpory oraz Komplet. Stanowią publiczną modlitwę liturgiczną Kościoła obowiązującą

duchownych, osoby konsekrowane oraz członków stowarzyszeń apostołskich i świeckich.

Oficjalny charakter tej modlitwy kościelnej i obowiązek odmawiania jej codziennie przez osoby duchowne wyraża jej klasyczna nazwa: "*Officium divinum*".

W Zakonie bracia codziennie odmawiają wspólnie Jutrznę i Nieszpory (SG 32).

HUMANIZACJA Zob. Apostolat, Charyzmat, Misja, Szpitalnictwo

INDULT

Akt administracyjny, zwany także reskryptem, zawsze wydawany w formie pisemnej przez właściwą władzę wykonawczą dla udzielenia przywileju, dyspensy, łaski, poparcia, zezwolenia lub zgody.

Forma indultu jest stosowana przede wszystkim do udzielania dyspensy od zachowania norm, dyspensy od ślubów, zgody na wnioskowaną eksklaustrację, zgody na nieobecność, zwolnienia z przestrzegania rozkładu dnia, sekularyzacji oraz uprawnień (SG 128).

Zob. Dekrety, Dyspensa, Karta Tożsamości Zakonu, Reskrypt

INSTYTUT Zob. Zakon, Zgromadzenie

KARTA AGREGACJI DO ZAKONU

Zakon dopuszcza do udziału w swoich dobrach duchowych jednostki i grupy osób w szczególny sposób związane z Instytutem, poprzez akt agregacji lub afiliacji. Kartę agregacji przyznaje przełożony generalny w imieniu Zakonu. Do jej otrzymania wymaga się spełnienia następujących warunków: wyznawanie wiary chrześcijańskiej, wzorowe postępowanie i zachowanie w

życiu osobistym, rodzinnym i zawodowym, oraz szacunek dla naszego Zakonu okazywany poprzez znaczącą współpracę w jego dziełach szpitalnych (SG 29).

Osobom i grupom, które nie spełniają wszystkich powyższych warunków, lecz kierowane przykładem życia i miłosiernego dzieła św. Jana Bożego mają szczególny udział w naszej misji, Zakon może wyrazić wdzięczność w sposób, jaki uzna za najbardziej odpowiedni (SG 30).

KARTA TOŻSAMOŚCI ZAKONU

Dokument, który określa i definiuje tożsamość dzieł apostołskich Zakonu. Karta Tożsamości Zakonu podaje wskazania o charakterze podstawowym, a jednocześnie dostarcza wielu sugestii, w jaki sposób podchodzić do poszczególnych kwestii związanych z naszą misją i apostolatem. Zawiera ponadto ważne wskazówki i koncepcje, jak rozwijać i szerzyć więzi w „rodzinie szpitalnej św. Jana Bożego”. W Karcie znajdują się także podstawowe definicje i opis zarządzania w duchu charyzmatu. (EG 49, 50).

KATOLICKI OŚRODEK WYZNANIOWY

To oficjalne określenie i nazwa stosowana do wszystkich dzieł apostołskich Zakonu. Ośrodkiem wyznaniowym jest każdy ośrodek i placówka zdrowotna lub opiekuńcza również, gdy działa na zasadach prawa cywilnego jako miejsce, w którym się głosi, świadczy i uznaje, przyjmuje i wyznaje publicznie lub prywatnie, w pełnej komunii z Kościołem katolickim, że w sposób jasny i widoczny są w nim przestrzegane, bronione i promowane wartości, zasady, prawa i obowiązki Kościoła zgodnie z prawem powszechnym i prawem własnym Zakonu (SG 49).

Zob. Apostolat, Charyzmat, Duszpasterstwo zdrowia i duszpasterstwo społeczne, Misja, Struktury zakonne, Szpitalnictwo

KONSEKRACJA ZAKONNA

Akt zasadniczy, podmiotowy i osobisty, a jednocześnie publiczny i oficjalny, w którym wierny poświęca całe swe życie Bogu, a władza i urząd Kościoła, przyjmuje jego wolną wolę i udziela mu konsekracji. Oznacza zarazem zobowiązanie do przestrzegania norm i zasad postępowania ustalonych i uznanych przede wszystkim we własnym prawie każdego instytutu życia konsekrowanego.

W Zakonie Bonifratrów podstawą tego stanu są rady ewangeliczne, śluby wieczyste, życie wspólnotowe i szpitalnictwo w imię Bożego miłosierdzia (SG 2, 3).

Zob. Prawo własne, Profesja zakonna, Szpitalnictwo, Śluby

KONSTYTUCJE

Konstytucje, to podstawowy zbiór przepisów prawa własnego, nadrzędny, źródłowy i ustalający całą jego strukturę. Są określane jako kodeks fundamentalny, właściwy dla każdego instytutu życia konsekrowanego lub stowarzyszenia życia apostołskiego. Zachowując zgodność z przepisami prawa powszechnego, muszą spełniać następujące wymogi:

- a) zostać opracowane przez założycieli lub kapituły generalne;
- b) zawierać normy ustanawiające i zasadnicze;
- c) posiadać jednolitą, organiczną i stałą treść;
- d) uzyskać zatwierdzenie biskupa diecezji lub Stolicy Apostolskiej, które jest także wymagane dla wprowadzanych zmian, miarodajnej wykładni oraz dyspensy;

e) mieć charakter wiążący i być przestrzegane przez wszystkich (SG 31, 185).

Zob. Prawo kanoniczne partykularne, Prawo kanoniczne powszechne, Prawo kanoniczne własne, Statuty Generalne

KURIA GENERALNA I PROWINCJALNA

Kuria oznacza dom, siedzibę i miejsce rezydencji, głównie hierarchii kościelnej i zakonnej: papieża, biskupów, przełożonych generalnych, prowincjalnych i zrównanych z nimi. W kurii rezydują także radni oraz osoby wspomagające wyżej wymienionych w funkcjach zarządzania.

Kuria generalna i kurie prowincjalne Zakonu są zarazem urzędem pełniącym funkcje zarządzania i animacji, kontaktów i koordynacji oraz punktem odniesienia dla osób z Zakonu oraz z zewnątrz, bez względu na to, czy zwracają się do niej w sprawach służbowych czy też prywatnych. O zmianie siedziby kurii należy poinformować wszystkie zainteresowane osoby (SG 130, 141).

LECTIO DIVINA

Lectio divina to publiczna lub prywatna lektura Pisma Świętego, praktykowana systematycznie, w spokoju i skupieniu, ze zrozumieniem i w duchu kontemplacji. W Kodeksie Prawa Kanonicznego pojęcie to nie występuje. Statuty Generalne pozostawiają swobodę ustalenia w dyrektoriach prowincjalnych konkretnych norm dotyczących praktykowania *lectio divina* we wspólnotach Zakonu (SG 35).

MISJA Zob. Apostolat, Charyzmat, Humanizacja, Konsekracja, Profesja zakonna, Szpitalnictwo, Zakon

OBLACI

Osoby, które decydują się żyć w Zakonie, dzieląc życie braterskie ze współbraćmi i oddając się służbie chorym i potrzebującym.

Ich przyjęcie regulują normy ustalone przez przełożonego prowincjalnego, za zgodą jego rady (SG 27, 41).

W Zakonie obecność oblatów należy do tradycji, również obecnie są osoby żyjące we wspólnocie braci, aczkolwiek nie są konsekrowane we właściwym znaczeniu tego słowa, gdyż nie złożyły profesji zakonnej.

OPIEKA DUCHOWA I RELIGIJNA Zob. Duszpasterstwo zdrowia i duszpasterstwo społeczne

ORDYNARIUSZ MIEJSCA

Osoba sprawująca władzę wykonawczą, zwyczajną i pełną nad wiernymi i nad rzeczami Kościoła powszechnego lub Kościoła partykularnego.

Takimi osobami są: papież, biskupi diecezjalni, rządcy prałatur personalnych i opactw terytorialnych, wikariatów, prefektur apostolskich i stałych administratur apostolskich, ordynariatu wojskowego, misji „*sui iuris*”, oraz wikariusze generalni i wikariusze biskupi.

Wyżsi przełożeni instytutów i stowarzyszeń kleryckich na prawie papieskim są także ordynariuszami, jednak nie ordynariuszami miejsca. Dlatego w myśl prawa powszechnego nasi wyżsi przełożeni nie są ordynariuszami. W naszym Zakonie tylko przełożony generalny, gdy reprezentuje cały Zakon jest zrównany z ordynariuszem, wszędzie tam, gdzie Zakon jest obecny. Przełożeni prowincjalni natomiast nie są ordynariuszami (SG 54).

Zob. Przełożony generalny, prowincjalny i miejscowy

OSOBA FIZYCZNA Zob. Osoba prawna

OSOBA/OSOBOWOŚĆ PRAWNA

Pojęcie osobowości prawnej występuje tak w prawie kanonicznym, jak w prawie ogólnym. Ważne jest jednak zwrócenie uwagi na różnice między osobą fizyczną i osobą prawną.

1. **Osobą fizyczną**, w myśl prawa, jest każdy człowiek jako podmiot prawa, a więc istota ludzka, posiadająca zdolność prawną, bez względu na jej status społeczny, płeć i narodowość.

2. **Osoba prawna**, jest pojęciem stworzonym na potrzeby prawodawcy. Oznacza zbiór złożony z osób i dóbr tworzący organizację prawną, która otrzymując zdolności prawne staje się niezależnym podmiotem o określonych prawach i obowiązkach. Ta definicja pochodząca z prawa ogólnego ma analogiczne zastosowanie w prawie kanonicznym, jednak należy ją stosować w każdym przypadku z osobna (SG 90).

Zob. Prawo powszechne, Przełożony generalny, prowincjalny i lokalny, Przestawiciel prawny

POSŁUGI STAŁE I PRZEJŚCIOWE

Misją osób otrzymujących posługi diakonów lub lektora oraz diakonów, wyświęcanych „nie dla kapłaństwa, lecz dla posługi”, jest przede wszystkim przepowiadanie słowa Bożego, katechizacja, przewodniczenie czynnościom liturgicznym, udzielanie sakramentów chrztu i Komunii św., prowadzenie komentarzy, śpiew i inne funkcje związane z liturgią i kultem. Diakoni przejściowi, przyjmujący pierwszy stopień święceń, mają zarazem obowiązek odmawiania liturgii godzin. Wszyscy powinni odbyć i ukończyć odpowiednie programy formacyjne. Przyjmujący posługi i święcenia diakonatu przed przyjęciem prezbiteratu, otrzymują je przejściowo, w ramach zdobywania i

osiągania odpowiedniego przygotowania do kapłaństwa (SG 58).

POSTULACJA

Wniosek lub wynik głosowania, z którym kolegium lub zespół wyborców zwraca się do właściwej władzy o udzielenie dyspensy od przeszkody w objęciu urzędu przez osobę, która została wybrana większością przynajmniej dwóch trzecich głosów, o uznanie i potwierdzenie ważności wyboru.

Postulację należy zgłosić w terminie do ośmiu dni od wyboru, a jeśli została odrzucona, prawo wyboru powraca do kolegium lub zespołu wyborców (por. kan. 182, 183; SG 105, 106).

PRAWO CYWILNE

Szczególne znaczenie ze względu na misję Zakonu posiada prawo stanowione przez władzę ustawodawczą każdego państwa, mając na względzie wspólne dobro i zasady współistnienia na własnym terytorium, niezależnie od tego, czy są to obywatele danego kraju, czy też nie.

Prawo cywilne obowiązuje zakonników i Zakon tak samo, jak każdego obywatela, aczkolwiek z uwzględnieniem skutków prawa kościelnego, które zachowuje ustawy państwowe, o ile nie są przeciwne prawu Bożemu, naturalnemu lub pozytywnemu, a Kościół nie reguluje tych samych spraw inaczej, bowiem w tym wypadku z zasady należy przestrzegać prawa kościelnego (por. kan. 22, SG 90, 157).

Zob. **P**rawo kanoniczne powszechne, **P**rawo kanoniczne własne

PRAWO KANONICZNE POWSZECHNE, WŁASNE I PARTYKULARNE

Powszechne

Prawo powszechne, nazywane także prawem zwyczajnym, to zbiór kanonów Kodeksu Prawa Kanonicznego oraz późniejszych wypowiedzi Urzędu Nauczycielskiego Kościoła, które stanowią tak zwany kościelny ustrój instytucji życia konsekrowanego i stowarzyszeń życia apostołskiego.

Wszyscy przełożeni są bezpośrednio odpowiedzialni za upowszechnianie znajomości przepisów tego prawa wśród braci i troskę, aby były przez nich przestrzegane (por. kan. 592 § 2).

Prawo własne musi być w pełni spójne z prawem powszechnym (SG 157).

Zob. **K**onstytucje, **P**rawo kanoniczne partykularne, **P**rawo kanoniczne własne, **S**tatuty Generalne.

Własne

Zbiór norm własnych i obowiązujących wyłącznie w Zakonie, regulujących jego życie i misję w Kościele, zgodnych z przepisami prawa powszechnego.

Zbiór ten tworzą w porządku ważności i współzależności:

- a) Konstytucje jako *Codex praecipuus seu primarius*;
- b) Statuty Generalne;
- c) statuty lub regulaminy tematyczne lub sektorowe;
- d) dyspozycje kapituł trzech szczebli: generalne, prowincjalne i lokalne;
- e) rozporządzenia wykonawcze, wydawane przez przełożonych trzech szczebli;
- f) zwyczaje, tradycje, praktyka, uprawnienia, przywileje.

Prawa własnego należy skrupulatnie przestrzegać, jako gwarancji wierności powołaniu osób konsekrowanych oraz życiu i misji Zakonu (SG 157).

Zob. **P**rawo cywilne, **P**rawo kanoniczne partykularne, **P**rawo kanoniczne powszechne, **S**tatuty Generalne.

Partykularne

W aktualnym Kodeksie Prawa Kanonicznego termin "prawo partykularne" występuje trzydzieści siedem razy, natomiast ani razu nie jest zastosowane do prawa instytutów życia konsekrowanego i stowarzyszeń życia apostołskiego. W odniesieniu do nich kodeks natomiast aż trzydzieści dziewięć razy stosuje określenie "prawo własne".

Dlatego, aby zachować spójność z prawem powszechnym, jak też dlatego, że określenie "własne" jest mniej ogólnikowe, a bardziej konkretne, wyłączone i specyficzne niż "partykularne", należy stosować raczej określenie "własne" niż "partykularne".

Zob. **P**rawo kanoniczne własne, **P**rawo kanoniczne powszechne

PROFESJA ZAKONNA

Profesja zakonna jest prawdziwym przymierzem i duchowym węzłem, sprawczym i publicznym, jest zarazem aktem kanonicznym zwieńczonym konsekracją, który polega na przyjęciu trzech ogólnych rad ewangelicznych oraz szpitalnictwa, poprzez złożenie ślubów publicznych.

Profesja zakłada zobowiązanie do pełnienia z poświęceniem posługi lub misji Kościoła, zgodnie z praktyką naszego Zakonu. Z chwilą profesji brat zostaje włączony do Zakonu, korzysta z praw i przyjmuje na siebie obowiązki wynikające z profesji, zgodnie z przepisami prawa powszechnego i własnego (SG 2, 3).

Zob. **I**nstytut, **K**onsekracja, **S**zpitalnictwo, **Ś**luby, **Z**akon, **Z**gromadzenie

PROJEKT ŻYCIA WSPÓLNOTOWEGO

Jest wyrazem wspólnotowej woli planowania i nadania organicznej struktury życiu i misji wspólnoty i jej członków,

zgodnie z wymogami prawa powszechnego i prawa własnego, z uwzględnieniem specyfiki własnej wspólnoty. Powinien być regularnie aktualizowany.

Statuty Generalne stanowią, że każda wspólnota sporządza projekt i przedstawia go definitywnie prowincjalnemu do zatwierdzenia, aby zapewnić koordynację, skuteczność i wierność charyzmatowi Zakonu. Wskazują ponadto konkretne aspekty, które należy włączyć do projektu (SG 31).

Zob. Spotkanie wspólnoty zakonnej

PRZEDSTAWICIEL PRAWNY

W prawie istnieje rozróżnienie między „przedstawicielem naturalnym lub fizycznym”, „przedstawicielem prawnym” i „delegowaniem uprawnień”.

Osoby fizyczne mogą być reprezentowane przez osobę trzecią, której działanie powoduje skutki prawne bezpośrednio dla reprezentowanego, chyba że daną czynność prawną można wykonać tylko osobiście. Uprawnienia do przedstawicielstwa mogą wynikać z konkretnych przepisów prawa lub z umocowania nadanego aktem prawnym, to znaczy aktem delegowania uprawnień.

Osoby prawne są reprezentowane przez przedstawiciela prawnego. Systemy prawne i zapisy statutowe dotyczące osoby prawnej precyzyjnie określają, kto jest jej prawnym przedstawicielem, na przykład w przypadku stowarzyszenia jest nim prezes, w przypadku spółki akcyjnej zarząd, a w przypadku spółki z ograniczoną odpowiedzialnością dyrektor pełnomocny. Osoba fizyczna lub osoba prawna staje się przedstawicielem osoby prawnej z ustanowienia, którego zasady są uregulowane w prawie lub w statucie (na przykład spółka z ograniczoną odpowiedzialnością ustanawia dyrektora pełnomocnego itp.).

Przedstawiciel lub przedstawiciele prawni reprezentują osobę prawną w pełnym zakresie, o ile ich uprawnienia nie są ograniczone lub wyszczególnione w przepisach prawnych, regulujących status osoby prawnej. Każdy przedstawiciel prawny osoby prawnej może na mocy specjalnego aktu prawnego udzielić upoważnienia do reprezentacji innej osobie fizycznej lub prawnej, chyba że delegowanie uprawnień jest wyraźnie zabronione w przypadku określonych aktów prawnych przez przepisy prawa dotyczące osoby prawnej. Przedstawiciel prawny reprezentuje osobę prawną w zakresie otrzymanego umocowania (SG 90).

Zob. Osoba/Osobowość prawna, Przełożony generalny, prowincjalny i lokalny, Statuty, Statuty Generalne

PRZEJŚCIE LUB PRZENIESIENIE DO INNEGO INSTYTUTU

Przejście z jednego instytutu lub stowarzyszenia do innego bez przerwania ciągłości ślubów, dokonuje się po okresie próby, który w przypadku naszego Zakonu trwa nie krócej niż cztery lata (SG 177).

PRZEKAZANIE ZARZĄDZANIA DOBRAMI

Akt prawny, którym właściciel dóbr ruchomych lub nieruchomości, przekazuje zarządzanie nimi, zachowując prawo własności. Jeżeli dobrem tym jest kwota pieniężna, lub kiedy zakłada się obieg pieniędzy, przekazuje się tylko zarządzanie, a nie samo dobro.

Profes jest zobowiązany do przekazania dóbr, zgodnie ze swoim stanem osoby konsekrowanej, zwłaszcza ze ślubem ubóstwa.

Akt przekazania zostaje sformalizowany u notariusza, jeżeli taka forma zostanie uznana za stosowną (SG 15).

Zob. Majątek, Rozporządzenie używaniem i użytkowaniem

PRZEŁOŻONY GENERALNY

Przełożony generalny jest więzią jedności całego Zakonu. Bardziej niż którykolwiek inny przełożony powinien gorliwie strzec i rozwijać wśród braci, w dziełach apostołskich i w całej „rodzinie szpitalnej św. Jana Bożego” ducha właściwego naszemu Zakonowi (por. Konst. 87a).

Jest najwyższym zwierzchnikiem całego Zakonu, wszystkich jednostek organizacyjnych i wszystkich osób: braci, postulantów i współpracowników. Jest pierwszym wyższym przełożonym. Działa sam lub ze swoją radą. Ponadto wykonuje najwyższą i ostateczną władzę personalną, razem z radą lub definitorium albo bez nich, we wszystkich instytucjonalnych obszarach działalności Zakonu.

Reprezentuje cały Zakon jako jego pełnoprawny przedstawiciel według prawa kanonicznego i cywilnego. Posiada władzę własną, zwyczajną, wykonawczą i delegującą w ramach swojego urzędu.

W Kodeksie Prawa Kanonicznego pojęcia te nie występują (SG 124).

Zob. **D**efinitorium, **O**rdynariusz, **P**rzełożony ze swoją radą, **R**ada zarządu, **Z**goda

PRZEŁOŻONY MIEJSCOWY

Przełożony, wykonując władzę własną i zwyczajną zarządza wspólnotą lub domem. Przymiotnik „miejscowy” oznacza stałą siedzibę i miejsce życia we wspólnocie osób, które mogą jednak pełnić posługę w różnych miejscach. Do jego głównych funkcji i zadań należą: obowiązek rezydencji i bieżący zarząd konwentu, projekt życia wspólnotowego i spotkania wspólnoty zakonnej. Działa samodzielnie lub ze swoją radą. Podlega bezpośrednio przełożonemu prowincjalnemu lub zrównanym z

nim w urzędzie, zgodnie z właściwością terytorialną domu i wspólnoty (SG 146).

Zob. Projekt życia wspólnotowego, Rada zarządu, Spotkanie wspólnoty zakonnej, Zgoda

PRZEŁOŻONY PROWINCJALNY

Przełożony wyższy, który w ramach swojej władzy własnej, zwyczajnej, wykonawczej, delegującej, jest podległy bezpośrednio przełożonemu generalnemu, zarządza prowincją lub domami powiązаныmi ze sobą w określony sposób. Działa samodzielnie lub ze swoją radą. Jest przełożonym wyższym, nie jest jednak ordynariuszem.

Spoczywa na nim główna odpowiedzialność za rozwój szpitalnictwa, życia zakonnego i za całą działalność formacyjną i apostołską prowincji (por. Konst. 95a; SG 141, 142).

Zob. Definitorium, Konstytucje, Ordynariusz miejsca, Przełożony ze swoją radą, Rada zarządu, Zgoda

PRZEŁOŻONY ZE SWOJĄ RADĄ

Oznacza to samo co „przełożony i jego rada”. Odnosi się do funkcji, które przełożeni spełniają wraz z odnośnymi radami na trzech szczeblach: generalnym, prowincjalnym i lokalnym. Istnieją różne sposoby spełniania tych funkcji, określone w prawie powszechnym i w prawie własnym, w zależności od tego, czy wymagana jest opinia, zgoda, głos doradczy, kolegialny lub decydujący (SG 125, 141, 148, 151).

Analogicznie odnosi się to do wiceprowincjałów oraz delegatów generalnych i prowincjalnych.

Zob. Przełożony prowincjalny, Rada zarządu, Zgoda,

RADA ZARZĄDU

Zespół radnych, asystentów lub definatorów, przewidziany przez prawo jako organ współdziałający z przełożonym na szczeblu generalnym, prowincjalnym i lokalnym, aby mógł lepiej wykonywać swoją rolę zarządzania, w sposób bardziej reprezentatywny, demokratyczny i kolegialny.

Rada pełni rolę doradczą wobec przełożonego, to znaczy wyraża opinie lub głos doradczy w przypadkach wymaganych przez prawo powszechnie lub własne, albo na prośbę samego przełożonego. W innych sprawach wyraża swoją opinię poprzez głosowanie decydujące czy kolegialne (SG 151, 155).

Ta sama zasada analogicznie dotyczy rady wiceprowincji oraz delegatury generalnej i prowincjalnej.

Zob. **D**efinitorium, **G**łos doradczy, **G**łos decydujący, **Z**goda

RESKRYPT Zob. **D**ekret, **I**ndult

RODZINA SZPITALNA ŚW. JANA BOŻEGO

Między Zakonem jako instytucją zakonną, uznaną prawnie przez Kościół, a jego współpracownikami z biegiem czasu nawiązały się głębokie więzy. Znalazło to odzwierciedlenie w konkretnym zapisie w drugim rozdziale Statutów Generalnych. Osoby oraz zespoły czerpiące inspirację z ideałów św. Jana Bożego tworzą „rodzinę szpitalną św. Jana Bożego” (SG 20-22).

Zob. **W**spółpracownicy, **Z**akon

ROZPORZĄDZENIE UŻYWANIEM I UŻYTKOWANIEM

Akt prawny, którym właściciel dóbr ruchomych albo nieruchomości decyduje lub rozporządza przeniesieniem prawa do ich używania lub użytkowania na inną osobę.

Pokrywa się częściowo z przekazaniem zarządzania dobrami, przy czym zmienia się tylko rodzaj dóbr będących przedmiotem aktu.

W praktyce polega na wyznaczeniu jednej lub kilku osób, sporządzeniu inwentarza dóbr w formie aktywów i pasywów i określeniu, do kogo będą należeć koszty i przychody. Akt ten należy sformalizować u notariusza (SG 15).

Zob. **D**obra majątkowe, **P**rzekazanie zarządzania dobrami

RYTUAŁ

Księga lub księgi, które po zatwierdzeniu przez właściwą władzę kościelną określają zasady prowadzenia najważniejszych uroczystości liturgicznych i pozaliturgicznych Zakonu.

W Zakonie posługujemy się Rytuałem profesji zakonnej, zawierającym także obrzędy odnowienia ślubów, regulaminem kapituły generalnej i prowincjalnej oraz wizytacji kanonicznej. Rytuał dawniej bywał nazywany także ceremoniałem lub regulaminem (SG 10; 186).

SPOTKANIE WSPÓLNOTY ZAKONNEJ

Spotkanie wszystkich członków tworzących wspólnotę, określane przymiotnikiem "rodzinne", aby podkreślić atmosferę wzajemnej szczerości, otwartości i zaufania. Jego głównym celem jest pielęgnowanie i zacieśnianie więzów braterstwa poprzez dialog i wymianę myśli.

We wspólnotach Zakonu powinno odbywać się przynajmniej raz w miesiącu. Podczas tych spotkań analizuje się i ocenia praktyczną realizację projektu życia wspólnotowego oraz omawia niektóre jego aspekty. Jest to idealny czas i miejsce, by każdy brat w duchu charyzmatu szpitalnego mógł wyrazić własne poglądy, wątpliwości, pytania i obawy (SG 36).

Zob. **P**rojekt życia wspólnotowego

STATUTY

Zbiór norm połączonych w organiczną całość, które przy zachowaniu spójności z normami wyższej rangi, czyli z Konstytucjami - w przypadku Statutów Generalnych, oraz Statutami lub dyrektoriami - w przypadku regulaminów, są ustalane dla jednostek organizacyjnych (zakon, prowincje, domy) i fundacji.

Określają: a) ich ogólny cel, status, strukturę i sposób działania; b) oraz dodatkowo inne szczegóły życia i działalności, przyjmowania i odchodzenia członków, które dotyczą poszczególnych jednostek organizacyjnych Zakonu lub fundacji. Mogą także nosić nazwę dyrektorów, regulaminów itp. (SG 26, 145, 164, 186).

Zob. Dyrektorium prowincjalne, Konstytucje, Statuty Generalne

STATUTY GENERALNE

Statuty Generalne są drugim w hierarchii naszego prawa własnego kodeksem regulującym życie i misję Zakonu, wdrażającym bezpośrednio Konstytucje, zgodnie z wymogami czasu i miejsca w Kościele i świecie. Są opracowywane i zatwierdzane przez kapitułę generalną, a promulgowane przez przełożonego generalnego.

Przymiotnik „generalne” wskazuje, że należy lub można sporządzać kolejne statuty - szczególne, sektorowe, tematyczne - które mogą przybierać inne nazwy (SG 185, 188).

Zob. Dyrektorium prowincjalne, Konstytucje, Prawo kanoniczne powszechne, Prawo kanoniczne własne, Statuty

STRUKTURA ZAKONU

Zakon dzieli się na prowincje, wiceprowincje, delegatury generalne, delegatury prowincjalne oraz domy. Statuty Generalne

opisują każdą z tych jednostek. Kiedy mówią o domu, oznacza to wspólnotę i dzieło apostołskie. Nie precyzują, czy chodzi o dzieło apostołskie bez wspólnoty, czy o wspólnotę bez dzieła apostołskiego. Gdy chodzi tylko o wspólnotę lub tylko o dzieło apostołskie, jest to wyraźnie stwierdzone (SG 93-97).

SZKOŁY SZPITALNICTWA

Przekazywanie wartości Zakonu członkom „rodziny św. Jana Bożego” należy obecnie do najważniejszych zadań Zakonu. Przyszłość naszych ośrodków zależy w zasadniczym stopniu od tego, na ile współpracownicy będą się utożsamiać z ideałami Zakonu. W tym celu Prowincje prowadzą szczególne programy formacyjne, zwykle nazywane „szkołami szpitalnictwa” (SG 24).

SZPITALNICTWO Zob. Apostolat, Charyzmat, Karta Tożsamości Zakonu, Szkoły szpitalnictwa, Zakon, Zgromadzenie

ŚLUBY

Przemyślane i dobrowolne przyrzeczenie złożone Bogu, które winno być dochowane w oparciu o cnotę religijności.

Istnieją trzy powszechne śluby zakonne odpowiadające radom ewangelicznym. Ze względu na charyzmat Założyciela, w naszym Zakonie składa się czwarty ślub szpitalnictwa (SG 2, 152, 154).

Zob. Konsekracja, Szpitalnictwo

UPRAWNIENIA DELEGOWANE Zob. Delegat (por. SG 96, 97)

WARTOŚCI ZAKONU

Szpitalnictwo jest naszą główną wartością, której rozwinięciem i konkretyzacją są cztery wartości zasadnicze: jakość, szacunek, odpowiedzialność i duchowość.

Jakość - oznacza doskonałość, profesjonalizm, opiekę integralną i holistyczną, wyczulenie na nowe potrzeby, dążenie do jedności z naszymi współpracownikami, wzór opieki św. Jana Bożego, gościnne otoczenie i atmosferę, współpracę z innymi.

Szacunek - oznacza szacunek dla drugiego człowieka, humanizację, wymiar ludzki, oparte na wzajemnej odpowiedzialności stosunki między współpracownikami i braćmi, zrozumienie, podejście holistyczne, szerzenie sprawiedliwości społecznej, angażowanie członków rodziny.

Odpowiedzialność - oznacza wierność ideałom Jana Bożego i Zakonu, etyka (bioetyka, etyka społeczna, etyka zarządzania), poszanowanie środowiska, odpowiedzialność społeczna, zrównoważony rozwój, sprawiedliwość, równomierny podział naszych środków.

Duchowość - oznacza posługę duszpasterską, ewangelizację, oferowanie opieki duchowej wyznawcom innych religii, ekumenizm, współpracę z parafiami, diecezjami i innymi wyznaniami (SG 50).

WIKARIUSZ

Członek rady lub definitorium, gdy występuje jako zastępca odnośnego przełożonego w trzech możliwych okolicznościach: usprawiedliwiona nieobecność, przeszkoda lub ustanie pełnienia urzędu.

Jego władza nie jest równoznaczna z władzą przełożonego, jest to władza zastępcza, a zatem uwarunkowana i podporządkowana we wszystkim osobie piastującej urząd (SG 111, 113, 115).

WSPÓŁPRACOWNICY

W naszym Zakonie z pojęciem „współpracownika” wiąże się zasadnicze podejście do misji szpitalniczej, zgodnie z którym osób współpracujących z Zakonem nie uważa się wyłączenie za pracowników, ale współuczestników posłannictwa Zakonu i współodpowiedzialnych za nie.

Stopień współodpowiedzialności jest różny w zależności od stanowiska zajmowanego w ośrodku.

Pojęcie „współpracownik”, używane w szerokim znaczeniu, obejmuje nie tylko osoby zatrudnione w ośrodkach Zakonu, ale także wolontariuszy i dobroczyńców. (SG 21)

Zob. **K**atolicki ośrodek wyznaniowy, **R**odzina szpitalna św. Jana Bożego

ZAKON, ZGROMADZENIE, INSTYTUT

Zakon

Nasz Zakon jest zakonem braci konsekrowanych, męskim, niekleryckim i szpitalnym. Określamy się zatem jako wierni chrześcijanie, bracia konsekrowani żyjący zgodnie z wymogami trzech ślubów składanych uroczyście i publicznie oraz dodatkowego ślubu szpitalnictwa, pozostający w stałych wspólnotach życia braci, oddający się pełnieniu zbawczej i ewangelicznej misji szpitalniczej dla dobra świata, zgodnie z posłannictwem i misją, otrzymanymi od najwyższej władzy Kościoła, który Zakon zatwierdził (SG 1, 90).

Zgromadzenie

Tak nazywano większość powstających i rozwijających się w XIX i XX wieku grup życia konsekrowanego, które w dalszym ciągu mogą używać tej nazwy, aczkolwiek w terminologii Kodeksu Prawa Kanonicznego stosuje się pojęcie „instytut”, jako termin ogólny.

Pod względem semantycznym nazwa ta lepiej oddaje wspólnotowe znaczenie projektu grupy ludzi, która za zezwoleniem Kościoła podejmuje wspólne życie w zgromadzeniu, wszystko dzieląc ze sobą (SG 1).

Instytut

Tym pojęciem Kodeks Prawa Kanonicznego określa każdą organizację ludzi, którzy w formie zakonnej lub świeckiej, składają profesję trzech rad ewangelicznych, żyją we wspólnocie lub w świecie, zgodnie z przepisami prawa własnego ustalając zasady więzi ze światem, zachowują konsekwentnie wierność dziedzictwu i misji charyzmatycznej, zakonnej lub świeckiej ze względu, na które otrzymały oficjalne zatwierdzenie. Nazwa ogólna „instytut” jest równoznaczna z zakonem, zgromadzeniem, rodziną lub innymi nazwami (SG 1, 177).

Zob. Konsekracja, Konstytucje, Profesja zakonna

ZARZĄDZANIE W DUCHU CHARYZMATU

Pojęcie „zarządzania w duchu charyzmatu” jest połączeniem słów, które na pierwszy rzut oka wydają się dziwne, wręcz kontrastujące. Określenie „w duchu charyzmatu” o silnej wymowie duchowej i religijnej wydaje się nie do pogodzenia z rzeczownikiem „zarządzanie”, który przywodzi na myśl zimny i racjonalny język ekonomii. Tym niemniej nasz Zakon przyjął to pojęcie w odniesieniu do codziennej rzeczywistości, którą trzeba planować i przeżywać dzień po dniu w naszych ośrodkach i placówkach, łącząc sprawne i skuteczne zarządzanie z wartościami Zakonu, czyli posługą szpitalniczą, jakością, szacunkiem, odpowiedzialnością i duchowością. A zatem zarządzanie w duchu charyzmatu nie jest tylko jednym spośród wielu typów zarządzania, jakie można wybrać działając w środowisku ekonomii i handlu, ale stanowi specyficzny styl zarządzania stosowany w naszym Zakonie.

Często z pojęciem sprawnego zarządzania kojarzy się negatywny obraz działalności nastawionej wyłącznie na zysk, z zupełnym pominięciem człowieka. Sprawne zarządzanie może być czasem problematyczne, ale oskarżanie go o obojętność lub wręcz niemoralność jest niesłuszne, jeżeli jego celem jest zapewnienie jak najlepszej opieki ludziom chorym i potrzebującym. Inny ważny aspekt zarządzania w duchu charyzmatu dotyczy naszych współpracowników, ponieważ tylko takie zarządzanie pozwala nam prowadzić nasze ośrodki i placówki w taki sposób, by z jednej strony zachowywały ciepłą atmosferę i urok firmy rodzinnej, a z drugiej mogły stosować nowoczesne metody menedżerskie (SG 92, 164).

ZASADY ZAKONU Por. SG 50

ZGODA

Zgoda jest równoznaczna z głosem decydującym. Jest to akt zarządzania zbieżny i zależny, jako: a) wiążący dla radnego lub definitora, który wyraża zgodę; b) wiążący dla przełożonego, który ma obowiązek wystąpić i otrzymać zgodę, przynajmniej większości radnych lub definitorów na dokonanie określonej czynności.

Przepisy prawa wiążą zgodę z określonymi działaniami w zakresie zarządzania, gdy przełożony ma obowiązek:

- a) zwrócić się o wyrażenie zgody, pod rygorem nieważności działania;
- b) po otrzymaniu zgody wyrażonej jednomyślnie lub większością głosów radnych, wykonać to, na co otrzymał zgodę, pod rygorem nieważności
- c) może jednak nie podejmować działania, co nie oznacza, że działa wbrew otrzymanej zgodzie (SG 151, 152, 154).

Zob. **D**efinitorium, **G**łos doradczy, **G**łos decydujący, **R**ada za-
rządu

ZGROMADZENIE Zob. **I**nstitut, **Z**akon